

1989.  
V. évf. 12. (29.) szám  
Ára: 49 Ft

# Winko

## magazin



# 100 + 10

## Ünnepi filmkinálat



Aki király akart lenni  
 Alibi-test  
 Aranyoskám  
 Ágyról ágyra  
 Bombabiztos  
 Borotvaélen  
 Bosszúvágó II.  
 Christine  
 Conan, a pusztító  
 D.A.R.Y.L.  
 Dollárköteg  
 Dundee őrnagy  
 Dzsingisz kán  
 Elza, a vadon szülötte  
 Éjjél-expressz  
 Esélyesök  
 És légyen igazság  
 Fegyvere van, veszélyes!  
 Frankenstein bosszúja  
 Grizzly  
 A hallgatás törvénye  
 Hannover Street  
 Harmadik típusú találkozások  
 Hőhullám  
 Inga  
 Ingerlő idomok

Kemény pornóvilág  
 Kína-szindróma  
 La Bamba  
 Laura Mars szeme  
 A mélység  
 Madame Claude  
 Navarone ágyúí  
 A nagy borzongás  
 A nagy bunyós  
 Odessza-ügyirat  
 Pókember  
 Privát hekus  
 Robin és Marian  
 Sampon  
 Sheena, a dzsungel királynője  
 St. Elmo tüze  
 Dr. Strangelove  
 Szelíd motorosok  
 Szindbád és a tigris szeme  
 Szenvedélyes bűnök  
 Szép kis kalamajka  
 Tragacsparádé  
 Trükkös halál  
 Úrkaland  
 Vámpirok bolygója  
 Vártorony  
 Vakrémület  
 Veszélyes éj  
 A vikingek kincse



# Kedves Olvasó!

100 + 10! Ennyi videófilmet kínál magazinunk ünnepi száma azoknak, akik az esztendő utolsó napjaiban nem pihentetni akarják képmagájukat. Pár éve, ilyenkor még gondban voltunk, milyen játékfilmeket is ajánljunk a videóbarátoknak, mivel a keresett alkotásokat jószerével csak a fekete piacon lehetett beszerezni. Ázótól alapvetően megváltozott a helyzet. Egy-két külföldi és hazai magánvállalkozó és néhány állami cég, szerencsére, fantáziát látoit a magyar videópiacban is, és időjüket befektetve rövid idő alatt – különösen az elmúlt hat hónapban – fellelítették a legúj hazai műsorok zetta-forgalmazását. E vállalkozások sikerét csak könnyítette a cenzúra megszűnése, a tabutémák eltűnése. Nagy számmal, „új” műfajokban is (sex-, akció-, horrorfilmek) régi és friss sikereket jelentek meg a videóköcsönzökben. Az országban bombamódra szaporodnak a maszek videóterek, amelyekben a hazai forgalmazók videómu-sorait kínálják. Ma már az amerikai Warner Brothers, a Columbia Pictures, a Cannon, az NBC profi felirattal ellátott vagy szinkronizált filmjei közül választhatunk igényeink – és izlésünk szerint.

Házunk tája rovatunkban, Kedves Olvasó, száz filmajánlatot böngészhet végig, a következő oldalon kezdődő, a szokásosnál bővebb Filmglóbusz rovatban pedig ritk alkotással alaposabban is megismerkedhet. Valamennyi legálisan kölcsonözhető vagy megvásárolható ideháza.

A választott filmekhez és magazinunk olvasásához jó szórakozást, legfőképp azonban kellemes ünnepeket kíván a szerkesztő és társa:

*Biró Zoltán  
Falus Tamás*

# video magazin

## VIDEÓVILÁG

Zenélő püderdoboz	12
Erzéki örömök	13
Szuper Hitachi	14
Mini Sony, Egy VHS, amely S is lehetne	15
Brummszűrő, JVC Hi-Fi-VHS duplikátor	38
New York-i pillanatok	46
Színre lép egy új alkotó: a számlógép	

## FILMGLÓBUSZ

Utolsó választás	4
Az ördög hatalma	
Christine	
Ejféli expressz	
Alice csodaországban	6
Olajozott istennyi	
Hercules	
Murphy törvénye	
Kéz az árnyékban	9
A lövész éjszakaija	
Amit tudni akarsz	10
Woody Allenről	
12 óra videón: Bevezetés a siker pszichológiájába	24

## TESZT ÉS TECHNIKA

Primőrök elérhető áron	16
Super	20
Mindent a kéznek is!	

## HÁZUNK TÁJA

Retina '89	26
Ünnepi kazettaáradal	28

## VÁSÁRLÁS

Újraértékelt arhatatok	22
Böngésző	34
Videók egy vásár tükrében	36
Keres-kínál	37

## HÍRÖZÖN



Az UNIO Kft. magazinja • Felelős szerkesztő: Horváth Béla • Szerkesztő: Biró Zoltán István • Helyettes szerkesztő: Falus Tamás • Művészeti szerkesztő: Kerék Antal • Képszerkesztő: Kiss Árpád • Olvasószerkesztő: Berkes András Szerkesztőség: Budapest XIII., Frangepán utca 50-56. Levélcím: Budapest 1398 Pf 598 • Telefon: 406-960

Kiadja az UNIO Lap- és Könyvkiadó Kereskedelmi Kft. A kiadásért felel: Horváth Béla ügyvezető igazgató

Kossuth Nyomda, Budapest 89.0525 • Felelős vezető: Bede István vezérigazgató Terjesztő a Magyar Posta Előfizethető bármely hírlapkiadó postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapkiadó és Lapellátási Irodánál (HELIR) 1900 Budapest, XIII. Lehel u. 10/a közvetlenül vagy postautólevélben, valamint átutalással a HELIR 215-96162 sz. pénzügyi jelzőszáma. Címleap: KISS ÁRPÁD HU ISSN 0237-5141

## UTOLSÓ VÁLASZTÁS (TERMINAL CHOICE)

Különös dolgok történnek a Dodson Klinikán, amelynél korszerűben felszerelt kórházaik keresve sem lehet találni. Minden komputerialt, még a betegek kezelési előírásait is a számítógép határozza meg.

Egy napon rejtélyes körülmények között meghal egy fiatal nő. Mivel a gép nem hibázhat, legfeljebb rossz műveletsorra táplálhatják be, a gyanú a kezelőorvosra terelődik, aki értetlenül áll az eset előtt. Számítógép-programozó barátjával nyomozni kezd, miközben valaki előbb megmérgezi, majd számítógépes vezérléssel megöli a klinika fiatal kórboncnokját is. A kezelőorvos időközben kiderül, hogy az orvosok és ápolók sajátos számítógépes játékot

játszanak: fogadást kötnek a betegeknek. Arra, ki hány napig nyomja az ágyat, mennyi ideig kell az intenzív osztályon feködni, vagy mekkora adag gyógyszert kell kapnia.

Már-már megoldódna a rejtély, amikor kiderül, hogy a különleges gyilkosságok elkövetője – akinek áldozatát esik a kórház ágyon a hivatásos nyomozó is – nem a játékos kedvű alkalmazottak között keresendő.

Aki kedveli a kórházakban játszódó történeteket, annak csak akkor nyújt szórakozást e felnőtt nézőknek szánt film, ha erős az idegzele, és nem riasztja el a sok vér látványa...

USA, 1984

Főszereplők: David McCallum, Joe Spano,  
Ellen Barkin, Diana Venora  
Rendezte: Sheldon Larry  
100 perc

## AZ ÖRDÖG HATALMA (THE POSSESSION OF JOEL DELANEY)

Kísérteties film főszerepét játssza Shirley McLaine mint Norah Benson, aki elvált asszonyként neveli két gyermekét New Yorkban. Évek óta gyámokodik öccse fölött, aki magához nem méltó módon a város Puerto Ricó-iak lakta szegény negyedében, az East Village-ben él.

Egy napon Joel Delaney-t, a szeretett öcsőt magából kivétkezve találja nővére, s kénytelen végignézni, ahogy a rendőrség, a házmaster meggyilkolásával vádolt testvérét letartóztatja. Joel elmegyógyintézetbe kerül, ahonnan rövid idő múltán Norah exférjének segítségével távozhat. Nem sokkal ezután azonban megölik az öcs szöke barátját, akivel gyilkosa ugyanolyan kegyetlenül végzett, mint jó fél évvel korábban három másik fiatal nővel a Central Parkban. A gyanú Joel Puerto Ricó-i barátjára terelődik. Közben Norah is nyomozni kezd a barát után, s hamarosan kiderül, hogy a háromszoros gyilkos fiúval még a negyedik gyilkosság előtt saját apja végzett, családja védelme érdekében. E család látogatás során azonban a nővér hihetetlen tényre bukkan, amely feleletet adhat Joel korábbi, megmagyarázhatatlan viselkedésére is. Norah-t és két kiskorú gyermekét kezdetben csak a félelem fojtja légköre kinozza, később azonban kénytelenek nagy szünetek árán megismerkedni nagybátyjuk másik énjével is. Testvérét Norah ekkor már kénytelen gyűlölni, aki Joel megváltó halála után mégiscsak a szeretet érzése győzedelmeskedik. Sőt más is...

USA

Főszereplők: Shirley McLaine, Perry King  
Rendező: Waris Hussein  
108 perc

## AZ ÖRDÖG HATALMA

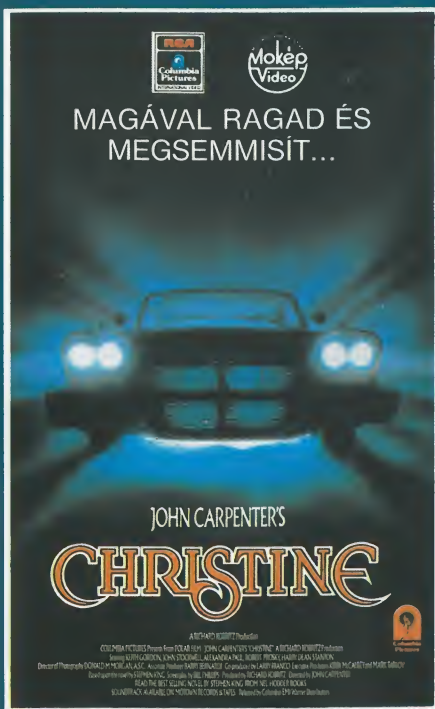


ITC  
TELEVISION

HUNGARO  
VIDEO

(Forgalmazza: a Hungarovideo)





A szemüveges, nyakigláb amerikai tinédzser, Arnie Cunningham az országút mellett, egy elhagyott lánynál pillantja meg a nagy O-l. Kicsit lerobbant ugyan, de még így is vonzó – egy 1958-as évjáratú Plymouth Fury, igazi országúti církáló.

A háromszáz dollárért megvett autót aztán hihetetlen metamorfózison megy át az egyik közeli műhelyben. Arnie szinte csodát művel, s a roncsból újra méltóságteljes autós-csoda lesz. Am a váráslatnak ára van, s ezt hamarosan meg kell fizetnie. Először szüleivel vész össze az autót miatt, majd barátjával, a csodálatos, másodéves egyetemista közli vele, válasszon: vagy ő, vagy a kocsit!

A döntést azonban maga a kocsit kívánja a kezébe venni. Egy este az autós moziban majdnem megöli vetélytársát. A fulladozó lányt egy közeli autós menti ki a kocsiból – a szakítás úgy lünek végleges. Közben egyre gyanúsabb és féltetesebb hírek terjednek az autóról, akit – vagy amit – Christine-nek hívnak. Egykori tulajdonosának szinte az egész családja az ülésekben lelve hatáitát. A feleség, a gyerekek, majd maga a tulajdonos fulladt meg a kipufogógáztól.

Mindezek a rémhírek sem riasszák el Arnie-t a kocsitól, s úgy dönt, hogy inkább Christine-t választja. Ám egy este, miután letette az autót, a garázsba hatol egy háromtagú banda és kalapáccsal és pajszerrel öcskavassá, „változtatja” a bűszke négykerekűt. Közben Arnie kibékül barátjával s együtt indulnak a garázsba. Mikor megpillantja az összetört kocsit, ismét éktelen garagra gerjed, és a lányt okolja a történetért. Nagy baj még így sincs, csupán ismét összevesznek. A kocsit pedig elkezd kiárvítani önmagát...

## CHRISTINE

USA, 1983

Főszereplők: Harry Dean Stanton, John Stockwell, Alexandra Paul  
Rendezte: John Carpenter  
110 perc

## ÉJFÉLI EXPRESSZ

(MIDNIGHT EXPRESS)

Angol, 1978  
Főszereplők: Brad Davis, John Hurt, Randy Quaid, Bo Hopkins  
Rendezte: Alan Parker  
116 perc



*Midnight Express*

ACADEMY AWARD WINNER

COLUMBIA PICTURES Presents  
of An ALAN PARKER Film  
Screenplay by OLIVER STONE  
Directed by ALAN PARKER  
Based on the true story of Billy Hayes  
by BILLY HAYES and WILLIAM SHIRAZI



Alan Parker, az új brit filmrendező-generáció egyik legtehetségesebb tagja. Ezt külföldön már számos filmmel bizonyította. Sajnos egyik legnagyobb filmje, az Éjféli expressz csak most, és csak videón érkezett meg Magyarországra.

A történet Izambulban játszódik a hetvenes években. Egy amerikai fiatalember két kiló hasist föllába csomagol, s az adagokat reptáppal, a testéhez erősíti. Így próbálja meg kicsempészni az országból. Balszerencséjére a reptérre állandó riadókézbesítés van, mert ismételt bombameryletekre van esély. A vámon és az útlevél-ellenőrzésen még valahogy átlát, de a reptér legelőlése előtt a molozósan már nem.

Kalkai vagy inkább Victor Hugo-l környezetbe kerül. A török börtönben társakra is lel: amerikai, svéd fiatalemberekre, akik súlyos éveket kaptak szinte semmiségeért. Egyikük két gyertyatartó ellátáson átértül nyolc évet, a másik szintén kábítószer-csempészésért ennél többet. Nem sok jóval bíztalják tehát; az idegen itt nem több egyszerű bábnál.

A tárgyaláson aztán bebizonyosodnak a jóslatok. Nagy szerencséivel „csupán” négy évet szólnak a nyakába – de az ügyész eredetileg életfogytiglant kért! Harry megpróbál jó fiú lenni, lázadózás nélkül tűri sorsát, s nem vesz részt szökési kísérletekben sem. Ezt nevezi a börtönfölkör, „éjféli expressznek”.

Már csak 53 napja van hátra a büntetésből, amikor hivatják. Azt hiszi, örömhírről érkezik az amerikai konzul, azzal, hogy maradek büntetését a bíró elengedi. De nem ez történik. Perét újra tárgyalják és négy helyett 30 évet kap...

(Forgalmazza: a MOKÉP)

video 5

## Alice in Wonderland



PART ONE

ILLUSTRATION BY JAMES W. MILLER  
MUSIC BY JULIAN LYNN  
EDITED BY HILMA JEFFRIES



USA,  
Rendező:  
Harry Harris  
Főszereplők:  
Natalie Gregory,  
Red Buttons,  
Jayne Meadows  
Idő: 180 perc

## Alice Csodaországban (ALICE IN WONDERLAND)

Lewis Carroll, a múlt századi angol meseíró, költő és matematikus élete legalább olyan titokzatos, mint csodálatos regényei, az Alice Csodaországban és az Alice a tükör mögött. Mint a legnagyobb meseíróknál, nála sem lehet tudni, gyerekekhez szölte-e valójában, vagy a mese ürügyén a felnőttekkel próbálta megosztani a nagy titkot.

Alice tanácstalanul téblábol a felnőttek oly rendezett világában. Anyja épp teára terít, nővére olvas a kertben. Csak Alice veszi észre a Fehér Nyulat. Utána ered és hamarosan egy erdőben találja magát. A Fehér Nyúl hol eltűnik, hol felbukkan megint. Alice kétségbeesve rohan utána, majd egy szakadékba esik. Zuhan, zuhan a végtelenségig. Egy picinyke szobában tér magához, ahonnan picinyke ajtók vezetnek ki. Majd egy üveg folyadékra bukkan, kiissza, s maga is olyan kicsiny lesz, hogy átfér az ajtón. Könnyeitől közben megárad egy kis patak, melyből furcsa lények, állatok próbálnak a partra evickélni. És elkezdődnek kalandjai, melyek egyszerre csodálatosak és félelmetesek, mulatságosak és vérfragyasztóak, ám mindenek előtt irracionálisak. A logika itt nem fejez, csak egy gyerek logikája fogadja el az illogikusait.

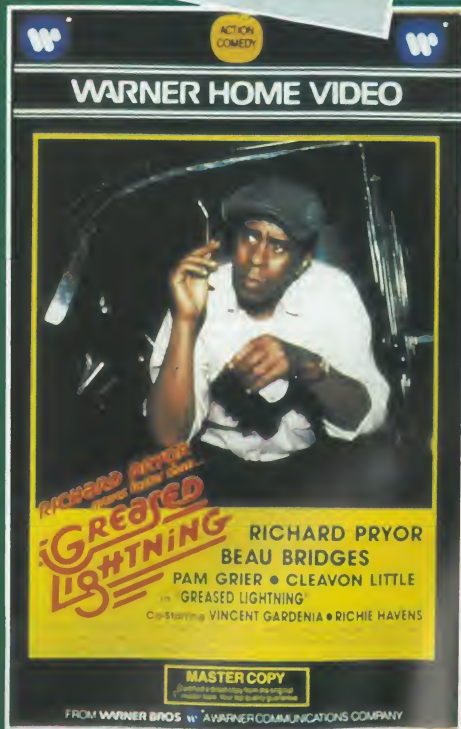
A film olyan sztrókat vonultat fel, mint Sammy Davis, Telly Savalas, Ringo Starr. Ám a titkot minden gyereknek és minden felnőttnek önmagában kell megfektetnie...

## OLAJOZOTT ISTENNYILA (GREASED LIGHTNING)

Amerikában minden lehetséges. Még az is, hogy egy négerből híres autóversenyző legyen. De Amerikában semmi sem hull az öledbe ingyen. Mindenért keményen meg kell küzdeni. Scott Wendell – állítólag tényleg ő volt a világ első néger autóversenyzője – jól ismeri a játékszabályokat. A katonaságnál összekuporgatott zsoldjából vesz egy autót és felcsap taxifőnöknek. Hamarosan rájön, hogy szeszempészséssel sokkal gyorsabban sokkal több pénzt lehet keresni. A rendőrök elkéseregetten üldözik, de Scott úgy hajl mint az istennyila. Boldog, dől a pénz, felesége hiába inti, nem lesz ennek jó vége.

Es egy nap – éppen hűsvét van – mégis a börtönben találja magát. Am Amerika nem az az ország, ahol hagyják, hogy a tehetség parlagon heverjen, pláne, ha pénz lehet csinálni belőle. Fellűnik egy agyafúrt, fehérbőrű üzletember és egy alkut ajánl Scottnak. Ha hajlandó indulni egy helyi versenyen – amolyan tragacs autók kiszorítódján – kihozza a börtönből. Néger a pályán! Ez aztán a szenzáció!

USA, 1977. Rendező: Michael Schultz  
Főszereplők: Richard Pryor, Beau Bridges, Pam Grier. Idő: 94 perc



(Forgalmazza: az Intervideo)



# VICO®

F I L M E K

THE STRONGEST MAN ON EARTH

# HERCULES



# HERCULES

AMERIKAI SCI-FI

Mi is kívánczok jobban az amerikai szuperfilmek superszerepeiben pompázó, szupertechnikával leforgatott superszéles vásznaira, mint minden idők legszuperebb szuperemberének sztorijára.

A görög mitológia Herkulesének kalandjai százszor izgalmasabbak, veszélyesebbek és drámaibbabbak, mint a modern képregényhősökből filmhőssé avanzsált csodálények bravúrai.

„Halljátok istenek, halljátok istennők, férfit segít ma a napvilágra Eileithya, aki mind a körülállók felett uralkodni fog, és abból a családból származik, amelyek az én véremből eredt.” – dicsekedett megdöbbenéssel Zeusz és ezzel megpecsételte Herkules sorsát. Mert meghallotta ezt Até, Zeusz egyetlen leánya és telt róla, hogy Herkulesnek igen nehéz sora legyen. Hérait sem kellett félténi, két gonosz sárkánykigyót küldött, hogy pusztítsák el a gyermek Herkulest. A kislány pusztá kézzel kicsavarta a kigyók nyakát. Nőtt, növekedett. Tízennégy éves korára négy könyök széles volt a törzse.

Am Héra gyűlölete csak nem engedett. Féltekeny volt Herkulesre, mint Zeusz minden gyermekére, kit más hozott a világra. Addig mesterkedett, míg Herkules kénytelen volt Eurystheus szolgálatába állni, hol tizenkét munka, tizenkét emberfeletti feladat várt rá...

USA Rendező: Lewos Coates, Főszereplő: Lou Ferrigno

# VICO®

F I L M E K



# MURPHY'S LAW

AMERIKAI AKCIÓFILM

Murphy – alias Charles Bronson – zsaru. És talpig becsületes. Ezt a korrupciós amerikai bűnözők, zsepp úgy nem állhatja, mint a mindenható maffiózók alvilága. A becsületes zsaru két tűz közé kerül: ellenségei alig várják, hogy eltehesse láb alól. Murphy ráadásul még peches is. Felesége elhagyja, sztriptizláncosnő lesz egy kétes mulatóban és egyszersmind a mulató tulajdonosának szeretője. Murphy estéről estére feltűnik a nő munkahelyén, vágyakozva bámulja, dönti magába a whiskeyt, a végén pedig rendre lekurvazza emancipált bártündérre avasult exnejét. Ejszakai bolyongásai során lefűl el egy kocsitolvajt, egy fiatal lányt. A csapzott, szakadt kis csaj nem adja meg magát egykönnyen: többször keményen lökőn rúgja Murphy-t, egyfolytában káromkodik, olyan mocskosszájban és közönségesen, hogy még egy kocsi is elszégyellné magát, ha hallaná. Bronsonnak – alias Murphy – azonban arcizma sem rándul.

Akkor is rezzenéstelen marad, amikor egy rejtélyes női hang telefonon közli vele, hogy kinyírja. Am elsőb alaposan kikészíti. És lőn. Szeretőjével együtt szitálta lövi Murphy volt feleségét. Természetesen minden nyom arra val, ő talte, feltétekenyéből. Kollégái boldog kárörvendőn csatlakoznak rá a bilincset. Am ki van a lánc másik végén? Nem más, mint a kis mocskosszájú. Murphy tudja, hogy nincs az a bíróság, mely lementené. Meg kell találnia a gyilkost. Szöknie kell, a vele összebilincselte lánnyal együtt. A börtönből megloagnak, de kint minden lépésüket figyelni a bosszú gyilkos démona...

USA, 1986  
Rendező: J. Lee Thompson  
Főszereplők: Charles Bronson, Carrie Snodgrass

Forgalmazza: a VICO

video 7

# A MAGYAR SZINKRON ÉS VIDEO VÁLLALAT

magas művészi és technikai  
színvonalon vállalja:

**MAGYAR  
SZINKRON ÉS VIDEO  
VÁLLALAT**

1201 Bp., Vörös Hadsereg útja 64.

Postafiók: 58

Telefon: 176-3333, 176-7943 Fax: 176-7093

Telex: 22 68 23



- idegen nyelvű filmek szinkronizálását, feliratozását,
- idegen nyelvű filmszöveglista készítését magyar filmekhez, illetve videóprogramokhoz,
- magyar és idegen nyelvű hangosítást,
- videóanyagok számítógépes feliratozását magyar és idegen nyelven,
- referencia-, reklám-, termékpropaganda-, oktató-, dokumentumfilm- és -videóműsorok gyártását,
- helyszíni közvetítések lebonyolítását,
- 35 mm-es és 16 mm-es filmek átírását 1 coll Ampex, U-matic (Low Band és High Band), VHS és Betamax rendszerben,
- 1 coll Ampex, U-matic (Low Band és High Band), VHS editálást,
- videokazetta-sokszorosítást VHS Pal rendszerben,
- NTSC, Pal, Secam rendszerű kazetták átírását,
- film- és videotechnikai eszközök kölcsönzését (kamerák, videomagnók, monitorok stb.),

- videóvetítő-kölcsönzést nagyobb rendezvények, konferenciák, tanácskozások részére,
- zártláncú hálózatok telepítését,
- reklámkampány szervezését, vállalati arculatterv készítését,
- zenei anyagok felvételét - videóklippel vagy önállóan,
- hangkazetta és hanglemez készítését, kiadását.





# KÉZ AZ ÁRNYÉKBAN



PAL VHS

Hétévi együttlét után legalábbis fájdalmas a szakítás. Philippe és Catherine egy kiadós veszekedés után döntenek úgy, hogy nem folytatják a civakodásokkal, fellékenységgel és gyanakvással kísért együttlétet. Az asszony határoz, a férfi pedig egy kis idő elteltével maga is egyetért azzal. Mindketten egy harmadik személyben, ketjük közös barátnőjében keresnek vigaszt és támogatást. A férfi éjszakai menedéket talál lakásában, az asszony pedig megoszti vele már-már rémálomszerű vízióit.

A két nő egy reggel úgy dönt, hogy kirándulást tesznek éppen úgy, mint a régi szép időkben. Kocsiba ülnek és találomra kiválasztanak egy eldugott kis települést. Már a térképen is nehezen találják meg a kis falut, a templomot és a melléte lévő kastélyt, majd útalan utakon közelítik meg azt. A település azonban teljesen kihaltan látszik. Senkit sem találnak a házakban, a templomban. A temetőben ennek ellenére friss virágok borítanak egy sírt. A mezőn lovak legelnek, s a templom mellett pedig egy kék kesztyű hever.

Catherine számára különösen emlékezetes színű és formájú ez a kesztyű. A férfival való kapcsolatára emlékezteti. A kastélyban végre emberekre bukkannak. Két idős hölgy lakja az ódon kastélyt, a tulajdonos és néma szolgálója. A két nő teára és kekszezre hívja meg az öreg hölgy, majd faggatni kezdi Catherine-t. A látogatók már menni készülnek, mikor a szerelmi családról kezd beszélni. Catherine nekiszegezi a kérdést:

– Hogyan lehet kigyógyulni a szerelmi családból?

Mindenre el van készülve, a válasz mégis megdöbbeníti. Az egykor szeretett férfi halála vagy haldoklásának végignézése szüntetheti meg a szerelmi családot. Catherine megfogadja az idős hölgy tanácsát...

## KÉZ AZ ÁRNYÉKBAN (UNE MAIN DANS L'OMBRE)

Franciaország, 1987  
Főszereplők: Sylvie Granotier, Nicola Pagetti, Clive Francis  
Rendezte: Peter Duffel  
55 perc

## A LÖVÉSZ ÉJSZAKÁJA (LA NUIT DU FLINGUEUR)

Franciaország, 1986  
Főszereplők: Victor Lanoux, Veronique Genest, Patricia Millardet  
Rendezte: Pierre Grimblat  
90 perc

A „forgatókönyvtől” eltérően fejeződik be egy bankrablás. A banda két tagja nem csak az éjjeliőrt, de Kantot, a kasszaőrő-betörőt is ártalmatlanná teszi. Az azonban a három golyó ellenére sem hal meg! Sőt, az intenzív osztályon fekvő végigasszisztálja egy gazdag olasz halálát, aki neki, mint szomszédjának árulja el azt, hová rejtett el 300 kilogramm aranyat. Kant megtudja a széf betűkombinációját, az ápolónő pedig annak a kis falunak a nevét, ahol egy pajtása falazva található az „aranyos” széf.

A nővére kicsempészi a kórházból a betörőt, s félig kész otthonában rejti el. Ott, a csupasz betonfalak között próbálja meg kábítószerek segítségével kiszedni a férfiból a széf kódját, hogy aztán majd egyedül legyen birtokosa a vagyonnak. Kant azonban még öntudatlan állapotban sem árulja el a titkot. Közösen kell tehát felkutatniuk a rejtékhelyet.

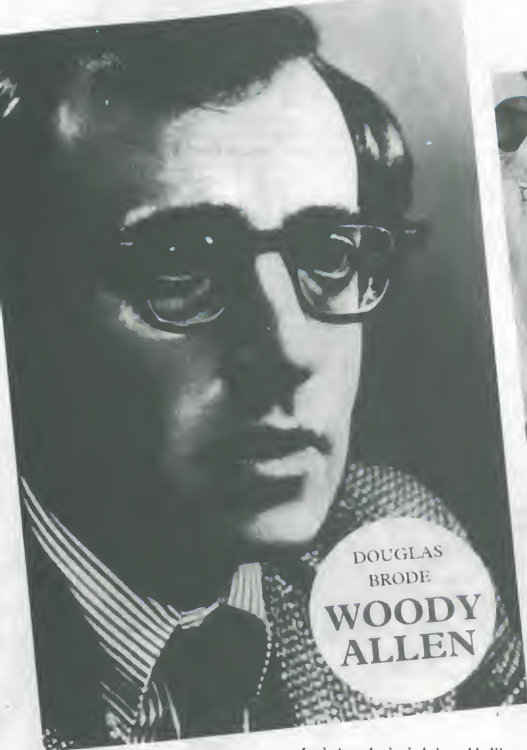
A férfira azonban, egy elhagyott barátnő megbízásából, bér-gyilkosok is vadásznak. Előlük csak két kocsit felgyűjtásával tudnak megmenekülni. Úljuk az egyik párizsi lemezkereskedésebe vezet, ahol Kant barátja dolgozik. A férfi felkeresi egykori barátját, hogy hamis papirokat szerezzen magának és kísérőjének. Nem tudja, hogy az idős bárányos egykori barátnőjének kedve se és játékszere. Ismét kegyetlen hajszá indul. A bér-gyilkosok megölik a lemezbolt tulajdonosát, az egykori barátját, a bolt süketnéma segédje pedig az egyik bér-gyilkost. A férfi és a nő pedig elindul a kis falu felé, hogy még az utolsó pillanatban megszerezzék az 1 milliárd frankot érő aranysszákmányt.



(Forgalmazza: a Televideo)

video 9

# Amit tudni akarsz



Woody Allen mint bejeldt öndősejt bevetésre vár az *Amit tudni akarsz* a szexről... című film utolsó epizódjában

Tudnak önök arról, hogy a *Fogd a pénzt és fuss!* főszereplője, Virgil Starkwell a film szerint éppúgy 1935. december 1-jén született, mint megformálója, Woody Allen, és első felesége ugyanúgy Louise névre hallgatott, mint Woodyé a valóságban? Tudják, hogy ez a Louise (*Louise Lasser*) a *Banánköztársaság*ban és az *Amit tudni akarsz* a szexről...-ben szereplőként is felbukkan, és mindez még csak a kezdet, mert az *Annie Hall*ban például Woody már a valóságos szerepét játssza el exlélektársával, Diane Keatonnal, aki a *Paul Simon* alakította Warren Beatty kedvéért hagyta el őt?

Korszakos filmalkotónak kijáróan elegáns és aprólékos az a könyv, amely nemrégiben jelent meg a hazai könyvesboltokban is. A 240

forintos ár is jelzi: a Helikon Kiadó biztos abban, hogy a Woody Allen fanclub hazai törzstagjai is sikerre viszik Douglas Brode könyvét.

Ki ez a Woody Allen; és legfőképp: mi a titka? Valószínűleg minél több filmjét ismerjük, a válasz annál bonyolultabb. Ízig-vérig amerikai – ahogy filmjei is –, igazi sikereit mégis Európában aratta. Ő a bukdácsoló kisember, ugyanakkor „velejáró” intellektuális. „Egy egész nemzedék komikusan megfogalmazott problémáinak két lábán járó enciklopédiája” – írta róla a *Time* kritikus. Karrierje sem az a kiköpött amerikai, amely általában nyugodt jómódban élő szülőkkel szokott kezdődni... Lehet például valaki Allen Königsbergként magas szöke amerikai?

Königsbergből egyébként nem azért lett Woody Allen,

mert a név tulajdonosa alsó-középosztálybeli zsidó származását kívánta bagatellizálni. Nevét mindössze azért változtatta meg, hogy gimnáziumi osztálytársai ne szerezzenek tudomást arról: az ő viceit olvashatják a lapokban. 16-17 éves lehetett akkor. 25 évesen viszont már az NBC és a többi tévétársaság megbecsült poénzállítója, havi majd kétezer dollárért. Túl volt két sikertelen egyetemi próbálkozáson – egyszerre sikerült kibuknia a New York Universityről és a City College-ből. Az iskolák amúgy sem állt túlságosan jó viszonyban, állítása szerint a komolyabb könyvek olvasására is csupán azért kapott rá, mert a neki tetsző lányoknak csak így tudott imponálni.

27 éves korában feladja havi kétezer dolláros jövedelmét és kabarékomikusként önállósítja magát. Az első két év teljes csőd, de aztán beindul a verki, egyre nagyobb színpadokon lép fel, írni kezd a *Playboy*ba és a *The New Yorker*be, aztán

újra visszatér a televízióhoz. 1964-ben kéri föl az első film megírására, de a *Mi új, cicamica?* még nem igazán az ő filmje: a forgatókönyvből „nőcis-szexis” vígjátékot forgattak – ahogy később ő minősítette.

Az első hamisítatlan Woody Allen-filmet 1969-ben mutatták be. A *Fogd a pénzt és fuss!* a tévé-dokumentumfilmek stílusát forgatja ki a végletekig az általa megírt, megrendezett és eljátszott bűnöző történetében; ugyanakkor megjelennek jól ismert paradoxonjai is: a „Van-e szerelem a házasságleten túl?”-é, a kommunikációképtelenségé („Semmi cicó...!”) és a többi. Egy jellegzetes kritikai megállapítás: Woody Allen afféle „sörétespuska”-technikával élt, bizott benne, hogy épp elég poénja talál ahhoz, hogy a célt tévesztették le számításnak. Két év múlva következett a *Banánköztársaság*, melyben a főhős – hogy egy csinos politizáló lányunk imponáljon – egy közép-amerikai államban gerillának áll.

Az úgynevezett klasszikus filmek sorát a *Játszd újra, Sam!* nyitotta meg, ami azért érdekes, mert a színpadi műfilmváltozatát – hiába azonosítják vele – nem ő rendezte.



# – Woody Allenről



A gerillák közé tévedt kisember önvédelmet tanul, csekély eredménnyel a *Banánköztársaságban*



Gordon Willins operatőr pazar képe a fekete-fehérben készült *Manhattan* című filmből. A partner Diane Keaton.

Persze ez senkit sem zavart különösebben – elkezdődött a mítosz felépítése, amelynek középpontjában egy kompaszódó, szemüveges férfi áll, aki hol író, hol kabarékommikus, aki harcos, de ugyanakkor mindig szorong valamiért, aki „bohózáti elemeket présel ki a Dosztojevskijről, Strindbergéről és Csehovról származtatható amerikai írói műfajból, az önvalomásból”. Ugyanebben az évben, 1972-ben készült el az *Amit tudni akarsz a szexről...* – a film egy szexuális felvilágosító könyvnek köszönheti a létét, de végül annak paródijára kerekedett belőle. A hét epizód újra fantasztikus parafrázisát adja a különböző műfajoknak a kosztümös vígjátékoktól kezdve az ódon horror és az „elszabadult óriásszörny” szerű filmekig. A nyolcadik, sohasem játszott részben Woody egy pókot alakít, aki szerelmeskedni akar a párjával – ez exfelesége, Louise Lasser – holott tudja, orgazmusa közben az fel fogja falni őt. A *Banánköztársaság*hoz hasonlóan magyarországi mozikban nem láthatuk a *Szerelem és halál*t, ami Eisenstein filmjeit és a *Háború és békét* veszi célba – ezúttal meleg iróniával. Allen a szokásos amerikai kezesetlenséggel közelít az

oroszság és fennkölt művészet kérdéseire; komikuma azonban nemcsak a kettősségből következik, hanem abból is, ami az író és rendező tudathasadása is: egyszerre van jelen a profi szórakoztató és az egzisztencialista értelmiségi.

Az 1976-os *Jónévtől senki*ről, a '77-es *Annie Hall*ről és az 1979-es *Manhattan*ról már rengeteget írtak itthon is, így említsük inkább meg a közbeeső *Szobabelsőket* és a *Csillagporos emlékeket*, amelyek kilógnak a fenti életrajzi keser-komédiák sorából. Ezek Woody Allen kevésbé sikerült filmjeiként vonultak be a köztudatba, de könnyen elképzelhető: pusztán azért, mert az előzőekhez képest túlságosan „komolyak”, amolyan csehovi alaphelyzeteket idéznek meg Fellini és Bergman stílusában.

A New York- és Diane Keaton-filmek után a *Szentiván-éji szexkomédiában* már Allen új életépárja, *Mia Farrow* játszik, és ez a film éppen a vidéki életéről kíván szólni. Woody Allen filmrendezőként a geggyártástól fokozatosan jutott el a filozófikus kérdések felvetéséig – ebben a filmjében a kritikák tanúsága szerint még eredménytelenül. A *Zelig*(1983) viszont úgy ünnepelték, mint rendezőjének mesterségbeli csúcsteljesítményét, amiben az egykor főleg szöviccekre építő Allen már a látvánnyal is rendkívülien tud bánni. Egy év múlva születik a *Broadway Danny Rose*, amelyben – sokak szerint – Mia Farrow élete legnagyobb alakítását nyújtja, rendezője és párja pedig valamiféle kompromisszumot próbál keresni az intellektuális, a humoros és az érzelmes árnyalatok között.

A kötet a komikus-író-színész-rendező pályáját 1985-ig követi nyomon, némi fogódzót adva Woody Allen megértéséhez, egyéniségének, művészetének megismeréséhez. Douglas Brode alkotása leginkább talán „Woody-kézikönyvként” szolgálhat: hozzájárulhat egy titokzatos pálya megfejtéséhez.

## Woody videón

A házi videokönyvtárakban szerencsés esetben négy filmjét is őrizhetik a filmgyűjtők. A Magyar Televízió az elmúlt években vetítette a *Fogd a pénzt és fuss!*, a *Játszd újra, Sam!*, a *Jó nevű senki* és az *Annie Hall* c. alkotásokat.

A hazai videótékák közül egyedül az Intervideo boltjában kölcsonózhatók Woody Allen-művek: az *Annie Hall*, a *Csillagporos emlékek* (*Stardust Memories*), a *Zelig*, a *Banánköztársaság* (*Bananas*, az Intervideoban *Zöldségek* címen), valamint a *Mi újság Cicamica?* (*What's New Pussycat?*), melyben színészként Peter Sellers mellett játszik.



# Zenélő póderdoboz

Becsukott fedéllel az ábrán látható valamit mindenki teljes joggal zenélő doboznak vagy zsebrádiónak nézhetné – annál is inkább, mert az is. AM és FM sávokon működik, ahogy az lenni szokott. A fedél felnyitása után döbben rá az ember, hogy nem egy zenélő póderdobozzal van dolga: mert ahol magát a tükröben látná, ott egy LCD képernyő néz szembe vele. Képtápláló 6 coll, azaz kb. 15 cm. A jobb vétel érdekében kihúzható teleszkópatennával is felszerelték. UHF és VHF sávokon egyaránt hangolható. A beállítás SEARCH gomb segíti, amelyet megnyomva automatikusan végigpásztázza a készülék a vételi sávokat; az adók

memóriában rögzíthetők, így nem kell minden bekapcsolás után újból beállítani a kívánt programot. Olyan városi környezetben, ahol ez a kis rádió-tévé leginkább gazdára találhat, esetleg öt-tíz adó is vehető, és az ismételt vacakolás a behangolással nagy mértékben elronthatja azt az örömet, amit a zsebben hordhatóság és a nem kimondottan tévévezérelt termék körülmények közötti tévézés jelent. Hogy ezzel másokat ne zavarjunk pl. utazás közben (netán egy unalmas éjszakai (ten...), fülhallgatót is lehet a készülékhez használni.

Az LCD nagyobb méretekben való előállítás nagy szériában, olcsón még nem megoldott. Erre utal az, hogy a Matsushita ja-

## Érzéki örömmök

– egy Canon kamkorder

Csukd be szemed – nyisd ki a tenyered... beleteszem a Canovision A1-et, csukd be, fogjad, most nyisd ki a szemed és csodálkozz! A meglepetés: egy tökéletesen formatervezett kamkordert tartasz a kezében, amely ez ideig ismeretlen ergonómiai örömeket ígér. Olvasóink talán a fotó alapján is megéreznek ebből valamit.

A dolog hátterében az áll, hogy az összes eddigi kamera és kamkorder jórészt azokat az amatőr filmfelvevőket utánozta megjelenésében, amelyek egy régebbi technikai és gyártási színvonalat képviseltek, és nem arról voltak híresek, hogy nagyon igazodnak az emberi kéz, a szem, a tartás követelményeihez. A korszerű fényképezőgépek e tekintetben egy sokkal jobbnak bizonyultak. Bizonyos, hogy ez is egyik oka annak, hogy a fotósok bizonyos tartózkodást mutattak és mutatnak ma is a videokamerák és kamkorderek iránt. A Canon itt látható kamkordere abszolút "fényképezőgép-szerű" – olyannyira, hogy csukott szemmel az első pillanatban nemigen lehet megállapítani, hogy amit a kezünkben tartunk, az fotós vagy videó eszköz-e valójában.

Azt lehetne mondani, hogy ezek után nem is nagyon érdekes, a Canovision A1 milyen bel-

ső értékekkel bír, hiszen nagyon valószínű, hogy legfőképpen igen kedvező külső formája miatt figyelnék fel rá. Emellett azonban van néhány szokatlan, előnyös tulajdonsága.

A készülék V8 (normál) rendszerű és felezett sebességgel is tud működni, így egy kilencvenperces kazettára akár háromórás felvételt is készíthetünk. Hi-fi hangfelvétellel ugyan nem alkalmas, de a normál hangfelvétellel frekvenciatartománya 12 kHz-ig terjed, és így igen jó hangminőséget nyújt, különösen ha jobb fajta külső mikrofonokat csatlakoztatunk, hiszen erre is van lehetőség. A beépített mikrofon is sztereó. Sajnos a hangfelvétel szintje kézzel nem állítható, de fejhallgatón ellenőrizhetjük a bejövő és szalagra kerülő hang minőségét és szintjét.

Külső videó és hangbeáramlás nem áll rendelkezésre a készülékben.

A 420 000 képelemből álló CCD előtt egy tízszeres variobjektív található, melynek fénycereje 1:1,4, fókuszátvolságát 8–80 mm közt lehet állítani. A varió természetesen motorral is működtethető. A blende és fókusz automatikusan állítható; előbbi igen precízen dolgozik. Van a készülékben egy „blende-stop” gomb is, melynek segítségével rögzíteni lehet a rekeszt

adott értéket és így nem változik a téma tónusa pl. olyankor, amikor egy világos környezetben levő sötét tárgyról kinyitjuk a variót. Fel- és leblendezésre is mód van a felvétel elején, illetve végén. Az autofókusz tartománya átkapcsolható egy szűkebb mezőre, amikor csak a kép középső részét figyeli. Makró-beállítás és automatikus fohéregyensúly: mindkettő szintén olyan dolog, ami nélkül ma már nemigen találna helye egy kamkorder. A fohéregyensúly-állítás lehet automatikus vagy manuális, és az egyszer beállított állapotot tárolni is lehet. A kamerarész érzékenysége 15 lux. A kép

bontása 2,3 MHz frekvenciahatárig lehetséges; a kép jel-zaj viszonya 41,3 dB. Dátum és óra mellett két sorban 16-16 karakternyi feliratot lehet a képre kiveríteni – egyéb színes, trükkös megoldás nincs a gépen.

Az ún. Record-Search gomb arra szolgál, hogy egy adott felvételen megkereshessük azt a pontot, ahol folytatni kívánjuk a felvételt. A gomb nyomásakor gyorskeresésben fut a szalag; elengedésekor





# Szuper Hitachi

pán cég 16 collos (40 cm-es) képátmérőjű lapos képernyője az ún. beam-matrix-rendszer alapján működik.

Ugy tervezik, hogy a kilencvenes évek közepére elérik az egy-méteres képátlót a lapos képvisszaadó eszközök. Nyilván az is lassítja a fejlődést, hogy egyelőre van némi bizonytalanság körül, milyen lesz az ezredvég tévérendszere. Csak az bizonyos, hogy a mostaninál sokkal jobb minőségűnek kell lennie a tévéképnek. Ezért nem célszerű a mostani átviteli rendszerhez illeszkedő nagy méretű LCD panelek gyártását forszirozni. Különbözőben is itt vannak a „Jumbo” képcsövek, amelyek kép-mérete és minősége kielégíti a mostani tévéképernyőkkel szemben támasztott igényeket.

magától felvétel-szünet helyezésbe áll.

A Canovision A1 kockázó felvételekre is képes: 10, 20 vagy 60 másodpercenként készíthető vele egy 0,5 mp-ig tartó felvétel. Hogy az ilyen anyagokban az időközben történt fényváltozások ne okozzának kellemtelen villogást vagy egyéb zavart, a blendét stabilan rögzíteni lehet. Van egy időzítő áramkör is a gépben, amely 24 órán belül el tudja indítani azt felvételt. Ez különféle megfigyelési feladatokra is alkalmassá teszi. A felvétel nemcsak kézzel és az említett programozással indítható, hanem egy távvezérlő segítségével is (öt méteren belüli távolságból). A távvezérlő védője a kereső tetejére van, amely ilyenkor „becsukott” állapotban van, és szinte bármilyen irányból érzékeli tudja a parancsokat.

A CCD kiolvasási ideje 1/2000 mp-ig csökkenthető. Ez és a lassított visszajátzás kiválóan segíti a mozgáselemzési feladatok elvégzését. Az állókép is kitűnő minőségű.

Tökéletes inzertálást véghez tudunk hajtani a Canovision A1 géppel – hála a beépített forgó törölfejeknek.

Az akku kapacitása 1800 mAh. Az egész készülék súlya 1,85 kg. Tartozékaival együtt kb. 4000 márkába kerül az NSZK-ban. Japánban már forgalomban van Hi8 rendszerű változata is...

Vannak, akik idegenkednek a miniatűr dolgoktól, például attól, hogy egy kamerán vagy kamkorderen a kisujj körmével lehet csak egy gombot vagy kapcsolót működtetni. Pedig ez csupán annak a következménye, hogy a sokféle kezelőszervet el kell valahogy helyezni az illető eszköz felületén, nem is akárhol, hanem lehetőleg logikus, sőt esztétikus csoportosításban.

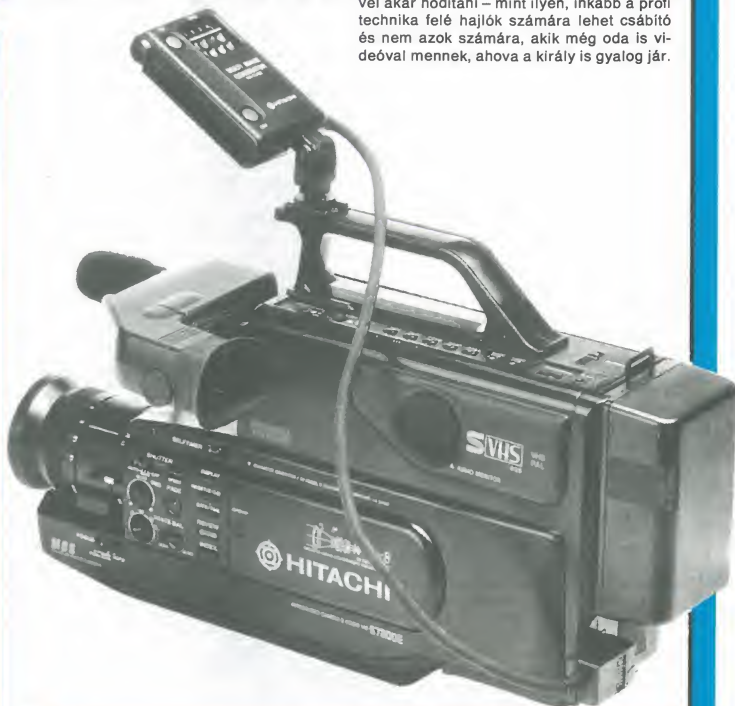
A Hitachi VM-S7200E jelű kamkordere nagy, súlyos, tekintélyes darab – és nem szenved a fentiekben kifogásolt bajtól. Komplet súlya 3,6 kg, S-VHS üzemre alkalmas, normál méretű kazettát tud befognadni. A kezelőszervek valóban kényelmesen hozzáférhetők.

21 lux minimális megvilágítás, 3,15 MHz frekvenciaátvitel, 45 dB kép jel-zaj viszony jellemzi. A normál méretű (62 mm átmérőjű) fejdob által felvett ferde sávok a szalagon stabil visszajátzást tesznek lehetővé. A férégegyensúly automatikus, kézi, műfény,

fénycső, napfény és felhős állapotoknak megfelelően állítható.

A beépített karaktergenerátor és memória tizoldalnyi feliratot tud tárolni, ezek egymás után bekeverhetők a videóképhez. Ugy szintén tárolható egy állókép is, amely ráúsztható a videófelvételre. Ezeket a Multi Image Generator nevű kis dobozka állítja elő, amely a gép tetejére szerelhető az ábrán látható módon. Ugyancsak lehet a VM-S7200E kamkorderral kockázó felvételeket készíteni.

Hátrány, hogy csak normál hangot vesz föl, azt sem túl jó minőségben. A hang ellenőrzéséhez azonban beépítettek egy picit hangszórót a házba, épp oda, ahol a fülünk van, amikor a keresőbe nézünk. Ezen anélkül hallhatjuk a hangot, hogy az a felvételt zavarná. Viszont felezett sebesség is lehetséges. A többi, szokásos jellemző hosszas felsorolása helyett csak annyit jegyzünk meg, hogy ez a gép nem csúcsteljesítményével, hanem korrekt, robusztus felépítésével akar hódítani – mint ilyen, inkább a profi technika felé hajlik számára lehet csábító és nem azok számára, akik még oda is videóval mennek, ahova a király is gyalog jár.



# Mini Sony

A Sony CCD-TR55 típusú kamkordere ismét egy lépés a végeleáthatatlan úton, amely a fogyasztói elektronika – ezen belül a videotechnika – magaslatára vezet. A nyilvánvaló cél az, hogy egyre könnyebben kezelhető, egyre kisebb, könnyebb és ugyanakkor funkciókban és minőségi paraméterekben mind többet nyújtó készüléket adjanak a felhasználók kezébe. Ime, ide vezet az átkos, profittért folyó hajszá...

A Sony CCD-TR55 alig 790 gramm, ennek ellenére csaknem mindezt tud, amit felnőtt testvérei. Hatszoros varió, 1/4000 mp-ig csökkenthető kiolvasási idő stb. És természetesen az automatikák: autofókusz, automatikus fehérbalansz, blende stb.

Ez a készülék rendszertechnikáját tekintve még „hagyományörző”: csak normál V8 felvételre alkalmas. Nyilván kész van már utódja, amely „Hi8” (így becézik a High-Band V8 rendszert) üzemre is alkalmas lesz. És talán még kevesebbet nyom az új konstrukciójú, a réginél könnyebb mechanika következtében.



# Egy VHS, amely S is lehetne

A miniatürizálás érdekében folyó méretcsökkentés eredménye a jól ismert VHS-C videokazetta. Amikor a hetvenes évek elején a VHS rendszert megalkották, nem látták előre a fantasztikus fejlődést, amely mára a fényképezőgépméretű kamkorderekhez vezetett. A kazetta méretét úgyenes „lefaragták” a VHS rendszerben, de a fejdobot „összenyomni” nem volt egyszerű, mivel a szalagra pontos geometriai struktúra szerint kell a sávoknak felíródniuk és a fejdob fordulatszáma szigorúan kötvé van a félcépváltáshoz. Azután ez is sikerült: az eredetileg 62 mm átmérőjű fejdob 41 mm-re csökkentt ázállat, hogy négy fejet helyeztek el egymástól 90 fokra, és a szalag 270 fokban veszi körül a fejt. A fejek hasonló módon váltják egymást, de a fordulatszámnak valamivel nagyobbaknak kell lennie annak érdekében, hogy a fej befussa ugyanazt a pályát a szalagon, mint a normál esetben. Az ehhez rendelkezésre álló félcépnyi idő – 1/50 mp – és a sáv hossza is ugyanaz, mint a normál VHS rendszerben, hiszen csak így lesz lejátszható a VHS-C kazettára kerülő felvétel bármilyen más VHS készüléken. Ezzel sokkal kisebb lett az egész mechanika mérete és így az egész készülék is. De nagy árat kellett fizetni érte, mert a kisebb fejdob-tömegnek kisebb a tehetősége, ezért a forgás közbeni apró egyenetlenségek, belengések és rázkódások sokkal érzékenyebben érintik, mint a normális, 62 mm-es fejdobot. És részben amiatt van, hogy a csökkentett méretű fejdobnál egyszerre három videófej fut a szalagon – jóllehet csak egy

dolgozik –, ezek a szalaggal érintkezés fokozottan deformálják azt és fékezik a fejdobot. Minden szalagegyenetlenség fejdobfutási egyenetlenségben mutatkozik meg. Ennek az az eredménye, hogy a szalagra felírt sávok pontatlansága nagyobb; azonkívül visszajátszáskor ugyanúgy nagyobb a fej futásának pontatlansága, vagyis maga a lejátszás is instabilabb.

A Mitsubishi legújabb, C-40 típusú S-VHS kamkorderében 62 mm-es fejdobot alkalmazott a fent említett hibák kiküszöbölése érdekében. Ettől megnőtt a készülék mérete és a súlya is nagyobb – mintegy 2 kg. A visszajátszás stabilitásának további növelése egy ún. „Digital

Twin” áramkör szolgál, amely lényegében auto-tracking rendszer. Ez vigyáz arra, hogy a fej mindig pontosan a sávon haladjon.

Mire ez a nagy felhajtás? – kérdezheti bárki. A válasz csattanós: a C-40 átviteli frekvenciasávja 3,9 MHz-ig terjed! Ez még S-VHS-ben is tiszteletreméltó teljesítmény, és csak akkor lehet elérni, amikor a fej-szalag kontaktus tökéletes, vagyis a nagyfrekvenciás veszteség minimális. Ugyancsak ennek köszönhető a kiváló állókép és lassítás. A készülék felezett sebességgel is használható; ennek okáért keskeny fejekeket használnak, tehát a sávok csak fele olyan szélesek, mint a normál VHS-nél. A stabil lejátszásnak tehát itt fokozott szerep jut – a trackinggel együtt.

Hifi hangot ez a készülék nem tud rögzíteni (a Japánban már kapható új változat igen), utóhangosításra viszont alkalmas; csak mikrofont lehet külön csatlakoztatni, nagy szintű bemenete nincs. Képet is lehet vele inzertálni.

Az egyéb, szokásos szolgáltatások mellett érdemes megemlíteni azt, hogy a feliratok nemcsak színezhetők, hanem mind függőleges, mind vízszintes irányban gördítethetők („Roll” illetve „Pull”). A „Full Auto” gomb amatőröknek nagy segítséget, mivel a kikapcsolható automatikus szabályozók ennek megnyomására mind „auto” üzemmódba lépnek. A készülék 3900 márkás ára az NSZK-ban nagyon mérsékeltnek tűnik ahhoz képest, amit ezért a C-40 cserébe nyújt.





# Brummszűrő



Stúdiókban, zárt láncú videós és kábeltevézés hálózatokban gyakran igen kellemetlen, zavaró hálózati frekvenciájú jel kerülhet a rendszerbe. Különösen rossz ez, ha alkalmilag telepített, helyszíni felvételnél fordul elő, ahol idő sincs a zavar forrásának a kiderítésére. Ilyen és hasonló esetekben nyújt felbecsülhetetlen segítséget a mellékelt ábrán látható kicsi doboz, ami nem más, mint egy hálózati zavaroszűrő, amelyet egyszerűen a videóhálózatra lehet iktatni, mivel szabványos BNC csatlakozókkal van ellátva. Rendkívül hatásos: a hálózati frekvenciára nézve mintegy 120 decibel csillapítással bír; ugyanakkor nem zavarja a nagyobb frekvenciák átvitelét még a széles sávú (igen nagy frekvenciás, pl. számítógépes) hálózatokban sem. Ilyen esetekben azonban okoz bizonyos fázistorzítást, ami kellemetlen mellékhatásokat eredményezhet, ezért alkalmazásának hatásáról próbával kell meggyőződni. Bizonyos azonban, hogy segítségével az esetek 99 százalékában sikerrel lehet védekezni az erősáramú hálózati kiskfrekvenciás zavarai ellen.

# JVC Hifi-VHS duplikátor

Műsoros kazetták sok példányban való előállítására alapvető igény a kazettát forgalmazók piacán. Ennek a technikai háttere az amatőr videósok számára kevésbé érdekes, de mert nálunk is van már magánkölcsonzó, a dolog bizonyos érdeklődésre tarthat számot.

A Sharp kihozott már egy-egy a piacra egy iker-VHS asztali gépet, amelyet kifejezetten másolásra szántak. Az elején nagybetűs felirat figyelmeztetett a jogtalan másolás következményeire; az az igazság azonban, hogy egy felirat nemigen szegi kedvét annak, aki busás hasznát húzhat abból, ha a videokazettákat másol – és kellőképp vigyáz az inko-



Képünkön a JVC legújabb, BR-7030U típusjelű másoló képmagnó-egysége látható. Az U betűből sejthetően az USA piacára szánták, tehát NTSC rendszerű. A B betű JVC-éknél is a „broadcast”, azaz a profi minőség jele. Hifi-VHS kazetták másolására szolgál, és egy időben három másolatot lehet vele készíteni, normál sebességgel. Ez a készülék nagy mértékben lecsökkenti a másolóműhely beruházási költségeit azért, hogy egy csomó kábel teljesle-

gessé tesz. Sőt, nemcsak kábeleket, hanem audió és videó szétosztókat is, mivel az egy bemenetről a három gép számára maga osztja szét a videó- és audiójeleket. Sokkal kisebb a helyigénye, mint ha normál gépeket kellene egymás alá-föle-mellé pakolni hosszú sorokban. Teljesítményfelvétel, hőterhelés szempontjából is sokkal kedvezőbb. A szerviz pofonegyszerű azért, hogy az egyes egységek fiókszerűen kihú-

zathatók, és – ha szükséges – néhány csatlakozó bontásával pillanatok alatt cserélhetők. Az előlapon műszerrel lehet ellenőrizni a hangcsatornákat. Kivezetett mérési pontokon akár üzem közben is ellenőrizni lehet a gépek legfontosabb impulzusteknikai jellemzőit. Az üzemmállapotokat fényjelzők jelzik – ügyosztén fényjelzés figyelmeztet arra, ha valami rendellenességet tapasztal magában a készülék.

Azonban ez a gép is használható – feltehetőleg hamar, hiszen valószínű, hogy aki ilyenre beruház, nem napi egy-két órában használja azt. A lefutott időt egy 5000 óráig számláló időmérő mutatja a készülék elején, jól látható helyen.

A stabil, megbízható üzemi-rod automatikus feljlesztítés és még sok egyéb megoldás gondoskodik. Igen valószínű, hogy a kisebb szériai igényű műsoros videokazetta-másolás optimális készülékét hozta ki a JVC a piacra, aminek következtében számos intézmény, pl. kis stúdiók, közművelődési intézmények, sőt magánstúdiók és gyártók is előszeretettel fogják használni – remélhetőleg nemcsak az USA-ban, hanem majd nálunk is, ha lesz belőle PAL változat.

# TESZT

A mérések a Magyar Elektrotechnikai Ellenőrző Intézet laboratóriumában készültek. A tesztet összeállította és az értékeléseket készítette Géczy Géza.

**E**tesztünk tárgyait annak szellemében igyekeztünk összeválogatni, amit e számunkban írt „Újraértékelt árhatárok” c. cikkünkben végig gondoltunk. Három olyan készüléket választottunk, melyek az európai piacokon is újak számítanak és hazai megjelenésükkel is számolni lehet. A vizsgálatok idején ez igaznak látszott a Panasonic és Philips videókra; a japán Orion gyár termékének közel behozataláról nem tudunk, de módunk volt közelebbről megvizsgálni, és jó példának látszott a középszályon belüli, alacsonyabb árfekvésű készülékek reprezentálására.

A három választott tehát a Panasonic NV-L20EE, a Philips VR 6180/59 és az Orion VH 1070 típusok. Az előbbi kettő a külföldi kínálatban az 1200, illetve az 1050, az utóbbi a 700 DM-es osztályt gazdagítja. Értékelésünk összeállításakor a hazai árelképzéseket még nem ismerjük, de úgy gondoljuk, hogy a devizaárfolyamokban egyre otthonosabban mozgó olvasók mind realisabb képet tudnak kialakítani a hazai értékekről. A Panasonic típusjelzésében az NV L-20 utáni EE betűk jelzik, hogy ez a készülék a PAL és SECAM színnormákon kívül tudja az OIRT-rendszer szerinti csatornázást és a hazai hangsugárzásnak (D/K szabvány) megfelelő vételre is képes. A Philips a normalkülönbségbeli eltéréseket készülékein másképpen tünteti fel: azok nem betűben, hanem a típuszámban jelennek meg; így a nálunk forgalomba kerülő VR 6180/59-es

típus a nyugat-európai piacon – természetesen hazai normák nélkül – más számjelszerű törésszámmal található meg.

Kanyarodjunk vissza egy gondolattal az árakhoz. Mit jelenthet egy négyszáz márkás, nem is kicsiny árkülönbőség? Mint az a későbbiekben látható, műszaki jellemzőkben is észrevehető, de szolgáltatási tulajdonságokban rögtön szembeötlő. Az Orion a legszükségesebbeket tudja, míg a Panasonic programozási kényelme a csúcst otromolja. Vonalkód-leolvasót építettek a távvezérlőbe, melyről még részletesebben szólnunk. Három videofejtes konstrukciójából következően kiváló állóképe van, lassítási lehetőséggel is rendelkezik, kijelzi az eltelt játékidőt és szalaghelyzet-gyorskeresés is biztosított. A Philips VR 6180 szolgáltatási köre szerényebb, de produkál meglepetéseket. Távvezérlője – amellyel Philips televízió is vezérelhető, hagyományos kialakítású, könnyű, jól kezelhető. Különösen a kábeltelevíziós csatornákat nézők számára öröm, hogy – akárcsak a Panasonicnál – közvetlen csatornaszám-betáplálással fogadja el a beprogramozni kívánt tv-adót. Szellőzős ötleit, amit látunk már más Philips készülékeknél, hogy visszafelé is játszik. Más érdekessége is van a készüléknek: pl. ha nem helyezzük be kazettát és így nyomjuk be a lejátszásgombot, automatikusan megjelenik a beépített tesztergenerátor képe.

Még egy általánosítás, amely mindhárom típusra vonatkozik és napjainkban kezd előtérbe kerülni, az az AV-csatornán tör-

tendő programozhatóság. Mindhárom készülék alkalmas ilyen felvételre is, és ez különösen az egyedi műholdvevőkkel rendelkezőknek fontos.

Vegyük azonban sorra a készülékeket, és kezdjük a Panasonic NV-L20EE típusossal. E készülék az új Panasonic család legkisebb tagja, formájával, vonalvezetésével követi a nagyká-  
t. Mindössze 82 mm-es magassága elegáns megjelenést



biztosít a mattfekete műanyag előlapú és fekete fémpalástú készüléknek, melynek előlapján a kazettafélek alatt találhatók egy lehajtható ajtó mögött a nyomógombok, míg jobboldalt a kijelző rész szinte az egész előlapmagasságot elfoglalja. Ennek műanyag ablakába a VHS feliraton kívül finoman begravírozott feliratok hívják fel a figyelmet a 3 fejre és a digitális trackingre. A gombok közül csak

az üzemi kapcsoló, a számoló/óraállás-átváltó, a nullázó és a kazettakivétel maradtak fedetlenül. Az ajtó – mely enyhén nyomásra pattan ki – mögött két sorban helyezkednek el a kezelőszervek. A felső sorban baloldalt a magnófunkciók találhatók, míg a jobb oldali részt a programozással és időbeállításal

kapcsolatos nyomógombok foglalják el. A magnófunkciók alatt a képélesség-állítással és a vételi normaváltással kapcsolatos kezelőszervek találhatók. Örömmel nyugtáztuk, hogy a funkciók kialakítását nem a végtelen spórolás vezette, hanem az áttekinthetőbb kezelés. Ezt célozta a

# Primőrök elérhető áron?



# Műszaki adatok és mérési eredmények

	Panasonic NV-L20EE		Philips VR 6180		ORION VH-1070	
	Specifikált	Mért	Specifikált	Mért	Specifikált	Mért
RF bemenet	VHF: 2-12,XYZ kábelcsatornák hipercsatornák UHF: 21-69	41,2 MHz- 301,5 MHz	VHF: 2-12,XYZ kábelcsatornák hipercsatornák UHF: 21-69	46 MHz- 856 MHz	VHF: 2-12,XYZ kábelcsatornák	46 MHz-301 MHz 301 Hz
RF érzékenység (20 db jel/zajra)	—	140 µV-	220µV	—	160 µV	—
RF kimeneti csatornák	32-40	30-43	30-40	29-41	31-40	30-40
RF kimeneti szint	—	1,4 mV	—	1,3 mV	—	1,5 mV
impedancia	75ohm	110ohm	75ohm	90ohm	75ohm	120ohm
Videó bemeneti szint	1 V	0,8 V	1 V	+6db	0,85 V	—
impedancia	csűcs-csűcs	csűcs-csűcs	csűcs- csűcs-3dB	csűcs-csűcs	—	—
Videó kimeneti szint	75ohm	75ohm	75ohm	75ohm	—	—
impedancia	1 V	0,9 V	1 V	0,85 V	—	—
csűcs-csűcs	csűcs-csűcs	csűcs-csűcs	csűcs-csűcs	csűcs-csűcs	—	—
75ohm	75ohm	75ohm	75ohm	65,5ohm	—	—
Hangcsatlakozás impedanciája	50 kohm	50 kohm	10 kohm	44 kohm	—	—
bemenet	1 kohm	0,7 kohm	—	0,8 kohm	—	—
Videó jel/zaj viszony	jobb mint 43 dB	47 dB	44 dB	44 dB	—	44 dB
Hang jel/zaj viszony	jobb mint 43 dB	49 dB	43 dB	48 dB	—	49 dB
Sor bontás	240 sor	250 sor	240 sor	250 sor	240 sor	240 sor
Hangfrekvenciás átvételi sáv	80 Hz-10 kHz	35-115 kHz	80-10 kHz	25 Hz-11,5 kHz-	—	—
—	0,14%	—	0,32%	—	0,2%	—
Hangfrekvenciás torzítás	—	1,5%	—	1%	—	1%

lésről éppen egy másik Panasonic készülék kapcsán már tettünk említést, de hazai forgalomban még nem volt módunk ilyen készülékről beszámolni.

A vételi normákról már tettünk említést, az EE-Jeú mintá PAL-SECAM-normában és CCIR-és OIRT-hangnormában is képes venni és rögzíteni az adásokat. Vétel frekvenciái megfelelnek az OIRT-előírások szerinti sávhatároknak, és biztosítják a kábelcsatornák vételét is. Hangolása automatikus és feszültség-szintezéses, vagyis az egyes programhelyekre léptetéssel behatárolt a kívánt csatornák, de lehetőség van oly módon történő beállításra is, melyet az eddigi elektronikus hangolási készülékek nem megismertünk, vagyis a kereső nyomógomb üzemeltetésével a folyamatosan változó hangolásiállású határára kereshető ki az adóállomás előre vagy hátra. Az ily módon kikeresett adók részére 99 programtár áll rendelkezésre. Az előlapon található egy tévérendszer-választó kapcsoló is a két hangrendszer szerinti szélső, illetve automatikus állással. Készülékünk autózúmben megfelelően működött.

Az időben történő programozásra egy hónapon belül nyolc programlehetőség van, de minden nyílik minden héten vagy minden napon belül azonos időszaki felvételekre, sőt egyéb szekvenciális bontásokra is (vasárnapi szombatig, hétfőtől péntekig, hétfőtől szombatig, időtartam szerinti). Gyorsfelvételi üzemi természetesen előnyt élvez a készüléknél is a programozott beállításokkal szemben, és percnyi pontossággal beállításra a magára hagyott napi felvételre is előnyt jelent. E témakörhöz tartozik napjaink fenygettsége, a hálózatkimaradás

elleni védelem, mely több mint 30 percet biztosít.

Eppent ideje, hogy a háromfajta kivételből következő egyéb lehetőségekről szóljunk. Az állókép valóban igen tiszta, zavarmentes, azt nyújtja, amit egy szalagról jövő képtől elvárhatunk. A hátalapon a függőleges szinkronstabilitás (képremegés) javítására egy csavarhúzó állítási V-Lock potencióméter található. A szalagfejlesztéssel kapcsolatos szolgáltatások közé tartozik a lassítás 1/6-1/20-as sebességre, a 2-szeres gyorsítás és a szakaszos képlejtetés. A gyors képrekesési üzemből 9-szeres sebességgel lehet a kívánt részletet megtalálni. Lehetőség van célkeresésre, kívánt helyre történő visszatekerésre, szalagvegről újraindításra, és normál sebességgel visszafelé történő lejátszásra. Érdekessé szolgáltatta a monitorgomb, melynek megnyomásával a videólejtés alatt az éppen behangolt tv-csatorna műsorába be lehet pillantani. A készülék számlálója egyébként az esedékes szolgálati időt jelzi, de átváltható számlálóállásra is. A tracking, vagyis a szalaghelyzet-állítás digitális, de lehetőség van kézi állításra is.

A csatlakoztatási lehetőségekről rövidebben szólnunk: a videó és hang be/kimenetekre 2-2 pár RCA-csatlakozó szolgál, s ezt e kivételen váratlan „speciálisnak” érezzük, hiszen a katalógusok és a gépnyom is scart kivezetéseket tüntetnek fel.

Néhány gondolatban tapasztalatainkról. Jónak értékelhető

videózáj-jellemzők mellett a 250 soros bontás biztonságossá vált kiértékelhető. A készülék mechanikája szépen és csendesen működött, a nyávgóság hangban a tapasztalt 0,14%-kal jó jellemzőt mutatott, hangátvitelét azt nyújtotta, amit e kategóriában elvárhatunk. A hangtorzítás még nagy bemenőjeleknél is 1,5%-os szint környékén maradt. Az NV-L20EE színhűsége is teljesítette az elvárásokat. Belső felépítés szempontjából is igen gondosan megtervezett konstrukció. Jobban hozzáférhetőnek és javíthatónak tartjuk, mint elődeit. Más kérdés az a nagyfokú miniatűrálzás, a chipalkatrészekkel felépített felületszerelt technológia, mely igen felkészült szervizelési igényt. Ez a szerelés persze nemcsak a Panasonic sajátja, de igen nagy mértékben jellemzi a készülékeket. Mindezzel együtt igaz az is, hogy a készülékek nagyon megbízhatóak.

A Philips VR 6180/59 típusjelű videomagnója kevésbé hatott elegáns magassfényű fekete előlapjával, bár nagyméretű kijelzője és a formához harmonikusan illeszkedő gombok jó összhatást teremtettek. E típus is PAL-és SECAM-rendszer szerinti szín és CCIR-és OIRT-normák szerinti kiserőhang vételére alkalmas. A normaváltás automatikusan történik. A VHF és UHF és kábelcsatornák kivül a nagyfrekvenciás egység a hírsávban érkező jeleket is képes fogadni. A felvenni kívánt műsort az antennabemeneten kívüli AV-sávban scart-rendsze-

távsszabályzóba épített Digital Scanner, vagyis magyarul fényceruza, mely lehetőséget teremt vonalkódok segítségével a gyors beprogramozásra. Mielőtt valaki arra gondolna, hogy ezzel mit is lehet kezdeni nálunk, hiszen nem ilyen rendszerűek a programfüzetek, nos: a készülékek mellékelnek egy programozólapot, mely tartalmazza mindazokat a sávkódokat (Bar Code), melyek fölött végighúzza a távvezérlőbe épített fényceruzát, a beállítások elvégezhetőek. Szolid pil jelekkel a kézi egység mindig tudunkra adja azt is, hogy megfelelő szögben és sebességgel húzzuk-e végig a kívánt sorok felett az érzékelő, és rögzíteni tudta-e azt memóriájába. A bevett jeleket LCD-kijelzőjén meg is jeleníti, hogy kontrollálni lehessen. Az adatór bevitelén végén többszöri pil jelet ad, hogy minden rendben, s most már a „Transmit”, vagyis átvételi gombbal egy modulált minden betárolható a videóba. A kódok egyébként 2010 végéig teremtenek lehetőséget napi dátumok beírására. A sávok variációja ily módon mindennapos vagy időben szekvenciális programozást is biztosít. Ilyen keze-

► rú csatlakozón fogadja a készülék. A hangolópengység frekvencia-szintézises hangolással és közvetlen csatornaszám-betáplálással is működik. A beállított adók közül a memória 48 állomás tárolását teszi lehetővé. A program-egység egy hónapra előre négy program felvételére állítható be, de lehetőség van naponkénti és hetenkénti felvételre is. Órája természetesen kvarcvezérelt, hálózatkimaradás esetén kb. három hónapig képes az idő és programok tárolására. A felvétel normál lejátszásán kívül mód van annak megállítására, képleptetésre, háromszoros gyorsításra, sőt visszafelé történő lejátszásra. Ez utóbbi üzemmód egyre több készülék sajátjává kezd válni. Ami az állóképet és egyes képleptetést illeti, minőségileg a Panasonicnál nem hozható össze. Igaz ugyan, hogy a japán videónak 3 feje volt, de bizony láttunk zavarmentesebb képet kétéjes készülékeken is, mint amit a VR 6180-as produkált. A kezelési útmutató persze elárulja, hogy a 6185-ös típus, mely már 3 fej és csupán 50 DM-mel kerül többre, az ilyen zavarokat nem ismeri. S ha már megemlítettük a nagyobb testvért, a másik fő különbség közte és a mi delikven-sünk között: a távvezérlő. A magasabb típusú jelhez modelhez LCD-s kijelző távvezérlő tartozik, míg a mi mintánkhoz tartozó AV 5631 típusú egység a fázisonként történő beírást biztosítja, megítél-sünk szerint egyszerűen és szelle-mesen, mely az egyébként szűk-szavú és nehézkes útmutató el-lérére is elsajátítható. S ha már a távvezérlő vizsgálatába bonyo-lódtunk, annak kellő tiszteletét és gondos kezelését alá kell húz-nunk. Bizonyos funkciók ugyanis csak ezen keresztül működteht-tek (ezért tűnik olyan egyszerű-nek a készülék előlapja). Ilyenek pl. a gyorsfelvétel, mely 24 órán belül állítható be, a „0” helyről történő indítás, a lejátszás visszafelé normál sebességgel, a szám-láló/óra-kapcsoló, a számszerinti programkihívás stb. Nem árt te-hát, ha két 1,5 V-os RO3 S típusú elem mindig van készenlétben.

A készülék automatikus trackinggel, vagyis szalaghelyzet-állítással rendelkezik, mely 8 másodpercen belül keresi a legjob-ban lejátszási minőséget, de mód van kézi optimalizálásra is. Az auto-matikák közül meg kell említeni, hogy kazettabetöltéskor vagy funkcionális gombok használatá-kor a „power” (üzemi bekapcsoló) gombtól függetlenül a készülék működésre kész. Ne feledjük: mint a videomagnók döntő többsége, ez a készülék is a hálózatról történő csatlakoztatás pillan-atától feszültség alatt van. A ka-zetta végére érve egyébként auto-matikusan visszatekereseli a sza-lagot, és ha 8 percen belül semmi-lyen parancsot nem kap, akkor üzemi feszültségeit lekapcsolva készenlét üzembe vált; ilyenkor kijelző fényereje is csökken, egy piros TIMER felirat alatt az időt mutatja és azt, hogy van-e szalag a készülékben.

A tesztben szereplő készülékek részletes táblázata			
Típus	Panasonic NV-L20EE	Philips VR 6180	ORION VH-1070
<b>ÁLTALÁNOS JELLEMZŐK</b>			
Forgófűlek száma	3	2	2
Hálózati feszültség	220 V 50 Hz	220 V 50 Hz	220 V 50 Hz
Teljesítményfelvétel	380 x 82 x 344 mm	420 x 98 x 350 mm	358 x 95 x 358 mm
Tömeg	5 kg	6,5 kg	5,5kg
<b>SZOLGÁLTATÁSOK</b>			
Játékidő (E240 kazettával)	240 perc	240 perc	240 perc
Átekereselési idő (E180 kazettával)	290/292	290/290	265/270
Programkeresés előre	9-szeres	6-szoros	5-szörös és 9-szeres
Programkeresés hátra	9-szeres	6-szoros	5-szörös és 9-szeres
Lassítás	1/6-1/120		
Gyorsítás			
Állókép	x	x	x
Képről képre léptetés	x	x	
Utóhangosítás	x	x	
<b>PROGRAMOZHATÓSÁG</b>			
Óra kvarcvezérléses	x	x	x
Napi programok száma	8		8
Pogramozható napok száma	30	31	8
Naponta ismételtető program	x	x	
Hetente ismételtető program	x	x	x
Programban csatornakiaválzás	99 program	48 program	99 program
Azonnali felvétel	x	x	x
<b>AUTOMATIKÁK</b>			
Gyorsbefűzés	Közvetlen csatornabeírás		
Memóriastop	x	x	
Szalagállásstop	x	x	x
Filmvégstop	x		
Automatikus műsorkeresés	x		
Visszatekereslés	x	x	x
Ismétlés szalag elejéről	x	x	
Szlnnormaváltás	x	x	
Hangnormaváltás bemeneten			
kimeneten	x		
automatikus és kézi kézi			
Hátralévő szalagidő			
Tanulóprogram			
Kazettaazonosítás			
<b>KÜLÖNLEGESSEGEK</b>			
Sztereo hang			
Zajcsökkentő			
Hi-fi sztereo hang			
Biztosítás hálózatkimaradás esetére	x	3 hónap	30 perc
Hozzáféres letítés			
Távskabályzó magnófunkciók	x		
csatornaváltás	x	x	x
programozás	x	x	x
LCD kijelzés	x		x
vonalkód	x		
<b>CSATLAKOZÓK</b>			
Antenna be ki	75 ohm koax aljzat 75 ohm koax dugó	750 hm koax aljzat 750 koax dugó	75 ohm koax aljzat 75 ohm koax dugó
Videó be ki	RCA RCA RCA	Scart Scart Scart	
Hang be ki	RCA	Scart	

Néhány szót a mechanikáról mindenképpen kell ejteni. Hason-lóval a Grundig 200-as családjá-nál találkoztunk. A rokoni szá-lak persze nem meglepő, hiszen a nagy múltú német gyár már több éve a Philipshez tartozik. Az el-rendezés lényege az, hogy a ka-zettatárból kihúzott szalagot a „babák” nem a fejfel szemben ve-zetik a forgó fejdobra, ún. „M” befűzését alkalmazva, hanem az óramutató járásával megegyező-n, mintegy 90°-kal elforgatott fej köré fűzik körbe a szalagot. A le-tapogatás rendszere nem válto-

zik, a fejfel érintkező felület sem módosul, a különböző mecha-nika kialakítások elsődlegesen azt célozzák, hogy az információor-dozóval minél kiméletesebben bánjanak, megvezetésnél, gyors-csévésnél kevésbé vegyék igénybe. E mechanikának és elektronikának kombinációja több meglepetést is tartalmaz. A tesztábra megjelenítéséről már szóltunk. A készülék ugyan nem gyorsbefűzéses – bár a felvételvé-delemmel biztosított kazettát azonnal lejátsza –, mégis a gyor-sabb hozzáférés miatt a leját-

zásról leállított kazettát nem fűzi ki azonnal, hanem „Pausa”-üzemre állítja a magnót (kép és hang nélkül), és csak újabb gombnyomásra vált „stop”-ra; egyéb parancs híján ezt 8 perc múlva automatikusan megteszi.

Néhány gondolat mérési ta-paszlatokról, látottakról. A ké-szülék felbontása határozottan értékelhető 250 sor volt, jel/zaj-viszonya 43 dB. A tuner érzékeny-sége kissé elmaradt a szokásos értékektől, bár videomagnóktól nem kívánunk távolági vételnek megfelelő jelszinthatárokat. Szín-





hűségét jónak tartottuk. Hangfrekvenciás szempontból átvitele és jel/zaj-viszonya jó volt, a tapasztalt hangfrekvenciás torzításértékeket is jónak tartottuk, bár nagyobb bemenőjelelszínél, tehát ha az átvításhoz magnó nagy kimeneti jellel rendelkezik, a készülék hajlamos torzításra. Amit viszont észrevételeztünk, az a nyávgóság, mely lényegesen erősebb, mint amit a Panasonic mutatott.

A harmadik készülék szintén Távol-Keletről származik, a japán Orion gyár újabb készüléke és VH 1070 névre hallgat. E gyártónak több termékével találkoztunk már korábban hazai piacon, de a név- és gyártótévesztés elkerülésére az itthon forgalomba kerülő típusok mindig új keresztnév alá kerültek. Ilyen keresztséget kapott a VCR L2, mely Seltion-jelzést viselte nálunk. Formatervezése követi a korábbi típusokat, front része keskenyebb a megszokott kivitelénél. Kezelőszervei közvetlenül az előlapon találhatóak, a kijelző

alatt, csupán a felvételi gomb van külön elhelyezve, éppen a kazettafészek közvetlen közelében. Ez még lehet, hogy sok bosszúságot fog okozni, mert szinte kínálja magát, hogy ezt használjuk kazettakivető helyett. A készülék belső felépítése áttekinthető, hagyományos szerelésű. Vételi normái a VHF- és UHF-sávokon kívül a kábelsatornak beprogramozását is lehetővé teszik feszültségintézeres hangolással és finomhangolási lehetőséggel. Az általunk látott minta biztosította a PAL/SECAM-színnormák vételét, azonban ez az alaptípus nem tartalmazta az OIRT-hangot.

Mechanikája nem gyorsbefűzéses, azonban a felvétel ellen védett kazettáknál azonnal lejátszásra áll. Memóriája 100 állomás rögzítésére alkalmas. Megjegyezzük, hogy ez csupán az alkalmazott processzor tájrájától függ, nagy jelentőséget viszonyaink között e tudománynak nem tulajdonítunk. 28 napra 8 program írható be, s van minden héten azonos időben történő felvételre lehetőség. Szolgáltatásai közül kiemelendő, hogy 30 perces hálózati-maradást a memóriája elvisel.

A szalaghelyzetet (tracking) kézzel lehet szabályozni egy előgomb segítségével. Gyorskeresés, szalagvégéről visszatekerés, állókép természetesen a lehető-

ségek között van, bár ez utóbbi sajnos nem mentes a zavarcsökkentől. Távvezérlője egyszerű, a magnófunkciókat és a csatornaválasztást végzi. Videó-audió-csatlakoztatásra 2-2 pár BNC-csatlakozó szolgál.

A sorbontás vizuálisan értékelve 240-nek mutatkozott 43 dB jel/zaj viszony mellett. Hangban elmaradt az igényesebb versenyntársától, nyávgósa viszont a Panasonic után következett.

Hogyan is állunk tehát? A leghatározottabb bontást az NV-L20EE-nél és a Philipsnél tapasztaltunk. Ezt követte az ORION. Zajban a Panasonic vezet, míg európai és távol-keleti társa – tapasztalatunk alapján – fej fej mellett haladtak. Hangban átvitel szempontjából a Philips ugyan jó volt, de az általunk tapasztalt nyávgóság gyenge volt. Igazi vízválasztó a szolgáltatásbeli különbség, ahol a Panasonic 3 félével, fényceruzájával a dobogó első fokát emelt fővel foglalhatja el, az árfekvésben is szerényebb Philips a második hely, míg képevel, hangjával nem kell szégyenkeznie a rangos mezőnyben az ORION-nak sem a harmadik helyen.



**A** hazai kirkatokban is egyre gyakrabban fel-tűnik egy-egy S-VHS videó. Igaz, egyelőre nem az általános kereslet kielégését célozva; inkább turista-forgalomból, bizományi értékesítésben felajánlkozva vagy piac-kutatói elképzelésekkel kellet-ve magát. Az alig több mint egy-éves múltja visszatekintő új technika műszaki jellemzőiben, képmínőségében, bontásában igen sokat ígért, de árában is magas mércét állított a leendő tulajdonosok elé. Az egy év el-telével az NSZK-beli Video szerkesztője, Peter Gurr, aki egy évvel ezelőtt az első Super-VHS élményt ecseeltte – és olyan hasonlatokkal illette, hogy „a cukorhalom többé nem fehér massa, hanem csillog és szik-rázik a fényben, mint egy gyémánthegy” –, mérlegel készített az S-VHS ma már realisabbnak ítéltető helyzetéről. Mi magunk

mo-kazettákról visszaadott mű-sorok olyan minőségjavulást hoztak, különösen a felbontás-ban, a finom részletek kirajzolás-ban, hogy teljesen elhomályo-sították azokat a problémákat, melyeket a tapasztalatok letisz-tulása után józanabbul meg le-het itélni.

A kritikusok tábora két ponton veszi keresztltűz alá e rendszert: ez a színvisszaadás és a zajok kérdése.

Miről is van szó a színeknél? Semmi gond nincs, amíg nagy pasztell felületekről van szó. A baj akkor kezdődik, amikor egy-egy telített szín különböző árnyalatát jelennek meg a felvé-telen, mint pl. egy rózsacsokor, ahol a virágok redőzete tökéletes, de az árnyalatok nem külö-nülnek el egymástól. Ma már a magyarázat is kézenfekvő: a kompatibilitás érdekében a rendszer fejlesztésénél a fő hangsúlyt a világosságjel-átvi-

nók hasonló jellemzőinél sem találhatunk sokkal jobb értekeket. E jelenség abból következik, hogy az S-VHS magnók világosságjel-információjuk pontosabb visszaadását a lényegesen ma-gasabb frekvenciák felvételével és átvitelével érik el, így lényegesen hajlamosabbak a zajokra. Vizuálisan – leszámítva a nagy felületeket, pl. egy kék háttér előtt ülő bemozdó – az S-VHS képek zaja mégis kevésbé feltű-nő, mivel olyan részleteket is fel lehet fedezni a képen, melyek normál VHS magnónál egyszerűen egybeomósodnak a háttér-rel.

A részletgazdagság a rend-szer feltételei előnye: valójában ezt is sok esetben számon kéri a gyakorlati használók. Elméletileg – és erről is már többször esett szó – az S-VHS magnók képmínősége meghaladja azt, amit az adók kisugároznak. Mivel azonban a kölcsönzők anyá-

nálására csak az új digitális mű-holdas közvetítések során lesz mód, melyek a szín- és világos-ságjeleket kezdtől fogva kü-lönlváltatva kezelik, és ezek a feldolgozás és visszaadás során külön is maradnak.

Korábbi cikkeinkben magunk is többször foglalkoztunk a tv-készülék utólagos átalakítási le-hetőségével, vagy RGB-adapter közbeiktatásával történő S-VHS jelek fogadására alkalmassá té-telével. Nem hallgattuk el azt sem, hogy e megoldások van-nak korlátai. Aki nagy változást nem érzett, az úgy gondolhatta, hogy hiába fáradozott, és a tv-ből az S-VHS csatlakozással fel-vett anyag semmivel sem jobb, mint a scart kábellel felvett mű-sor. S ez igaz, hiszen végül is a tv-adás korlátai ezzel nem szűn-teszhetők meg. Persze az is igaz, hogy az adapterek között is nagy különbség mutatkozik.

Egyelőre még kevés készülék volt módunk részletes tesz-teredmények alapján bemutatni olvasóinknak, de tervezük, hogy a nem túl távoli jövőben gyakrabban napirendre tűzzük ilyen videó vizsgálatát is. Az előzetes ismeretek azt mutaják, hogy nem mind arany, ami szu-per. A különböző típusok felbontás értékei 5 MHz és 3,8 MHz között szórnak, és a képrajzok is elég széles határok között vál-



is igyekeztünk olvasóinkat tájé-koztatni az új technikáról és ké-szülékéről: jó alkalomnak kinál-kozott a nyugat-berlini vásár, hogy képet kapjunk a jelenlegi helyzetről, sőt mód legyen egy rövidebb összevetést tenni a Hi8-as rendszerrel.

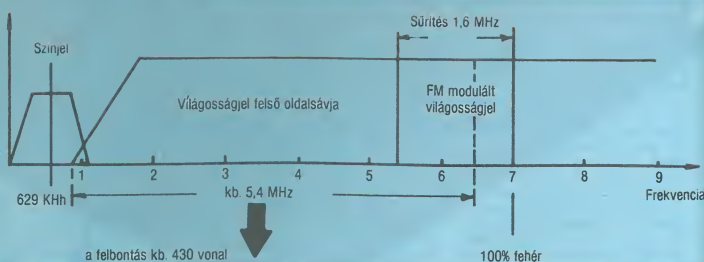
Az elmúlt időszak, a gyakorlati használat fölvetett számos kérdést az alkalmazás és a minőség tekintetében is. Éppen a legutóbbi számunkban szöltünk azokról a korlátokról, melyeket a mai televíziók jelentenek a nagy felbontású rendszereknek; egy hónapja a csatlakoztatások kapcsán azt boncolgattuk, hogy milyen lehetőségek vannak az S-VHS videó és a hagyományos tv összekapcsolására. Aki ugyan is a prospektusban leírtakat és a valóságot szét akarja választani, nem tudja elkerülni, hogy pontról pontra feltárt ne készit-sen. Az biztos, hogy az S-VHS áttörte azokat a korlátokat, melyek tíz éven keresztül legyűrhe-tellennek látszottak, s ráadásul úgy, hogy a legfontosabb pon-tokban kompatibilis maradt a VHS-sel. Az S-VHS kamkore-dekkel készített felvételek, a de-

telre helyezték, a színjelek átvite-le csaknem érintetlen maradt.

A másik kérdés a zaj, melyet már a VHS-felvételknél megis-mertünk. A hagyományos rend-szer jó videomagnó nem tudták e jelenséget 50 dB alá levinni. Gyakorlatilag arról van szó, hogy az alapszínű háttérben a szín idegesen vibrál, nem tiszta, zajok láthatók. Az S-VHS mag-

gaikat ma is VHS kazettákban kí-nálják, saját S-VHS felvételek készítése pedig ma még kevés-bé általános, így az elsődleges forrás a tv-műsor, a maga sáv-szélességkorlátaival. Követke-zésképpen a visszánézett képen döntő, átlító különbség kevésbé érzékelhető. A rendszer tehát csodát nem tud csinálni; ami a sugárzott műsorban felvételnél nincs a képtartalomban, azt nem tudja „odaképzélni”. A demo-kazetták nézéséhez hasonló él-ményre, az eljárás teljes kihasz-

## S-VHS





# Super

tozhatnak. Nem mindegy persze a használt szalaganyag minősége sem; ez a szalag két-háromszor drágább, mint a normál VHS kazetta, a szalagfelületből, szemcsézettsgéből következően e rendszerhez van szabva, és más munkapontban is dolgozik, mint a normál VHS esetében.

Az S-VHS-rendszert valóban

Persze elég nagy a szórás az optikák és felvevőchipek között; valójában maga az elektronika még többre lenne képes, ha az előbbi elemek nem állítanának korlátokat. Az S-VHS kamkorderek élessége és fényérzékenysége olyan – korábban ismeretlen – gondokat is felvet, melyek a VHS-rendszerben csak durvább hibák esetén voltak érezhetők, nevezetesen a függőleges élek mellett megjelenő hullámosság és perem. Ezek külö-

mechanikán keresztül történő lejátszáskor mutatkozik.

A kompromisszumok adta gondok tehát ismertek, és realisabb megítélési lehetőséget teremtenek. A realis értékelésre pedig szükség van, mert megjelent a Hi-8, a Sony High-Bond Video 8 rendszere – hasonlóan magas, egyes jellemzőkben jobb értékeket ígérve. Eppen ezért korai még összevetni a két rendszert, de a nyugati irodalomban néhány mérési adat máris fellelhető.

Felbontásban elvileg a két rendszer között nincs különbség. Mindkét rendszerrel, így a Hi-8-nál és az S-VHS-nél is 430 soros bontás adódik, ami az azonos 5,4 MHz-es sávzélességből számítható vissza. Azt ugyanis már a korábbiakban tisztáztuk, hogy a sávzélesség mértéke a szalagra frekvenciamodulációval felvett világossággal alsó oldalsávjának nagyságától függ, következésképpen minél magasabban van e

észre, az élek és az átmenetek tiszták, zajmentesek, bár egy lehetévtékony sávcsatlakozás látszik, ami azonban kevésbé zavaró.

A normál változathoz képest megnövelt sávzélesség viszont a Hi-8 rendszerben is olyan szalaganyagot igényel, mely ennek megfelelő hullámhosszat kicsiny jelszinteken is rögzíteni képes. Ez az ún. ME (Metal evaporated, párolgottatott) metál szalag, mely tökéletes simaságú és igen jó mechanikai tulajdonságú. Az egyenletlenségek, az anyag parányi hibái ugyanis éppen a magasfrekvenciás tulajdonságokat ronthatják.

Az S-VHS-nél alkalmazott, szalagfelület javító görgőkkel szemben a Sony a legmagasabb frekvenciatarományban a pozitív visszacsatolást szabályozza úgy, hogy a nagy jelszinteket nem befolyásolja, azonban a magasabb videofrekvenciák in-



kihasználni – megfelelő műsoros kazetták és jó tv-műsoranyag hiányán – csak S-VHS kamkorderfelvételekkel lehet; s ez persze nem kis anyagi áldozatot jelent.

A Super-VHS-kamkorderek olyan részletek felvételére képesek, melyeket megszállott filmek kívánnak maguknak. Az utómunkálatok nem járnak együtt láthatóan rosszabb képminőséggel, mert az S-VHS-szalagok kisebb minőségromlást szenvednek másoláskor.

nösen akkor fordulhatnak elő, ha valaki a felvételt az asztali videón játssza le. A magyarázat: a szalagon szinte észrevétlenül benyomódás, amit a felvevő fej hagyott a felületen. A felvevő és lejátszó mechanikák közötti minimális eltérések már elegendőek ahhoz, hogy ez a hatás érezhető legyen. A szalagvezető mechanikába épített csillapító görgők némileg csökkentik a hibalehetőséget, legjobb eredmény azonban az ugyanazon a

tartomány, annál nagyobb lehet a bontás mértéke.

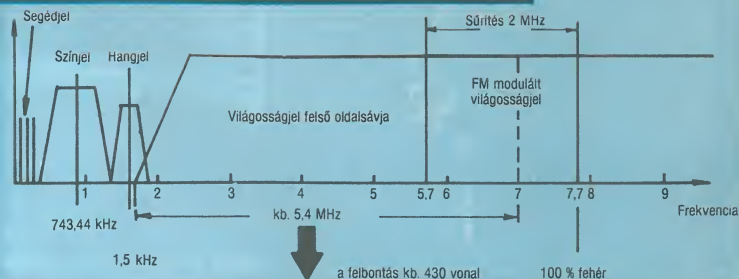
A gyakorlati mérések mégis azt mutatták, hogy műszeresen vizsgálva S-VHS-nél kismértékben nagyobb a sávzélesség, ugyanakkor néhány dB-lel jobb a Hi-8 jel-zaj viszonya. Szubjektíven vizsgálva e sávzélességkülönbség azonban alig vehető

gadozó jelszintjét csökkenti. Ezzel együtt csökkentésre került a magasfrekvenciás kiemelés is, mely a finomabb rajzolatot eredményezi.

Összegezve: az újabb minőségjavításra tett erőfeszítések mind tökéletesebb kép- és hangvisszaadást eredményeznek. Ezek a fejlesztések elsősorban a jövőnek szólnak – a ma megvalósítható technikai színvonal mellett.

Az S-VHS-jo egyéves alkalmazása a gyakorlati használat során felmerült hozott ugyan problémákat, összehatása azonban mégis olyan, hogy a tesztelők a korábbiakban maximálisan adható pontszámokat szinte teljes mértékben felajánlották. Hogy mégis lassabb a terjedése, ezt megfelelő minőségű élő vagy konzerv műsorok hiánya és a drágább technika magyarázza. Eppen ezért úgy gondoljuk, hogy még hosszabb ideig nem fogja kiszorítani a tinédzserkoron már régen átértékelte VHS-rendszert, bár térhódítása vitathatatlan.

## Hi-Band 8 mm Video



# Újraértékelt

A Videó Magazin hasábjain nemcsak a várható hazai kínálatot, de az európai választékot is igyekeztünk figyelemmel kísérni. Két hónappal ezelőtt a kamkorderek piacán történt változásokról számoltunk be. Már akkor látszott, hogy igen erős árrendeződés tapasztalható a kereslet-kínálat alapján, s a nemrégben kurióznak számító felvevőlejátszók árai egyre inkább a keresleti realitások szerint alakulva mérséklődtek. A mi kirakatainkban az öt- de inkább hatjegyű számokkal díszített árcédulákon ez kevésbé érezhető, de Csipkerózsika álma sem tartott örökké.

A mozgolódás a videomagnók piacán is látható. Az előrejelzések szerint a koreai gyártók, akik nagymértékben hozzájárultak az árak eséséhez, a Közös Piac által megállapított minimális árak és az ebből következő dömpingvámok miatt egyre inkább szaktani akarnak az eddigi gyakorlattal, s nem a legalsó árszintben kívánják számon tartani készülékeiket. Legálábbis ilyen „szándéknyilatkozatokat” lehetett hallani mind a Gold Star, mind a Samsung és Daewoo cégek képviselőitől.

A kereskedőcégek, a diszkontáruházak vezetői persze másképpen látják mindezt. Sok esetben nevesincs gyártók 600–800 márkás készülékeinek tucatjai találhatók meg ezeknek az áruházaknak a polcain. Találhatók itt dél-koreai áruk is, melyekről régen eltűnt a származás, és egyre több zingapúri és tajvani „mo-

dell” kellett magát. Az idézőjel mély tartalmat takar, mert számolni kell olyan csalafintasággal is, hogy korszerűlenné vált gyártósorok újra aktivizálódnak, így jelentős fejlesztési költséget lehet megtakarítani, az egyébként már sokat járt gépsorok viszont a megbízhatóságot és minőséget befolyásolják kedvezőtlenül.

Az összkép első ránézésre elég zavaros. A vásárlók döntő része bizony nem a drága csúcsmoდეlleket keresi határainkon túl sem, hanem a realitások talaján állva a legjobb ár/teljesítmény elérésére törekszik. A stuttgarti Video cikkírója idézte az ITT-Nokia termékmenedzserének szellemes mondatát: „A nemzetközi autószaalon alkalmával a legtöbb látogató egy Lamborghinikörül tolong, végül azonban mégiscsak Opel Kadettet vesznek maguknak.” A nevés japán és nyugat-európai gyártók el akarják magukat határolni a diszkontüzlettel, kijelentve, hogy a legalsó árkategóriában versenyezni nem lehet cél. Igaz azonban az is, hogy a mai technológiával előállított standard osztálybeli korrek színvonalon álló készülékek egyáltalán nincsenek messze 1000 DM-es árakkal a kárhoztartott olcsó termékektől. E havi tesztrovatunkban e gondolatok szellemében is igyekeztünk összeállítani a vizsgálandó típusokat. Egyre több jól csengő nevű, sőt a videotechnikában vezető hatalomnak számító cég száll harcba a vevőkért olcsó árba kalkulált videomagnóival. Úgy tük-

nik ugyanis, hogy az árak csökkenését a technikai haladás is egyre inkább lehetővé teszi. A mechanika, mely az előállítási költségeknek mintegy harmadát képviseli, egyre kevesebb alkatrészből áll, gyártása mindjobban automatizálható, s ez lehetővé teszi a költségek lefaragását. Az automatizálás, a darabszámok növelése a további elektronikai egységek költségátfordítására is kedvezően hat: egészen odáig, hogy egy-egy olcsóbb készüléknél a családok kisebb, olcsóbb tagjairól bizonyos funkciókat blokkolnak a gyártók, így alakítva ki osztályait. Ez egyben válasz néhány bátrabb vagy hozzáértő videós levelére, aki olyan készségeket fedezett fel készülékekben – esetleg egy intelligensebb távvezérlővel történő használat során –, melyről a prospektus nem is szólt. Úgy tűnik ugyanis, a mai kiélezett versenyben nem nagyon teheti meg egy gyártó, hogy a 40% részesedést kitevő középosztálybeli piacot ne preferálja. Különösen akkor, ha csúcskészülékei osztályban keresztül jó image-t szerzett magának.

Felvetődhet persze az olvasóban, hogy miért szentelünk ilyen nagy teret a nyugat-európai piac alakulásának, s miért számolunk ismét és ismét márkában, mintha ez lenne a hivatalos fizetőeszköz nálunk is. Egyserűen azért, mert ár-szolgáltatás-teljesítmény szempontból ezt sokkal tisztábban összevethetőnek érezzük, mint a hazai áralakulást. Nálunk túl magas a primórfelár,



VHS-VIDEOKAS  
SUPER  
HIGH  
GRADE

E-180

E-195

E-240



# Árhatárok



## VIDEORECORDER

**VCR-50DFD** ■ VHS PAL-  
BGME-SE-  
CAM ■ HQ,  
V/S-Tuner ■ 83 Kanäle, kabeltauglich, 32 Speicherplätze ■ 14 Tage/8 Programme Timer ■ Still/  
Pause ■ Bildsuchlauf mit 3-facher Geschwindigkeit  
■ Infrarotfernbedienung (16 Funktionen)

**4.990,-**



## VIDEORECORDER

**VCR-32BDB** ■ VHS PAL-  
BGSECAM-  
DK (Österr.)  
■ HQ, V/S-Tuner ■ 83 Kanäle, kabeltauglich, 16 Speicherplätze ■ 14 Tage/8 Programme Timer  
■ Still/Pause ■ Bildsuchlauf mit 3-facher Geschwindigkeit  
■ 9-facher Geschwindigkeit ■ Infrarotfernbedienung (16 Funktionen)

**5.490,-**



## VIDEORECORDER VPS

**VCR-52VFD** ■ VHS PAL/  
SECAM-ME  
■ HQ, 83 Kanäle, 32 Speicherplätze ■ 14 Tage/8 Programme  
■ Still/Pause ■ Bildsuchlauf mit 3-facher und 6-facher Geschwindigkeit  
■ Infrarotfernbedienung (16 Funktionen)

**5.990,-**



## VIDEORECORDER HI-FI-STEREO

**VCR-92HAD** ■ VHS PAL-  
BGSE-  
CAM-ME  
■ HQ, VPS, F/S-Tuner ■ 83 Kanäle, kabeltauglich, 32 Speicherplätze ■ 1 Jahr/8 Programme ■ Bildsuchlauf in 3-facher und 6-facher Geschwindigkeit  
■ LCD on Screen, Fernbedienung mit 26 Funktionen

**7.990,-**

Lieferter ab August.



## VIDEOPAYER

**VCP-12RAD**

■ VHS, PAL/SECAM ■ 2 Videoköpfe ■ Standbild ■ LED Anzeige  
■ Auto Repeat

**3.990,-**

de a különböző beszerzési források – a közvetlen gyári szállítás, a többlépcsős közvetítői kereskedelem, netán a kifutó raktárkészletek átvétele – mind a tisztánlátás ellen dolgoznak. És akkor nem is szóltunk a „márkafelárakról”. A megoldást végül is – ahogy máshol – nálunk is a kínálati piac hozhatja meg, melynek halvány jelei már láthatók; egy-egy készüléknél – figyelembe véve a vám és garanciális költségeket – kedvezőbbnek ítéltetjük a hazai vételt, mint a magánimportot.

De térjünk vissza a három dél-koreai gyártóhoz. A nyugat-berlini Funkaustellungon nézelődésünket arra is ki akartuk használni, hogy körünézzünk, mi várható e piacra a közeljövőben. Ami szembetűnő volt: a kínálat bővülése, a tetszetősebb és több szolgáltatással bíró modellek megjelenése.

A csúcstechnológiák – bár a beszélgetések során sok szó esett a High-Techről – ma még nem ezekről a modellektől várható. Úgy látszott azonban, hogy – mint azt a Doewoo képviselője megfogalmazta – az elmúlt húsz év a megalapozás és a gyors felzárkózás időszaka volt, de az új modelleknek nemcsak az árban, hanem a szolgáltatásokban megjelenő versenyképesség is elsődleges szempont. Mindezt az igen jelentős alkatrészháttér és az elektronika minden területén, így a videón kívül az audió, hifi- és számítástechnikában történő dinamikus fejlődés is lehetővé teszi.

Ahogy a Daewoonál –

melynek neve még kevésbé ismert nálunk, bár legalább egy tucat videójával találkozunk TEC, Crown, Audioton, Olimpic stb. néven – a Gold Starnál is komoly változások jelei láthatók. A készülékek programozási lehetőségei bővülnek, szolgáltatási körük tágabb, kivételük laposabb esztétikusabb.

A Samsung mindezekre rátett egy lapáttal, a Nemzetközi Rádiótechnikai Kiállításon négyfejes digitális videót jelentett be, közölve, hogy jellemzői jobb lesznek, mint amit gondolnak róla. Jelezte, hogy 90-ben S-VHS-készülékük is piacra kerül, míg a jelen realitása egy transzmitteres távvezérlésű készülék.

A verseny tehát éleződik, melynek előjelei hazai piacon is érezhetők. Elképzelhető, hogy rövidesen nálunk is egyre közelebb kerülnek standardosztályon belül a kétféjes és háromfejes videók, egyre több fejtörést okozva; felsőbb osztályba kerülő koreait, vagy márkás, jó nevű japánt részesítenek-e előnyben a vásárló. A négyfejes, digitális és hifi-technika persze még a nehézsúlyú kategóriába tartozik, mégis egyre inkább elérhető közelségbe kerül a különleges képíratásokat és kiváló hangzást igénylők számára.

# 12 óra videón: Bevezetés a siker pszichológiájába

**„Tudja meg: maga Napóleon Bonaparte reinkarnációja – mélyesztette tekintetét ügyfele szemébe a jósnő. A páciens hitt az asszonynak, és láss csodát: az addig féltékeny, ügyefogyott férfiból néhány esztendő leforgása alatt jól menő üzletember, majd többszörös milliomos lett. Arról már nem szól a fáma, hogyan derült ki, mégsem ő Napóleon”**

A történetet villogó fogsorú, jóakarátúan mosolygó úriember meséli el nekünk a képernyőről: Brian Tracy, *A teljesítmény lélektana* című kis csoportos, képes- és hangos szeminárium szerzője és előadója. Videó- és audiókazettás programja nem kevesebbet kecsegteti hallgatóit, mint hogy bevezeti őket a siker pszichológiájába, és megvilágítja előttük az emberi csúcsteljesítmény- és legkellémesebb velejárója, a pénz – felé vezető utat.

Tracy úr roppant szuggesztív előadó, s az biztos, hogy szemináriuma számára már meghozta a kívánt eredményt, van mit a teje aprítania. Népszerűségét és hírnevét nem utolsósorban a videónak köszönheti: a modern technika jóvoltából megsokszorozhatja önmagát, így nem kell már egyetlen felkérést sem vizs-  
szautasítania.

Nyolcvan ország után Európa keleti felébe az Interstudium magyar-angol vegyes vállalat jóvoltából jutott el a tananyag, azaz annak létező legrövidebb, kétnapos, tizenkét órás válto-

zata. Egyet s mászt még elspóroltak belőle – például a gyakorlatokat –, így kalkulálhatták ki a hazai pénztárcákhoz mérten ugyan

nam, de az amerikai árakhoz képest valóban alacsony, 16 ezer forintot árat. S a tapasztalatok szerint érdeklődésben nincs hiány, mert ugyan ki ne vágná a sikerre?

Ülünk hát a videó előtt, bámuljuk Mr. Tracyt, és buzgón töltö-

getjük ki a munkafüzetet. Olyasmiket tanulunk, mint hét lelki törvény, aggodás leküzdése négy lépésben, 21 napos szellemi di-







maid egyszer pozitív példa egy előadásban.

A videó kifogyhatatlan a bölcs tanácsokban, és gyakorlati javaslatai tagadhatatlanul hasznosak. A tervkészítés, a listairás, az idő szigorú beosztása, a gyors cselekvés, az ötletróham bevetése csak javára válhat alkalmazójának. Találva érzem magam, amikor a halogatás megengedhetetlen bűnéről esik szó, és nem jeleskedem, amikor fél perc alatt számot kellene adnom életem legfőbb céljairól. Mégsem támad heveny kisebbségi komplexusom, mert cserébe jókat szórakozom Tracy úr jellegzetesen amerikai mentalitásának megnyilvánulásain. Nagyonálúan barokk zeneszerzőnek minősíti Mozartot és Stravinskyt, 85 évesse öregíti a valóban szép kort, ám csak 83 évet megélt Goethét. Lenyűgöző logikai csavarral változtatja istennek tetsző tevékenységé a pénzkeresést, hiszen végtére is az ember vállalkozásaival felebarátait szolgálja.

Az Egyesült Államok igazi szülötte ez a férfi. És igazi újjválgó program ez a szeminárium, ben-

ne Jézussal, aki korának leghatásosabb személyisége volt, jöllehet soha nem szerepelt a tévében és nem adott ki lemezeket, Tesla-val, aki házának elektromos hálózatát titokzatos tudatfeletti segítségével működtette. Mindez olyannyira amerikai, hogy hazai viszonyaink közé egy az egyben nem ültethető át. Ám földrészekről függetlenül tanulhatunk Brian Tracytól kitartást, akaraterőt, rendíthetetlen önbizalmat, örülni tudást, és hitet a sikerben. Alaposan ránk fér, mert mifelénk történelmi hagyománya közismerten inkább a múlton való rágódásnak, a meddő busongásnak és a panaszkodásnak van.

Végigültem lelkiismeretesen a 12 órát, figyeltem, jegyzeteltem, unatkoztam, vihogtam, relaxáltam. Azt éppen nem mondanám, hogy kicséréltek, és rám sem le-

het ismerni. Néhány dolgot viszont máris megfogadtam. Soha többé nem fogok mérgeledni vizszasztató, agresszív autósok miatt, mert már tudom, hogy ők A-típusok, és korán halnak, szegények. Az önszuggeraló mondogatóssal ugyan még egy kis baj van, mert a kötelező reggeli penzum, az „Istenien nézek ki ma!” egyelőre csak A három nővér paródiáját juttatja eszembe. Körmendi Jánost, amint Irinaként hátraveti szöke műcopfját, és így szól: Milyen istenien nézek ki ma! Nem mondom, Mása, te se vagy csúnya, de eníí!

Azért persze nagy gond nincs, a tanultakat alkotó módon kell alkalmazni. A jelszavak közül már meg is találtam a nekem legjobban tetszőt. Azzal fogok gyakorolni a tükör előtt, hogy „Ötvenezer dollárt keresek!” **Mörk Leonóra**

éta, és közben az amerikai pszichológia legújabb vonatátával, az élethez való pozitív viszonyulás elméletével ismerkedünk meg. Mi, Freudon iskolázott európaiak és önszorongásra berendezkedett magyarok ismeretlenül csengő szavakat hallunk: önbizalom, tervszerűség, felelősségvállalás, jövőorientáltság. Kemény céltudatosság – és hit. „Amiben az emberi elme hinni tud, azt meg is tudja valósítani” – olvassuk Napoleon Hill (még egy Napóleon, vajon ki lehet?) gondolatát.

Állítólag csatlakozó módszer, ha rövid tömörítésekkel szuggereáljuk magunkat, mert amit így elménk mélyébe vésünk, az előbb-utóbb megvalósul. Mondogatni való lehet például, hogy „Én vagy a felelős!”, „Egészséges vagyok!”, meg „Szeretem magam!” – ez utóbbit magabiztosságunk fokozására szolgál. További tenni valóink, hogy legyőzzük rossz szokásainkat, kiemelkedjünk a változást megakadályozó kényelmi zónából, hogy kiirtsuk a negatív érzelmek fáját: megszabaduljunk a haragtól, az irigységtől, a büntudattól, a vádaskodástól. Így, és csakis így boldogulhatunk, válhatunk milliommossá, és lehetünk



# Retina '89

## Tükröződések az ideghártyán

Szeptember 6. és 10. között 14 országból – Japántól Chiléig és az Egyesült Államoktól Észtor-zsigig – mintegy 130 vendég volt jelen Szigetváron, a RETINA '89 I. nemzetközi kísérleti film- és videószelemlén.

A szervezők, európai léptékű kulturális eseményt! Igérték, s ezt a bemutatott mintegy 400 film és videó színvonalra, néhány valóban rangos személyiség, mint például *José Robakowski* (Lódz), *Lux Antal* (Nyugat-Berlin), *Yann Beauvais* (Párizs), *Ladislav Galeta* (Zágráb), *Josko Lukulava* (Japán) személyes részvételével révén teljesítették is.

A rendezvény jellege – menet közben – előnyére módosult. Az eredeti kérés a magyar részvevők számára versenyét, a külföldieknek bemutatkozási fórumot ígért. Közben a külföldi anyagok egy részét is versenybe sorolták. Nem e tény hatására, de a *Sára Sándor* és *Paternák Miklós* vezetésével működő külön filmes és videósúri a programok megtekintése után arra az álláspontra jutott, hogy nem tartja szerencsésnek a résztvevők összehasonlítását, szembeállítását egymással. A két szakmai testület így a rendelkezésére bocsátott 12-12 000 Ft-ot átadta a társadalmi zsűrinek.

Mi is voltaképpen a kísérleti film és videó? A két technika szétválasztása ebben az esetben még erőltetettebb, mint egyébként, hiszen számtalan munkát láttunk, amelyet eredetileg filmre forgattak és a filmképet utólag manipuláltak, módosítottak videóon. Voltak olyan alkotások is, melyeket technikai okokból vetítettek videóon, holott eredetileg filmre készítették. A technikaiak különbség első látásra alig volt felfedezhető, hiszen a kísérleti filmek és a videók ugyanazokat a hatáseleket használnak egymásra üszatóként képek, "vibráló", "roncsolt", "üres", "sötét", "álló", "kép nélküli" jelenetek; szaggatott, nem természetes zajok, zörejek.

A kísérleti filmben nem a technikai értelemben vett "jóság" vagy "rosszaság" a kérdés. Például a rángatózó kamera pillanatonként más-más térbeli összefüggéseket teremt megszokott tárgyi elemek között. Ezáltal olyan vizuális ritmus- és mozgáselmények sorában van részünk, amelyet a valóságban képtelenek lennünk felidézni.

A kísérleti filmes-videós nem technikai újító, aki vizuális kísérleteket végez, és nem is alkalmazó, aki az eredményeket külső célok, a gondnivaló szolgálataiba állítja. A kísérleti filmes természetére, belső logikájára kíváncsi. Ilyen értelemben soha sem próbált, nem keres, hanem mindig talál: olyan látványkombinációkat, amelyek a való-  
ságban nem lehetők fel.

Ezeknek a kritériumoknak természetesen a bemutatott művek töredéke felelt csak meg.

Idé sorolható a Nyugat-Berlinben élő festőművész, *Lux Antal*, aki több mint tíz munkáját mutatta be. Levetítette első, *Szekven-  
cia* c. művét is, amellyel videó-  
művészeti pályafutása elkezdő-

dött. Érdekes magyar vonatkozása van ennek a szonag: a maki művésztelpről hazautazva figyelte fel Kecskemét és Budapest között, a vasút mellé telepített erdőben a fák sorának a vonat futásával állandóan változó ritmusára. Ennek a vizuális élménynek hatását vásárolt egy szuper 8-as kamerát, és a következő évben, 1981-ben visszatérve lefilmezte "hogy szaladnak a fák". Később ezt a felvételt ártítra videóra, szolarizálta, megállította, előre-hátra futtatta a képet, így jött létre a mű.

Későbbi munkáiban, mint például a *Menekülés*ben (amelyben saját, 1956-os távozásának

emocionális emlékeit dolgozta fel) vagy a bábuellenes *A fű*, ahogy nő című munkájában fel-lehetők bizonyos valósele-  
mek, de történet sem a szöveg-  
ből, sem a kollázszerű képek-  
ből nem olvasható ki.

A klasszikus experimentális film (videó) követelményeinek is megfelelték *Yann Beauvais* munkái. A párizsi *Diadal* 64 nézőpontból, azonos képkivágással felvett fotóit vízszintesen, függőlegesen és haránt irányban 8-8 csíkra vágta fel, és ezekből az elemekből – mint gyermekkorunk fa építőkockáiból – számtalan variációban újra építette a *Diadalt*. Közben megpergette, mint a körhintát, kínai pagodát, felhőkarcolót készített belőle.

Szerepeltek még a festvált programjában – hogy a legnagyobbat említsük – *Werner Rekes*, *Derek Jarman* és természetesen *Huszárki Zoltán* és *Bódy Gábor* művei.

A nem hagyományos film-videó iránt érdeklődőknek ritka élményben volt részük néhány napon át Szigetváron. Dékány István

## Szex – középiskolás fokon Osztály-ismétlésre ítélve

A szexuális életteli kapcsolatos elméleti és gyakorlati ismeretek megtanulhatók – így kezdődik *A szeretkezés középiskolája* című videókazetta. A hazai szexipar második – a Szex ABC-t követő – hatvanperces próbálkozásának megtekintése után szinte önként adódik a párhuzam: a filmkészítéssel kapcsolatos elméleti és gyakorlati ismeretek szintén elsajátíthatók. És éppen úgy, mint a szexben, itt is jobb, ha az ember még azelőtt igyekszik tanulni egy s mást, mielőtt megpróbálkozna vele.

Egy szexuális aktus még nem szeretkezés – szögezi le egy tudós kinyitott, husz évvel azelőtti eleganciával öltözött, középkorú úr, akinek kilétéről a későbbiekben sem tudunk meg semmit többet. Igaz, ezt könnyen megfogcsátanánk, ha ez lenne a film legnagyobb hibája. Csakohgy néhány szexuális aktus videokazettára rögzítése még nem film. Legfeljebb egy potenciális film nyersanyaga

A maga elé nyitott a közép-szert célú tűző film legnagyobb fogatkozása az, hogy már megint nem sikerült eldönteni: felvilágosító vagy pornófilm akarnak a vásárló kezébe adni. Így azután sikerült egy felvilágosító és pornóelemeket egyaránt felvonultató, de egyik műfaj követelményeit sem kielégítő videót előállítani, amely áttudományos, ködösítő maszlaggal kezdődik, majd különböző szerkezetek elő hang nélkül, kísérőzenével színesített bemutatásával folytatódik. Az egyetlen igazi pozitívum az hogy a szereplők többsége kifejezetten esztétikus látvány – jóllehet a férfi szereplők szemmel láthatóan nehezen bírták az iramot.

Az első jelenetben egy tinédzserpár enyereg hosszán és léletszerűen. Már legalábbis annyira életszerűen, hogy a lány itt kezdetben még szabadon egy kicsit. Kár, hogy ebben az epizódban – pedig alkalmas lenne rá – az alkotók még csak kísérle-



tel sem tesznek az igazi középiskolások korosztály valódi felvilágosítására.

Ezután tanulni lehetünk egy peyhedző bajúszó fiú, majd egy szőke lány fürdőszobai magán-számának – a felvilágosításnak ez a része legfeljebb az általános iskola alsó tagozataiban számíthatna újdonságnak. Az önkieklítésről pusztán annyit tudunk meg, hogy az ember egyedül van, akkor így szexuális élményhez juthat saját egészse-gének veszélyeztetése nélkül.





Túlzás nélkül állítható, hogy az ország felnőtt lakosságának jelentős része erre már saját tapasztalatából is rájött. Aki nem, az amúgy sem néz meg egy „pornófilmet”.

A következő páros már megint az élet friss lehetét hozná a produkcióba, amennyiben az önző férfi nem gondol a szegény nőre. Csak az a kérdés, hogy miért nem gondol önmagára sem. Ugyanis az önző férfiaknak csak elenyésző kisebbsége rohan ki a szobából, ha egy csinos hölgy éppen térden állva fejt ki aktivitást rajta.

Jón még egy-egy tanmese a turisták által sűrűn látogatott hegyoldalakban való pucéran napozás véleményeiről – ismét egy gonosz, önző fiúval, még szerencse, hogy a barátja hajlandó megvigasztalni a szegény kislányt –, valamint egy szexuális tanácsadó minden részletre kiterjedő szolgáltatásairól. Elhangzik az a bölcs megállapítás, hogy a partner teste olyan, mint egy hangszer, tudni kell rajta játszani, és a film legvégén a promiskuitásról óvó jótanácsok után végre előkerül korunk egyik legnépszerűbb tárgya, a gumí óvszer is. Már éppen ideje volt. A filmet záró képsorban az utolsó pár egy lakberendezési (?) prospektus nézetét, ami nyilván célzás arra, hogy a nemi aktusnak más értelme is lehet, mint az örömszerzés, de a kérdésnek ez az aspektusa nem érdemel többet nyolc-tíz másodpercnyi szalagolást.

A leírakból alighanem kitűnik, hogy a forgatókönyvíró és rendező József György fantáziája korántsem szűrése a fellegekben. Sőt, földhözragadtágában is eltekintett a fölösleges kacsaringóktól. Meg sem kísért valóban hasznos – nem tudományos, hiszen arra nincs szükség – ám legalább használható tanácsokat adni a szexhez bátorítanul közeledő kamaszoknak és felnőtteknek. Szó sem esett a gátlásokat oldó könnyed

humorról, netán a mai magyar valóságban tényleg előforduló, valószerű ismerkedési és szerkezési szituációkról. Egyszerű iparosmunkáról volt csak szó, mégpedig a legslányabban fajtából. Ha pedig eleven pornófilmet akart készíteni, akkor a rendező nincs tisztában egy titokkal, amelyet most készséggel megosztunk vele: ennek a műfajnak is megvannak a maga nem túl bonyolult szabályai. Ezeketől tudatosan el lehet térni, de ha valaki nem ismeri őket, honnan tudja, mit akar meghalni?

Egy rossz szót megérdemelt az operatőr, Vörös Antal László is, hiszen a valószínűleg amatőr felszereléssel sem kötelező hol halványzódni, hol hófehér, hol pedig narancssárga borszínt produkálni. Az olykor-olykor előforduló képeltelenségről, a néha éppen a „lényeg” eltakaró sarkokról és tékekről, a vágás tökéletlenségeiről talán már nem is kell szólni ahhoz, hogy érzékeltsük, mennyire amatőr munkával van dolgunk.

Magyarországon állítólag készült már pornófilmek nyugati megrendelésre, bérmutatóban. Jobb lett volna az ezek előállításában részt vett, tapasztalt filmeknek tanácsát kikérni, netán a gázsijukat is kifizetni. Mert így – ha azt is hasznolt – A szerzetkező középiskolája, hiába számít is elsőnek a „kemény pornó” terén e kis honban, hamar elűnik majd a kirakatokból, nem lesz versenyképes az igazi minőséggel.

Az alkotók remélhetőleg ennek a kísérletnek a tapasztalatait is felhasználják majd további filmjeikben, amelyekhez a zsettta végén toboroznak újabb szereplőket. Csak egy dolgot kéreknek megmagyarázni. Kinek és hogyan jutott eszébe, hogy az efféle filmekre is szakosodott Intermozai Kft. videóstudióját éppen a Balázs Béláról elnevezett utcában kell létrehozni?

Horváth Gábor

# Versengő videó-folyóiratok

Nagyt fordult a világ, mióta a *Fekete Doboz* alkotógárdája belevágott, hogy videókazettákon rögzítse a magyar közéletnek azokat az eseményeit, melyekről a hivatalos tömegkommunikáció nem vagy alig tájékoztatott. Ma már gyakorlatilag nincsenek tabutémák, és többé-kevésbé a nyilvánosság előtt zajlanak a politikai összecsapások is. Felmerülhet a kérdés: a jelenlegi körülmények között van-e szükség és igény erre a videofolyóiraatra?

Az alkotók határozott válasza: igen. S nem tartanak a nyitabbá vált tömegtájékoztatás konkurenciájától sem. A *Nagy Imre temetéséről* forgatott anyaguk például szemléletében más, mint az egész napos tévéközvetítés volt; számos olyan elemet is tartalmaz, amit a grandiózus apparátussal kivonult televíziósok – éppen a tévétechnika korlátaiból fakadóan – észre sem vehettek, a mozgókamera videókamera számára azonban hozzáférhető volt. Arra számíthatnak, hogy akik el akarják tenni a június 16-i események krónikáját, inkább a rövid, szerkesztett változatot választják, mint a tévéadásból esetleg videóra rögzített kilencórás anyagot. Arról nem is beszélve, hogy a *Fekete Doboz*nak ez a száma magán az eseményen kívül tartalmazza az előkészületi folyamat lépéseit is: az Ellenkér Kerekasztalon elhangzott TIB-bejelentést a temetés megtartásáról és annak lebonyolításáról, az MDF aktivistáinak felkészüléséről a zavartalan megemlékezés érdekében és a kopjakat állító Inconnue Csoport munkájáról.

A szerkesztők szerint a tavalyi évhez képest annyiban változott a folyóirat helyzete, hogy míg 1988-ban csak válogatniuk kellett a kínálkozó események közül, amelyekről előre tudható volt, hogy a *Fekete Doboz*ban kívül más újság sem akarja tájékoztatni róluk, addig ma már nekik maguknak kell kitárlaniuk, hogy mit érdemes, mit kell rögzíteni. Nem akarnak odátelni, ahol mások már sorban állnak, amiről nyilvánvalóan beszámoló a tévé vagy a *Nyitott Szem* is, a *MOVI* új videofolyóirata.

Bár, ha egy eseményt a *Fekete Doboz* és a *Nyitott Szem* is rögzített, még akkor sem biztos, hogy a nézőknek mindegy, melyiket választják – annak ellenére, hogy utóbbi mögött ott állnak a volt filmhíradó technikai lehetőségei és profi szakemberei. A kihatalás például mind a két társaságnak megvan, mégis kiugró a különbség a szemléletben, a felvétel módjában, a kommentárban. „Az *Ember Judit* rendezte *Új magyar siralom* az egész folyamatot végigköveti. Napokon, heteken keresztül, esőben, szélben ott volt a kamera, hogy teljes és tárgyilagos képet adjon az eseményekről, míg a *Nyitott Szem* egy híradszerű anyagot rögzített, amit ráadásul a hivatalos politika pillanatnyi értékelését tükröző kommentár kíséri” – véli Jávör István, a *Fekete Doboz* alkotója.

A folyóirat készítői nem tartanak attól, hogy nem marad számukra olyan téma, amelyet a hivatalos tájékoztatás háttérben tart. A szociális gondok vagy például a belügy és a hadsereg számos, még mindig tabuként kezelt kérdésért fel szeretnék dolgozni, és vannak elképzeléseik arról is, hogy Lengyelországból, Csehszlovákiából vagy a Szovjetunióból rögzít videóra az ottani, hozzájuk gyakran „kozmetikázottan” érkezett eseményeket.

A *Fekete Doboz* munkatársai a folyóirat terjesztését rábízták a Bibliotéka Kiszévezetkezetre, amely minimális részesedés fejében vállalta a sajtóhirdetéseket s az előfizető-gyűjtést és a terjesztéssel járó egyéb feladatokat is. Az illegális másolások révén a felvételek persze lényegesen szélesebb körben terjednek, ami üzleti szempontból veszteséget jelent, ám az alkotók feleslegesnek érzik, hogy a szokásos védelmi intézkedéseket megtegyék. Grotteszknek érzékelik, hogy egy-egy drámai pillanat erejét például a „*Fekete Doboz*” felirattal meglojti. *Horváth Gábor* és a *Nyitott Szem* egyik operatőr fogalmazza: ez a folyóirat sohasem volt és nem is kíván nyereségorientált vállalkozás lenni, célja a minél szélesebb körű tájékoztatás. S végső soron a kalózpéldányok is ezt a célt szolgálják.

Simándi Júlia

# Ünnepi kazettaáradat



A Magyar Televízió videókiadása a francia tv *Série Noire* krimisorozata és erotikus *Rózsaszín történetek* mellett a gyerekeknek meséket, videó-bibliát, a felnőtteknek szórakoztató összeállításokat, művészeti és történelmi filmeket kínál.

A *La Fontaine* meséi kazettán hat ismert klasszikus példamese látható: A róka és a hollótól, Az öszvér és a tolvajokig. A 91 perces tartó rajzfilmsorozat francia-magyar koprodukcióban készült.

*Rafinált bűnösök* – ezt a címet viseli az a műsoros kazetta, amely Jaroslav Hašek mulatságos történeteit mutatja be. A 68 perces tv-film főszereplője Koltyay Róbert, Töröcsik Mari, Kern András, Szacsavay László, Benedek Miklós.

Az *Alpok-Adria* című műsor nemzetközi válogatás olasz, osztrák, jugoszláv, nyugatnémet és a magyar televízióstúdiók közös magazinjaiból.

A televízióból jól ismert sorozat: A *Másfél millió lépés Magyarországon*, amelyet Rockenbauer

## A Rafinált bűnösöktől Gálvölgyi Jánosig

### A TELEVIDEO AJÁNLATA:

#### francia krimik:

1. Átverés
2. Caspida a zaarunak
3. A férfi, akinek négy neve volt
4. Halál a Vidám Flúkra
5. Kemény fickók temetője
6. Kéz az árnyékban
7. Lortou
8. A lövész éjszakája
9. Megboszulni Peppert
10. Nagy kölyök
11. Orlac keze
12. Pokoli ház
13. Sárge rapszódia
14. Szerencsétlen Michel
15. Vasárnapi gyilkos
16. Véletlen halál megbízásból
17. A vérszalom

#### kabarék:

1. Allonshow
2. Böngészés
3. Jubileumi leltár
4. Kis magyar burleszk
5. Humor mix
6. Gálvölgyi János I.
7. Gálvölgyi János II.
8. Hajmeresztő történetek
9. Ki Mit Tud? győngyszemek
10. Telekomédia
11. Poén turmix
12. Hóskor
13. Voga-Turnovszky paródiák
14. Kettlen az ágy alatt
15. Kölcsönliakás
16. A Kacsi
17. Spanyolul tudni kell

látható e műsorban. A *Pléh-Krisztus* önálló kazetta szintén az ő hat filmjét tartalmazza, melyekkel a mindenkor névtelen mestereknek kívánt emléket állítani. A művek az ország eldugottabb kegyhelyein kalauzálják végig a nézőt.

Az idősebbek kedvébe járhat az a kölcsönző, aki a *Honthy Hanna* kazettát vászolja. A televízió archívumából összegyűjtött műsorokat Rátótyi Róbert szövege köti össze.

A Kabarekedvelők örülhetnek: Gálvölgyi János paródiakazettája után megjelent újabb összeállítás, sikeres televíziós műsoraiból.

Pál készített. Az író-rendező tiztagú csapattal barangolta végig az ország tájait, s Stenszky Gyula és Szabados Tamás operatőrök segítségével három műsoros kazetta örökíti meg a profi turisták élményeit.

Az ünnephez illő kiadói ajánlat a *Mindenszentek* elnevezésű kazetta, amelyen a paraszti vallásosság tárgyi emlékeit bemutató filmeket nézhet az érdeklődő. Az író-rendező Olasz Ferencnek őt alkotása

### La Fontaine meséi II.



### PLÉH-KRISZTUS



### RAFINÁLT BŰNÖSÖK



### Honthy Hanna



### A Televideo márkaboltjai:

Budapest VII. ker. Lenin krt. 30.

telefon: 142-2147

Budapest, I. ker. Alagút u. 4.

telefon: 175-6573

Kapuvár, Beloiannisz u. 2.

Sopron, Liszt Ferenc tér 1.

Az üzletek a vasár- és ünnepnapok kivételével a szokásos módon nyitva tartanak, a Lenin körüli központi márkabolt december 23-án, szombaton 9-től 14 óráig várja az érdeklődőket.





## Az Ingerlő idomoktól a Vikingek kincséig

100 játékfilmet vásárolt a MOKÉP az amerikai Columbia Pictures-től. Az első 30 film (lásd Videó Magazin ez évi 6. szám) bemutatását követően néhány hete újabb 23 alkotás került műsoros kazettán a videotékákba. A filmek között ismét akad krimi, sci-fi, vígjáték, western és akciófilm, újra a populáris műfajok vannak előnyben.

Íme néhány részletesebben:

A *Dundee őrnagy* műfaja western, rendezője pedig Sam Peckinpah, akinek néhány filmjét már láthatták a magyar mozi látogatók; ezek a *Konvoj*, a *Vad banda*, a *Pat Garrett és Billie a*

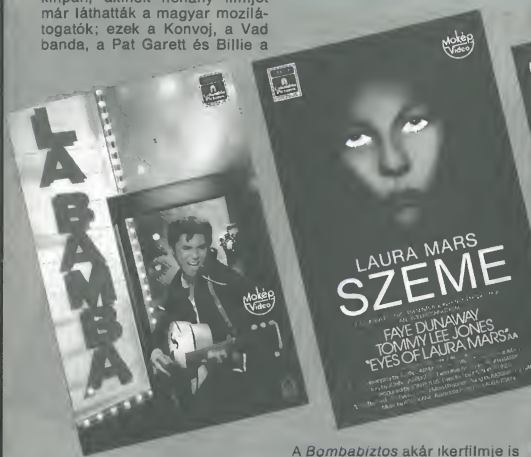
### A MOKÉP legújabb (Columbia Pictures) filmválasztékából:

1. Dundee őrnagy	amerikai	western
2. Hóhullám	amerikai	pszichológiai krimi
3. D.A.R.Y.L.	amerikai	sci-fi
4. Privát hekus	amerikai	krimi
5. Bombabiztos	amerikai	dráma
6. Hannover Street	amerikai	háborús kaland
7. Odesza-űgyirat	amerikai	kémfilm
8. Robin and Marian	amerikai	dráma
9. Úrkaland	amerikai	sci-fi
10. Ingerlő idomok	amerikai	erotikus film
11. Vikingek kincse	amerikai	történelmi kaland
12. Borotválás	angol	dráma
13. Esélyesök	amerikai	pszichológiai krimi
14. Kína-zindróma	amerikai	pszichológiai krimi
15. Tragacsepáré	amerikai	vígjáték
16. Szenvedélyes bűnök	angol	erotikus film
17. Dollárkölég	amerikai	krimi
18. Inga	amerikai	bűnügyi dráma
19. Fegyver van, veszelési	amerikai	krimi
20. Szép kis kalambaj	amerikai	vígjáték
21. Vakrémület	amerikai	pszichológiai krimi
22. Harmadik űposzt találkozik	amerikai	sci-fi
23. A halgatás törvénye	amerikai	akciófilm

A *Robin és Marion* című film a Robin Hood-legenda kissé szabadon értelmezett és sajátos feldolgozása. Rendezője a világhírű Richard Lester, olyan filmek alkotója, mint a Beatles együttes főszereplésével készült *Egy nehéz nap éjszakája* vagy a *Help*. A színészek névsora is parádés: Sean Connery, Audrey Hepburn, Robert Shaw és Richard Harris láthatók ebben a parodisztikus élő filmben.

Az *Úrkaland* műfaja sci-fi, de akár napjainkban is játszódhatna. Rendezője John Sturges, szereplői Gregory Peck és Gene Hackman. Egy űrexpedíció kalandjai elevenednek meg a rendkívül izgalmas, látványos és az utolsó pillanattig feszültséget rejtő történetben.

Az *Ingerlő idomok* sokat sejtető című film rendezője James



kolyók. Packinpah a keményvonalas western műfajának egyik leghíresebb rendezője. A *Dundee* őrnagy igazi sztárparádé: Charlton Heston, Richard Harris és James Coburn játszóak a főbb szerepeket.

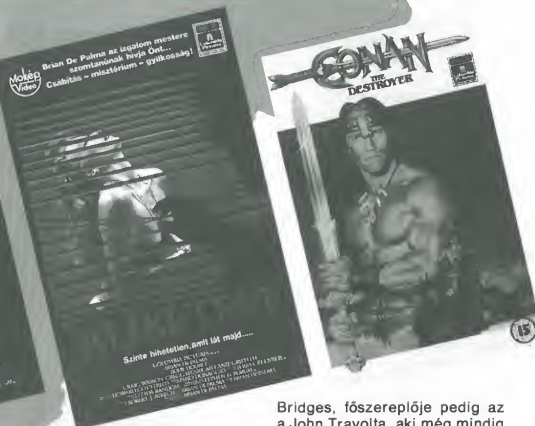
A *Hóhullám* izgalmas és feszültséggel teli thriller, Philip Borsos rendezése. Itt is híres színészek a főszereplők: Kurt Russell és Muriel Hemingway. A filmben egy pszichopata örült gyilkosságsorozatba tartja rettegésben Miami lakosságát.

A *D.A.R.Y.L.* műfaja sci-fi, rendezője Simon Wincer. Igazi csatlád film, minden korosztály számára élvezetes lehet. Egy szeretőremélő kislányról kiderül: robot és egy kutatóintézetből szökött meg, hogy igazi nevelőszülőre találjon.

A *Privát hekus* bűnügyi kalandfilm, rendezője Buzz Kulik főszereplői Burt Reynolds és Dyan Cannon. Ebben egy magánvédelmi próbál leleplezni egy fegyvercsempész-hálózatot.

A *Bombabiztos* akár ikerfilmje is lehetne Stanley Kubrick *Dr. Strangelove* című híres művének, azzal a nem kis különbséggel, hogy Kubrick filmje szigorú szabály, a Bobabiztos pedig Sidney Lumet viszont nagyon is komoly dramát rendezett. Napjainkban különösen aktuális téma a nukleáris fenyegetettség érzése. Erről szól torokszorítóan Lumet nagyszerű filmje két világháború, Henry Fondával és Walter Matthau-val a főszerepben.

A *Hannover Street* háborús kalandfilm, rendezője Peter Hays; tőle korábban a mozikban már láthattuk a Földi őrutas, a Gyilkos bolygó és a Remélő rohanás című filmeket. Ebben a művészen nem kisebb sztárokat láthatunk, mint Harrison Ford, Christopher Plummer és Lesley Anne Down. Az 1943-ban játszódó történet szerint egy angol hírszerőrségi és egy chicagói pilóta próbálják megszerezni a lioni Gestapo-főhadiszállás páneldszekrényében őrzött kémnévsort.



Az *Odessa-űgyirat* a híres, nálunk is megjelent regényből készült film, rendezője Ronald Neame, főszereplői világsztárok: Jon Voight, Maximilian Schell és Maria Schell. A lebilincselő izgalmas történet számai visszanyúlunk a második világháborúba. Egy újságíró magánnyomozást folytat az Odessa fedőnevű titkos neonáci szervezet akcióinak felderítésére, és így bukkann az egykori rigai koncentrációs tábor tömeggyilkos vezetőjének a nyomára, aki alnéven él mint köztisztviselőben álló német gyáros. Az újságíró személyes bosszúja is vezérlő a leleplezésben.

Bridges, főszereplője pedig az a John Travolta, aki még mindig a fiatalok egyik bálványja. A közelmúltban is oly divatos aerobikról akar cikket írni a film újságíró hős a Rolling Stone magazin számára. Persze a cikkírás körül számtalan bonyodalom támad. Kitűnő a film zenéi anyaga is.

A *Vikingek kincse* történelmi kalandfilm, látványos superprodukción, rendezője Jack Cardiff, szereplői Richard Widmark, Sidney Poitier. A régmúlt időkbe kalauzolja nézőit ez az alkotás, melyben a vikingek és a mörök között folyók addig küzdelme a világ legerősebb aranykincsenek a megszerzéséért.

A MOKÉP videotékái (Majakovszkij u. 40. és Dohány u. 2.) nem terveznek ünnepi nyitvatartást, mindössze a szombati nyitvatartást tolják ki este 7-hig december 23-án. A kölcsönzési díjakban viszont kedvezményt adnak: a december 22-én, pénteken kikölcsönzött videokazettákról mindössze kettőnapot díjat kell fizetni, ha az ügyfél az ünnep után, vagyis öt nappal később (december 26-én, szerdán) hozza vissza. A meghosszabbított szombati nyitvatartás során elvitt kazetták után pedig csak másfél napi kölcsönzési díj a tarifa, jóllehet a filmek négy napig maradnak a bérlnél.



Az Intervideo zenés filmkinálatának választéka Fred Astaire-klasszikusoktól Kabos Gyula- vagy Jávor Pál-filmeken át Barbra Streisand-musicalegig és Tina Turner-, Michael Jackson-koncertvideóig terjed.

Minden korosztály – vagyis az egész család – megtalálhatja azokat a szórakoztató, könnyfakasztó vagy éppen táncraihívó zenés filmeket, amelyek előbb ellazítják, majd „feldobják” nézőiket. A klasszikus és a könnyűzene kedvelői egyaránt találnak boltjaikban hallgatni-nézni valót.

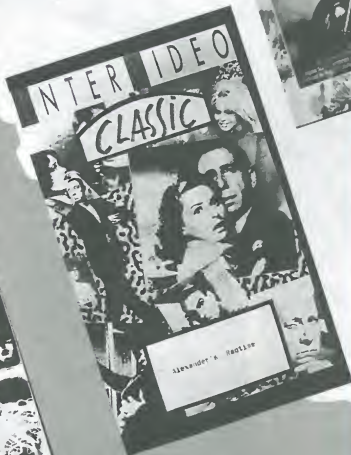
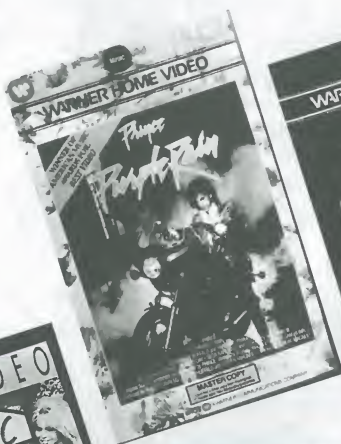
Egy-egy fülbemászó dallamon túl emlékeztetések maradnak a látványos zenés filmek képsorai is. Aki látta, mindig emlékezni fog Topolra, a *Hegedűs a háztetőn* téjesemberére, a *Dankó Pista* édes-bús melódiáit kíséző felvételekre, a *Broadway Melody* széppelő táncos-párjára, vagy Barbra Streisand tekintetére a *Csillag születik* és a *Yentl* című musicalekben.

Aki szabad estéjükön az Intervideo zenés filmjeiből válogatnak, a cég vezetői szerint biztosak lehetnek abban, hogy maradandó élményben lesz részükhöz és újra visszatérnek a kölcsönzőkbe, hogy új dallamokat, új sztárokat fedezzenek fel maguknak.

#### Az Intervideo karácsonyi zenéfilm-kinálatából:

- 1. Divine Madness!**  
(Isteni őrültségek, amerikai) rendezte: Michael Ritchie
- 2. Fiddler on the Roof**  
(Hegedűs a háztetőn, amerikai) rendezte: Norman Jewison
- 3. Hair** (amerikai)  
rendezte: Milos Forman
- 4. Jimi Hendrix Story** (amerikai)  
rendezte: Joe Boyd
- 5. New York, New York** (amerikai)  
rendezte: Martin Scorsese
- 6. Purple Rain**  
(Biborész, amerikai, főszereplő: Prince) rendezte: Albert Magnoli
- 7. The Sound Remains the Same**  
(A dal ugyanaz marad, amerikai, Led Zeppelin együttes)  
rendezte: Peter Clifton
- 8. A Star in Born**  
(Csillag születik, amerikai)  
rendezte: Frank Pierson
- 9. West Side Story** (amerikai)  
rendezte: Robert Wise
- 10. Yellow Submarine**  
sárga tengeraltatójáró,  
angol, Beatles)  
rendezte: George Dunning
- 11. Yentl** (amerikai)  
rendezte: Barbra Streisand
- 12. 200 Motels**  
(Kétszáz motel, amerikai)  
rendezte: Frank Zappa, Tony Palmer
- 13. Tina Turner Live**  
(Tina Turner koncertfelvétele, angol)
- 14. Michael Jackson: The Legend Continues**  
(A legenda folytatódik, angol)  
rendezte: Patrick T. Kelly
- 15. An Evening with Plácido Domingo**  
(Egy este Plácido Domingóval, angol)  
rendezte: Madeleine French
- 16. Christmas with Luciano Pavarotti**  
(Karácsony Pavarottival, angol)
- 17. Broadway Melody** (amerikai)  
rendezte: Norman Taurog
- 18. Alexander's Ragtime Band** (amerikai)  
rendezte: Henry King
- 19. Lila Akác** (magyar)  
rendezte: Székely István
- 20. Dankó Pista** (magyar)  
rendezte: Kalmár László

## Fred Astaire-től Tina Turnerig



Az INTERVIDEO boltok ünnepli nyitvatartása  
December 24-én 14 óráig tartanak nyitva, valamennyi többi napon (vasár- és ünnepnapot is beleértve):

**KORDA SÁNDOR Videóház**  
1073 Budapest, Váci u. 22.  
Telefon: 122-3478 122-7975  
Nyitva: 9-21 óráig

**KABOS GYULA Videószalon**  
1024 Budapest, Mártírok útja 35-37.  
Telefon: 115-5660  
Nyitva: 9.30-21.30 óráig

**SZÉKELY ISTVÁN Videóshop**  
1052 Budapest, Váci u. 34.  
Telefon: 118-3139  
Nyitva: 10-22 óráig

**RADVÁNYI GÉZA Videókazetta-kölcsönző**  
Sugár Üzletközpont 4. sz. Pavilon  
Telefon: 184-3160/195 m.  
Nyitva: 9-21 óráig





## Sadomaniától az ügyefogyott krokodilokig

Havonta hat új nyugati filmmel jelentkezik rendszeresen a videópiacon a KERSZI Hungarovideo kiadó, melynek műsoros kazettáit többek között az Ofotért, a RAVILL üzleteiben, a Centrum áruházakban lehet megvásárolni, illetve vagy negyven magán- és néhány állami videotékában lehet kölcsönözni, így a Televideo márkaboltjaiban is.

A kiadó valamennyi filmje magyarra szinkronizált. A *Karácsony este* című százperces amerikai játékfilm is, amely egy gazdag mamutvállalat részvénytöbbségét birtokló család, Kingsleyék története. Gátlástalan ügyvédek és egy magánymozgó kapcsolódik bele a családi viszályba, mely a cég részvényeinek megszerzéséért folyik.

A *Rablás fegyverek között* könnyed amerikai western. A történet Ausztráliában játszódik az 1800-as évek végén. Starlight, a feltehetően angol főnemesi származású útonálló megannyi álmatlan éjszakát okoz a helyi rendfenntartóknak. A western kellei mind fellelhetők a százperces alkotásban: ló, pisztoly, útonálló, vadregényes táj, tragikus vég.

Terence Hill a sztárja *A szél dűhe* című olasz-spanyol westernnek, amelyben a népszerű színésznek ezúttal a bérnyilkos szerepével kell megelégednie. A bérnyilkos azonban egy idő után megcsömörlök az esztelen öldökléstől – és szembefordul megbízójával, a gyűlölt földbirtokossal, akit Fernando Rey alakít.

### A HUNGAROVIDEÓ kínálatából:

1. Szerelmi verszomj (olasz-spanyol horror)
2. Táncolj vagy meghalsz (amerikai akciófilm)
3. Az üvegdszungen (amerikai akciófilm)
4. Karácsony este (amerikai játékfilm)
5. Zabolátlan vágyak (olasz-spanyol szexfilm)
6. Kacér táncosnők (spanyol vígjáték)
7. A szél dűhe (olasz-spanyol western)
8. A forgatókönyv fantomja (amerikai bűnügyi film)
9. Skorpion (amerikai akciófilm)
10. Sadomania (nyugatnémet-spanyol erotikus film)
11. Fenygető telefon (amerikai bűnügyi film)
12. A botrányos Kán-Kán (francia-spanyol vígjáték)
13. Rejtélyes szígel (spanyol film)
14. Punky Brewster (amerikai fantasztikus rajzfilm)
15. Kissyfur (amerikai rajzfilm)
16. Sátáni szépség (olasz-spanyol horror)
17. Romlott lányok (olasz szexfilm)
18. Cigánycsárda (olasz-spanyol vígjáték)
19. Az ördögök éjszakája (olasz-spanyol horror)
20. Vakrémület (nyugatnémet-spanyol horror)
21. Karl Swenson elrablása (amerikai bűnügyi film)
22. Vámpírok éjjele (spanyol vámpírfilm)
23. Gyilkos játszma (amerikai bűnügyi film)

A *Fenygető telefon* amerikai krimi, amelyben a szexuális partnert keresők, az unatkozó tinédzserek gyakran hívják a „randi telefont”. A telefonokat rendszerint légyott követi, ami viszont nem mindig a várakozásoknak megfelelően végződik. Egy nyomozópáros igyekszik megoldani a rejtélyt...

A *Sadomania*, avagy a *szenvedély pokla* nyugatnémet-spanyol film, kizárólag csak felnőtteknek, azok közül is az erős idegzetűeknek. A sztori egy szadista nő által uralt szigeten játszódik, aki az elrabolt nőket „szexuálisan” igyekszik betörni, hogy értékesítse őket a kikötők örömtanyái számára.

A kiadó azért gyermekek számára is kínál műsorokat. Így a *Punky Brewster*, a rosszcint kislány és egy Glomer névre hallgató cso-

dalény történeteit amerikai rajzfilmen, mely nyolc epizódból áll. Szintén amerikai a *Kissyfur*, a népszerű medvebocs, aki apjával együtt medvéként keresi a mézrevalót, míg egy szép napon meg nem szöknek a cirkusz-ból. Két ügyefogyott krokodil azonban keresztlühúzza számításukat...





Speciálisan kialakított  
márkaszervizeinkben JVC, Siemens,  
Grundig, Sony, Fisher és még sok más  
típusú szórakoztató elektronikai  
termék javítását  
vállaljuk.  
Hangátalakí-  
tás, áthangolás  
a leg-  
korszerűbb  
technológiá-  
val.

Bp. VII., Majakovszkij u. 19.  
Tel.: 225-252  
Bp. X., Pongrácz u. 9.  
Tel.: 575-634

Videoberendezések javítása,  
áthangolása, színes televíziók  
áthangolása, valamint Hi-Fi  
berendezések áthangolása és  
javítása.

VIII., József krt. 38.  
Tel.: 141-216.

Hazai és külföldi garanciális és  
készpénzes fekete-fehér és színes  
televíziók javítása,  
videomagnetofonok áthangolása.

XV., Frankovics M. u. 57-63.  
Tel.: 635-225  
Nyugati készülékek szervize:  
Video- és Hi-Fi berendezések  
javítása, áthangolása.

VI., Lenin krt. 94.  
Tel.: 311-129  
Szervizeink  
CSÜTÖRTÖKÖN 20 ÓRÁIG  
tartanak nyitva.

**Semmi kétség!  
A Rávisz  
a segítség!**

**RÁVISZ**  
SZOLGÁLTATÓ  
KISSZÖVETKEZET



KAPHATÓ A KÖNYVÁRUSOKNÁL!

Alfred  
de Musset

ERATO  
KÖNYVTÁR



GAMIANI  
avagy  
a kicsapongás  
két éjszakája

ÚJ!

**Video-  
kazetta-  
kölcsonzó!**

Akció, horror, kaland, erotikus, rajz-  
és mesefilmek kölcsönzése nagy  
választékban!



Budapest, VIII., József krt. 43.

Tel.: 335-581

Budapest, XV., Konytfa u. 6.

Tel.: 645-116

Nyitva tartás reggel 8-tól este 10-ig

ERATO

KAPHATÓ  
AZ UJSÁGÁRUSOKNÁL

telte el, amely nem volt elegendő a legújabb típusok teljes áttekintésére. Az viszont

jól látható, hogy minden kritika ellenére, amely az S-VHS rendszert egy év eltelte után éri – például a felutó élek hibái miatt –, mégiscsak a készülékek képminősége a legjobb. Ellismerve a kiváló képfelbontást a képminőséget majdnem maximális értékkel pontozza a

magazin, 40-ből 29–35-tel jutalmazza.

A hifi-sztereo képmagnók között igen jó minőségével és számos szolgáltatásával a Panasonic NV F 70 EG megőrizte vezető helyét. Az ITT VR 3998 is jó minősítéssel áll a dobogón. Ezt a típust egyébként néhány hónapja mi is teszteltük.

A mono rekorderek között már sokkal több ismerőssel találkozhatunk, mint a fejlet-

E havi böngészőnket teljes egészében a videomagnóknak szenteljük. Hogy ezúttal miért csak ezt ragadtuk ki a nyugatnémet Video Magazinból? Azért döntöttünk a teljes keresztmetszet bemutatása mellett, hogy a tisztelt olvasó betekintést nyerhessen, hol is helyezkednek el a táblázatban az Itthon is gyakran fellelhető típusok.

A S-VHS-eknél ugyanaz a kép fogad bennünket, mint legutóbb. A nyugat-berlini vásár óta csupán rövid idő

Osztályozási szám	Típus	Rendszer	Ár/DM	Kép	Hang	Szolgáltatás	A magazin minősítése
<b>SUPER VHS-REKORDER</b>							
78	Grundig VS 6800	S-VHS	4000	39	17	15	nagyon jó
76	Blaupunkt RTV 920	S-VHS	3000	38	17	15	nagyon jó
76	Panasonic NV-FS 100	S-VHS	3000	38	17	15	nagyon jó
75	Blaupunkt RTV-910	S-VHS	2500	38	17	15	nagyon jó
75	JVC HR-S5000EG	S-VHS	3300	39	18	14	nagyon jó
75	Mitsubishi HS-E70	S-VHS	3000	37	18	14	nagyon jó
73	Panasonic NV-FS1	S-VHS	3000	37	18	14	nagyon jó
73	Philips VR 6948	S-VHS	2500	37	18	14	nagyon jó
73	Saba VR 6480	S-VHS	3000	38	18	15	nagyon jó
73	Telefunken A 1200	S-VHS	3100	38	18	14	nagyon jó
71	Nordmende V 5000S	S-VHS	3000	37	18	13	nagyon jó
70	Akai VS S980EC	S-VHS	2990	37	18	13	nagyon jó
70	NEC DS 6000G	S-VHS	3000	35	18	14	nagyon jó
70	Sanyo VHR-D4980G	S-VHS	3000	37	16	13	nagyon jó
<b>HIFI STEREO REKORDER</b>							
70	Panasonic NV-F70EG	VHS	2000	32	18	15	jó
67	Fischer FVH-D55HV	VHS	2400	32	17	14	jó
67	ITT VR 3998	S-VHS	2400	32	17	14	jó
66	Sanyo VHR D700G	VHS	2400	32	17	14	jó
66	Sony EV-S850PS	Video-8	2400	32	17	14	jó
54	Universum 2186	VHS	1898	31	16	14	jó
65	Hitachi VT-58SE	VHS	2700	30	17	14	jó
62	Toshiba V700	VHS	1850	29	17	15	jó
62	Blaupunkt RTV-900	VHS	1900	32	17	14	jó
62	JVC HR-D530EG	VHS	2400	32	17	13	jó
62	Siemens Fm 586	VHS	1900	29	17	13	jó
61	Sony EV-650	Video-8	1900	26	18	13	jó
61	Grundig VS-540	VHS	2300	32	16	10	jó
61	NEC DX-4000G	VHS	1850	32	17	15	jó
61	Telefunken A980P	VHS	2200	26	16	14	jó
60	Telefunken A 990P	VHS	1900	30	16	14	jó
50	Blaupunkt RTV-740	VHS	2300	31	19	10	jó
50	Grundig VS 520	VHS	1800	29	15	10	jó
50	Grundig VS 400	VHS	1500	24	10	13	jó
50	Hitachi VT-53SE	VHS	1200	26	10	13	jó
<b>MULTINORM REKORDER</b>							
53	JVC-D158MS	VHS	2100	32	10	9	közepes
49	Akai VS-X9EG	VHS	2300	24	10	13	közepes
							közepes
							közepes



# videomagnó

# videomagnó

tebb készülékek között. Az első csoportból főként képminőségével ugrik ki az ITT-Nokia VR 3929, ASO képjavító eljárása igen szép képet eredményezett. A most tesztelt és általunk igen jónak talált Panasonic NV L20 is az első tíz között szerepel. A Philips helyezése sem rossz, az Orlonnak azonban csak az utolsó harmadba sikerült beküzdenie magát. Érdekes, hogy a német újság tesztjében a Phi-

lips 6180 magasabb pontszámot kapott, mint 6985 jelzésű családtagja, amely háromfejes, és sokkal több szolgáltatással rendelkezik.

Még egy készüléket említenénk, amely a hazai piacon is előfordul: a NEC DX-1000-et. E típusról tesztet ugyan nem készítettünk, de volt alkalmunk kipróbálni. A Video az 50. helyen hozta korábban, mi ennél jobbnak értékeljük.

Összpontszám	Típus	Rendszer	Ár/Dm	Kép	Hang	Szolgáltatás	A magazin minősítése
60	Philips VR 6970	VHS	2000	30	19		
59	Braun a/d/s VC4	VHS	3000	27	17	9	2
59	NEC DX-2000G	VHS	1700	28	15	13	2
54	Mitsubishi HS-412G	VHS	1600	31	14	8	3
47	Universum VR 43788	VHS	1098	22	15	14	1
59	Akai VS-3811-TOP	VHS	1650	30	11	4	2

## MONO REKORDER

59	Grundig VS 550	VHS	1900	30	13	13	3	közepes
59	Mitsubishi HS-E20	VHS	1300	32	11	13	3	közepes
59	Mitsubishi HS-E30	VHS	1400	32	11	13	3	közepes
58	Philips VR 6880	VHS	2000	32	11	13	3	közepes
58	ITT Nokia Vr 3929	VHS	1150	33	11	13	3	közepes
58	JVC HR-D700	VHS	1600	31	11	13	3	közepes
58	Panasonic NV-L20	VHS	1200	31	11	12	1	közepes
57	Philips VR 6285	VHS	1200	32	11	14	4	közepes
57	Akai VS-38	VHS	1400	32	11	13	2	közepes
57	Mitsubishi HS-E10	VHS	1200	32	11	12	2	közepes
57	Philips VR 6180	VHS	1050	32	11	12	2	közepes
57	Sharp VC-810G	VHS	1900	32	11	12	2	közepes
57	Siemens FM 603	VHS	1200	30	11	13	2	közepes
56	Sony SLV-402	VHS	1600	31	11	13	1	közepes
56	Akai VS-EDG	VHS	1100	29	11	13	3	közepes
56	Fisher FVH-P210KV	VHS	1200	31	11	13	1	közepes
56	Fisher FVH-P10KV	VHS	1100	29	11	13	3	közepes
56	Panasonic NV-D48	VHS	1200	31	12	14	2	közepes
56	Philips VR 667/02	VHS	1100	31	11	11	3	közepes
56	Sanyo VHR 3310G	VHS	1800	32	11	12	2	közepes
56	Sanyo VHR 4300	VHS	1500	30	10	12	2	közepes
55	Toshiba V300	VHS	1300	28	11	12	2	közepes
55	Blaupunkt V300	VHS	1300	27	11	15	3	közepes
55	Blaupunkt RTV-660	VHS	1250	31	11	15	2	közepes
55	Panasonic RTV-720	VHS	1500	29	11	12	3	közepes
55	Saba 4820	VHS	1800	30	11	14	2	közepes
55	Sharp VC-A605	VHS	1500	30	11	11	2	közepes
55	Sharp VC-T410	VHS	1400	31	11	11	3	közepes
54	Universum VR 2181	VHS	1100	30	11	11	3	közepes
54	Blaupunkt RTV560	VHS	1098	29	11	12	2	közepes
54	Grundig VS-460	VHS	1300	30	12	13	2	közepes
54	Hitachi VT-425E	VHS	1100	31	11	12	2	közepes
54	ITT Nokia VR 3719	VHS	2000	28	11	11	2	közepes
54	JVC HR-D320	VHS	1500	30	11	11	2	közepes
54	JVC HR-D300EG	VHS	1100	30	11	12	2	közepes
54	Mitsubishi HS-349	VHS	1100	31	10	11	2	közepes
54	Nordmende V1000M	VHS	1400	32	10	12	1	közepes
54	Panasonic NV-G40	VHS	1400	31	11	11	2	közepes
53	ITT VR 3928	VHS	1100	29	11	9	2	közepes
53	Philips VR 6185	VHS	1300	30	11	13	3	közepes
53	Sanyo VHR 4100G	VHS	1400	27	11	11	1	közepes
53	Sharp VC-A202	VHS	1100	28	11	13	2	közepes
52	Siemens FM 562	VHS	1100	30	10	12	1	közepes
52	Blaupunkt RTV 520	VHS	1200	26	11	14	1	közepes
52	Grundig VS 510	VHS	1100	27	11	13	2	közepes
52	Loewe OC-520	VHS	1300	27	11	10	2	közepes
52	Loewe OC-510M	VHS	1300	27	10	13	1	közepes
51	Grundig VS 505	VHS	1100	28	11	11	2	közepes
51	Loewe OC-630M	VHS	1150	29	10	11	2	közepes

videoma

# Videók egy vásár tükr

Már az információnál gyanút fogtam. Amikor a bájos kisasszony mosolygva kezébe nyomta a többoldalas, számítógéppel kiírt listát, hol találhatók videós berendezések a Budapesti Nemzetközi Vásár területén, már tudtam, ekkora választékot szinte képtelenség részleteiben is áttekinteni. Nézzék hát el, ha e vásári beszámoló a teljesség igénye nélkül szól a gazdag kínálatról.

A nemzetek pavilonjában rögtön két ismerős névvel találkozhattak azok, akik a szeptember végi sereg-szemlélt fölkeresték. A Daewoo és a Gold Star egyszerűbb kategóriájú videókat hozott el a kiállításra. Valószínűleg nem is annyira a reklámozás, mint inkább a potenciális vásárlók megnyerése volt a céljuk, hiszen néhány méterrel tovább már megvételre kínálták két olcsóbb terméküket a Gold leleményes üzletemberei. Színesebbnek ígérkezett a Samsung bemutatója. A cég a VX-972-es VHS, illetve a komolyabb, VX-9890-es VHS-hífi sztereo recordert állította ki. Utóbbi főbb jellemzőiként a gyártók a digitális képtárolás, az LP-funkció valamint az LCD távműködtetési lehetőségeket tartották említésre érdemesnek. Nem tudtak viszont választ adni arra, mikor s mennyiért kerülnek boltjaikba a bemutatott berendezések.

Kapható viszont – de ezt már az Orion standján láttuk – a Samsung VX-710-es képmagnetofonja. A két forgófejes, speciális letapogatóval ellátott, VHS PAL/SECAM rendszerű készülék kis teljesítményfelvétele miatt érdemel különös figyelmet.

A Sanyo prospektusán azal hirdette magát: a cég már 20 esztendeje jelen van a magyar piacon. A vásáron legfőbb hazai forgalmazójával, a RAMOVILL-lal „árult egy gyékényen”. A párosítás nem véletlen, hiszen a kiállított termékek is a budapesti közös márkaboltban, a Váci utca 40-ben vásárolhatók meg – kaptuk a felvilágosítást. De lássuk csak, mire invitálták a látogatókat? Két képmagnójuk a VHR-5100 E és a VHR-4100 E 39 másortá-

rolóhellyel rendelkezik, egy évre előre programozható, kibővíthető mindennapi felvételi lehetőséggel. A PAL/MESECAM B/G és D/K norma szerint kialakított készülékek tartalmazzák az OIRT hangot is. A magasabb kategóriájú változatot infravörös távvezérlővel is ellátták.

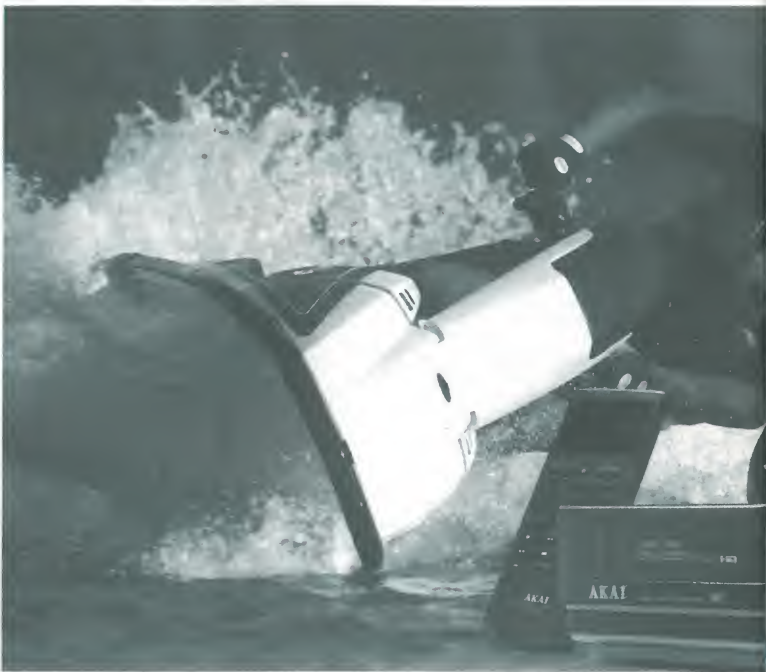
A vásárok ma már természetesen tartozékának számító tv-falon ember nagyságú cowboyok vivják ádáz harukat. Néhány méterrel odébb ugyanezt teszik a gyártók is. A Videoton Audiotechnika Kft. is felkészült a küzdelemre. Bevetésre várt standjukon több videómagról is: e cikk megjelenésekor már kapható a boltokban az Akai VS-465 EDG magnó. A készülék a gyár legújabb termékei közé tartozik, s még az idén 4-5000 darabot szállítanak belőle. Ára elérhetőnek tűnik, 35-36 ezer forint körül alakul. Szolgáltatása: három forgófeje, remegésmentes állókép, változtatható képléptetés, elektronikus tartalomjegyzék, automatikus tra-

cking, 8 programhely – 1 évre, távszabályzó. Akinek ennyi jó kevés, annak sem kell bánnaknia, hiszen az ugyancsak Akai VS-A77E-OG, illetve a VS-S99EOG szuper videólejtősző is kapható lesz, igaz, 100 ezer forint körüli áron. A készülék annyira újdonságnak számít, hogy főbb jellemzőiről még a cég képviselői sem tudtak pontos felvilágosítást adni.

Tóth Sándor, a Videoton Audiotechnika Kft. kereskedelmi igazgatóhelyettese szerint a vásárlátogatók körében kedvező fogadtatásra találtak a bemutatott új termékek. Sikerült bebizonyítani, hogy bár jelentősen visszaesett a hazai gyártású szórakoztatóelektronikai cikkek iránti kereslet, az igényesebb berendezések iránt még mindig nagy az érdeklődés. A közönség továbbra is szívesen látja a megújuló termékválasztékot, noha ezt a belkereskedelmi partnerek

nem mindig veszik figyelembe. Gyakran megesik – említette az igazgatóhelyettes –, hogy amíg a boltok készleteiben lévő régebbi típusú készülékek nem fogynak el, az újabbakat nem adják el, noha a közönség szívesen megvásárolná azokat. Ennek az ellentmondásnak a feloldására vállalkozik a cég, amikor két márkaboltot nyit, a fővárosban a Kosuth Lajos utcában, majd később Székesfehérvárott.

A Herrnböck-Orion Rt standjánál egy gombostűt sem lehetett volna leejteni. Itt állította ki eladásra kínált készülékeinek teljes választékát a Lenin körút 82. alatt működő valutás kisáruház. Láttunk itt Fisher D-40 S, Fisher D-55-ös VHS-rendszerű digitális videomagnetofont, 1449, illetve 1847 márkáért. A készülékek minden fontosabb szolgáltatást ellátnak: szintézeres kábeltuner, 1 éven belül 6 programozható fel-





# ében

vétel, távirányítás, az éles, illetve szuper állókép minőségét digitális technika biztosítja, kereső funkciók, játékok és maradékidő-kijelzés teszi komfortossá a használatukat. Olcsóbb volt a Fisher P-200 DK, valamint a Fisher P-1 DK készülék, melyeket 738, illetve 819 DM-ért kaptunk a vásáron. Ugyancsak ebbe az árkatagóriába tartozik a Philips VR-6448/95-ös készülék, melyet 16 program-tárolóval, távvezérléssel, gyorsfelvétel-időzítéssel lehetőséggel, képenkénti léptetés, keresés funkciókkal láttak el. A Marantz MV-574-es 4 dupla-Azimuth videófejes, minden tv-normához csatlakoztatható készülék ugyancsak sikeres volt a maga 1414 márkás árával. Különösen nagy választékot láthattunk kamerákból is; szintén Fisher, illetve Philips termék volt a sláger. (Áraik 2679-3278 DM között változtak.) Rendkívüli ajánlat-

ként hirdették a Philips E 180/05-ös kazettáját (890 DM-ért), de a lényegesen jobb színeket nyújtó TDK kazetták színes skálája is megnyerte a vásárlók tetszését (11-18 márká körüli áron).

Romvári Károly cégvezető, a Solmek NSZK-magyar kft. standján arról tájékoztatt, hogy boltjukban, mely decemberben nyílt meg Budapesten, az Aulich utca 7. szám alatt, már kaphatók lesznek a kiállított Normende videokészletek. S ami a magyar vásárlót érdekelheti: forintért!

Nehéz lenne röviden minősíteni a vásár idei videó kínálatát. Annyi bizonyos, számos biztató látnivalóval találkozunk. Voltak itt például Magyarországon eddig ismeretlen cégek, melyeknek várható betörése a hazai piacra kedvező irányba befolyásolhatja a hazai videózás feltételeit. Hogy mindezt csak a vásári látogató optimizmusa mondatja-e velem, vagy a valóság is ezt a tendenciát igazolja, azt az üzletekben hamarosan ki-ki eldöntheti.

**Dobszay János**

## Keres- kínál

Rovatunkban ingyen köz-  
tesszük magánseme-  
lyek 100 szótagnál nem  
hosszabb szövegű hirdete-  
seit. Levelelben kérhetik  
gyári vagy házilag felvet-  
te megmunt musorok kazet-  
táit, valamint „üres” kazet-  
tákat, prospektusait, televi-  
zióit, monitorjait, képnag-  
nóit, kameráit hirdetéseit.

● Sharp CV-111 típusú új videomagnó  
eladó Ráti József, Erd. Lénai u. 83. 2030

● Fordított kezelési utasítást videóhoz  
és tv-hez Sharp VC-A 1055, Funai  
VCR-5400, Samsung SVX-303, Panasonic  
NVG-12 EE NV-20, Yamahe NVCR-23 DAD  
típusú videókhoz olcsón kész forditást  
adok Tel.: 186-5912

● VHS kazettán eladók jó minőségben  
megvásárolhatók filmek 1000 Ft-os áron  
Kazettánként két film Listát küldök  
válaszborték ellenében. Hlavya Tamás,  
4400 Nyíregyháza, Ungvár sétány 6

● Commodore 16, 64, plus 4 gépekre  
játékprogramokat 5 Ft/program áron más-  
olok kazettákra igény esetén írtat küld-  
dok. Barnák László, 4400 Nyíregyháza.  
Május 1. tér 14.

● Eladó Commodore 64 számítógép 2 db  
joysticktal. 3300 Eger, Napasgár u. 10.  
Fodor, Tel.: 83/18-733 este

● Keresem idegen nyelven is megvétel-  
re vagy térítés ellenében átmásolásra a  
Cassiopea laborjára (Star Wars) sorozat  
első három részét Szira Zoltán, 2100 Göl-  
dölő, Furdó u. 21.

● Eladó egyéves, távirányítható Gold  
Star GHV-1221 P gyártmányú, megkímélt  
videorekorder irányár: 34 000 Ft Sebes-  
yén Róbert, 8345 Dabronc, Petőfi u. 15.

● Felvenném jó minőségben megve-  
zés szernit térítés ellenében a Red Heat,  
Rain Man, Cocktail, The Fly, Night Mare,  
Crocodile Dundee 1., 2., Police Academy  
4., 5., Reanimátor, Forró rágógumi 1., 2.,  
3., 5., Zombie filmeket Harnathi Zsolt,  
8800 Nagykisznya, Munkács u. 3/b

● Canon AE-1 típusú fényképező gép-  
met videóra cserélem. Dócsák István  
3578 Girincs, Rózsa F. u. 32

● Keresem a következő filmek megvétel-  
re vagy másolására: Beatles-filmek, A  
Bamba, Brenda Star, Lennon: Imagine,  
The Monkees, Head, Jerry Lee Lewis,  
Great balls of fire, Telefon 159-9309

● Keresem a Dire Straits koncert- és  
egyéb felvételeit, 800 Kocsmét, Revicz-  
ky u. 4. Kövecs Antal

● Cserélek zenés videóműsorokat hifi-  
hanggal Eladó Sony tv, valamint orsós  
magnoszalagok Virág Imre, 9484 Pe-  
restez, Széchenyi u. 51.

● Keresem fénymásolásra Fisher FVH  
P-905 K típusú videó kápcsalási rajzát.  
Kisai Tibor, 1144 Bp. Keresési út 128-130.

● JVC videofelzerelés eladó Sztereo  
hang, színes és uhóhangosítás, hangkeve-  
rés RF-kimenet, kamera le- és felte-  
zés, autofókusz, automata és kézi fén-  
gyensúly és iris, 8-szoros zoom. Balázs  
Gyula, 6147 Balatonkenese, Mikos K. u.  
8.

● Keresem jó minőségben a Hóbotort

népség I-V Kihívás, Gyűjtőgató, La  
Bamba, Láncraakaszt. Az állatok napja és  
a Red Scorpions c. filmek szinkronizál-  
tan, vagy leírattal. Varga Gábor, 2370  
Dabas, Park u. 2.

● Jó minőségű videofilmekért C-16-os  
és Plus 4-es programokat adok. Megven-  
tem a következő (jó minőségű, szinkro-  
nizált) filmeket: Gor, Jó reggelt Vietnam,  
Apolló Adok, Szárnyas fejvadász,  
Karate Kid 3., valamint csere is érdekel  
Dancs Dezső, 9700 Szombathely, Kun B. u.  
6

● Eladó Sharp CV-220N VHS-C rend-  
szárú filmeket, hordozható videomagnó  
(akkui, töltő, adapter) Ferenczi, 1051 Bp.,  
Oktober 6. u. Tel.: 117-2044

● Keresek Fisher VBS-7000 Beta video-  
hoz távirányítót, kazettákat és olyan újs-  
lelet címét, ahol ilyen kazettákat lehet  
vásárolni. Sárk József, 2700 Cegléd, Sas  
u. 16.

● Panasonic Hi-Fi stereo videó és Phi-  
lips CD-150 CD eladó Bánlaki Ákos,  
9200 Moeonmagyarvári, Utórtó u. 19.

● Eladásra kínálom (jó minőségű, hang-  
almondások akciófilmjeim (kb. 200 db.)  
Nagyobb térel vásárlása esetén enged-  
mény. Farkas János, 5500 Gyomaendrőd,  
Achim u. 1/1 Tel.: 67/31-807

● Sony Monitor KX-20 PS 1 típusú szte-  
reo, szuper sarlózott 52 cm-es Trinitron-  
képcsőves, PAL/SECAM/NTSC rendse-  
rű, stúdióminőség is beköthető, hordozha-  
tó videomagnó eladó, Róssavölgyi Ké-  
roly, tel. 06/2745-264

● Keresem megvételre jó minőségben,  
magyar hanggal a Jackie Chan, Tom  
Hanks és Jean-Claude Van Damme, Su-  
perfighter II., Police Story II., Bp. Cyborg  
filmeket. Sasvári György, 2750 Nagykí-  
rós, Szabó E. u. 13.

● Jó minőségben keresem a Majmok  
bolygója, Willow, Héman, Predator II.,  
Gyilkos csecsemők c. filmeket, csere el-  
lenében, vagy fizeték érte. Mác Ferenc,  
Bp. III. ker. Szilke u. 7

● Keresem lehetőleg magyarul, másol-  
ható minőségben az E. T., Licence To Kill,  
Roger Rabbit, Fantás c. filmeket Faragó  
Miklós, 2120 Dunakeszi, Mező I. u. 13/b.

● Megvételre keresek Videó 8-as kazet-  
tákat. Ajánlatokat a következő címre ké-  
rek. Markó Dénes, 9024 Győr, Bartók B.  
u. 33.

● C-64-es programokat cserélek kazet-  
tán, jó minőségű akciófilmekért is lehet-  
sége a csere Márton György, Bp. II. ker.  
Boszörményi u. 17/b Tel.: 156-1161

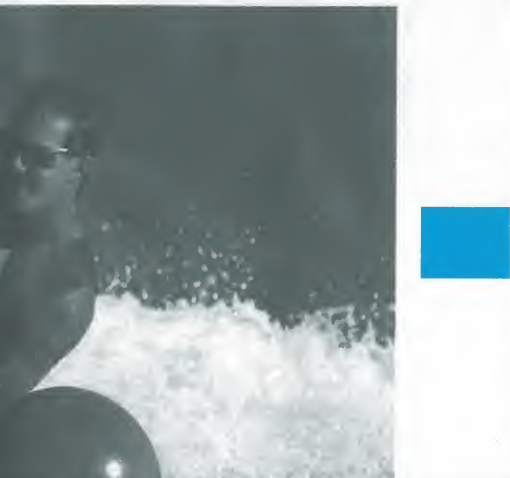
● Infra Color távirányítás, teletélexes színes  
tv jótállással és új Panasonic NV G-40 EE  
videomagnó garanciával, magyar nyelvű  
kezelési utasítással eladó, Vaczi, 2408  
Dunaújváros, Ft. 65.

● Keresem a következő filmeket: Sahara  
II. és War Games: Csipkerózsika.  
Olyan partner jelentkezését is várom (ár-  
megjelöléssel), aki angol-német nyelvű  
filmjeimet fordítja. Minátsk András  
2534 Tét, Felszabados u. 108.

● Keresek német nyelvű videofilm  
szinkronizálótársalval foglalkozó sze-  
mélyt Kassai Tibor, 6100 Kiskunfélegy-  
háza, Ady E. u. 1-3. Tel.: 76/81-222/229  
melék, 7-12 óráig

● Megvásárolnám Tito Brass, Russ  
Meyer másolt vagy gyári kazettát. Tel.  
62/16-770 este

● Grundig VS-400 típusú videóhoz  
komplett felvétel-dokumentáció, raj-  
zokkal, leírással utánvéttel eladó.  
Kálai Sándor, 8800 Nagykisznya, Zrí-  
nyi u. 36



0.00.00 60

DX3

## New York-i pillanatok

### HÁZI KLIPKÉSZÍTÉS AZONNAL – A MACY'S ÁRUHÁZBAN



„Szevasztok! Üdvözöllek benneteket videostúdióinkban, a Macy's otodik emeletén, ahol elkészíthetitek saját videókat, mindössze 18,95 dollárért! A negyedik emeleti hangstúdióban ráenekled kedvenc dalodra egy magnókasszétára és itt elkészíthetitek a videoklipet!”

Ezzel a reklámszöveggel csábítja a vásárlókat a stúdiómenedzser, a harminc év körüli, kedélyes fiatalember, Wiley Merryman, nem kis sikerrel.

New Yorkban a Broadway és a 34. utca sarkán áll a világ egyik legnagyobb és leghíresebb áruháza, a Macy's, melynek legújabb szolgáltatása az „On Location Video Portrait Studios”. Amikor a vevő belép az üzletékházba, még nem sejtí, hogy az eltervezett bevásárlóhelyettől vagy mellette egy róla vagy gyermekéről, unokájáról helyben készült videófelvétellel tér haza – a család meglepetésére.

Az első állomás a hangstúdió, ahol potom 11 95 dollárért a vásárló egy tetszés szerinti dal énekelhet el, amit hangkazettára rögzítenek. A következő állomás már a kicsiny televíziós blue-box videostúdió. Itt már csak a megfelelő háttérrel a trükköket kell kiválasztani, és máris kezdődhet a felvétel. Ötven(1) háttér közül válogathat a megrendelő, a trükköknek se szeri se száma. Lehet például választani New Yorki utcaháttérrel, amelyben úgy tűnik, mintha házak között sétálnánk. A főszereplőnek nincs más dolga, mint a stúdióban a háttérnek megfelelően mozogni. A többi a technikusok dolga, akik folyamatosan közlik a művi melletti „halad el!” a klip szájára.

Ván olyan háttérünk is, amelyen úgy nézel ki, mintha a Manhattan előtt elhaladó hajóról énekelnél – meséli a menedzser. „A gyerekek repülhetnek a város fölött vagy éppen gólközlőhatnak egy autópályán. A kedvenc a baseballos kép, amikor benne vagy egy bajnokcsapatban és le éréd el a győzelmet jelentő pontot. Ehhez a jelenetnek tudunk adni baseballsapkát, ütőt és egy sor más kelléket, hogy élethű legyen a felvétel.”

A klipkészítéshez még csak saját énekhang sem szükséges, a zeneszámokra tárogtni is lehet, sőt, ha szükséges, komputer igazítja a dalhoz a számozgatást.

A stúdió egy texasi lemezárúhaság tulajdonában van, melynek vezetői nagy fantáziát látnak az újítási szolgáltatásban. Wiley Merryman stúdiómenedzser szerint a klipkészítés házi használatra saját magunk és családunk örömeire idővel szerte a világon elterjed majd, hiszen – mint mondja – az emberek imádnak szerepelni.



### A TOWER VIDEO

A Soho-ban, a Broadway mellett, a Tower Records közelében lévő üzlet manapság az egyik legnépszerűbb a fiatalok és az ilyenek körében. Itt ugyanis a sikerkazettákon kívül kölcsönöznek és árulnak klasszikus, természet- és művészfilmeket, sőt videoval kapcsolatos könyveket, újságokat is.

Mint az üzlet vezetőjétől, Suzy Leyden-frostól megtudtuk, videoáruházuk a lemezkiadó- és forgalmazó Tower Records céghez tartozik, melynek New Yorkban három lemez- és négy videoüzlete van. „Ami videón megjelenik, azt nálunk mind megtaláljuk” – büszkélkedik a boltvezető és erre minden oka még is van. A polcokon kazetta kasszéták hátán, a mennyezetről monitorok lógnak, melyeken a legfrissebb műsorok részletei láthatók. Az amerikai és külföldi filmek mellett forgalmaznak videón dzsesszt, balettet, drámat is. Az üzlet egyik felében kölcsönzik, a másik felében árulják a kazettákat. A legolcsóbb, használt műsoros kazetta ára 5,95



dollár, de akad műsor 100 dollár körül is. Ha New Yorkban bemutatnak egy filmet, akkor az általában fél évtizeddel múltán jelenik meg a Tower videoáruházban. Ha azonban a top-listák élén szerepel, úgy a videózóknaak valamivel több időt kell várniuk, hogy a filmet haza is vihessék. Akí kölcsönözni szeretne, annak tagsági igazolványt kell váltania, ami ingyenes. Ezzel napi 2,95 dollárba kerül egy kazetta bérlete. Reggel fél kilenctől éjfélig tart nyitva az üzlet az év minden egyes napján, ha esik, ha fúj.

Az üzlet sok filmet már lézervelemezzen kínál. Mivel a lézerveideonak sokkal jobb a képmínősége, mint a hagyományos kazettáknak, és az Egyesült Államokban már sokan rendelkeznek lézerveideo-lejátszó készülékkel, mind nagyobb az igény erre az új videotechnikára. A Tower Videóban ha kölcsönözni nem is, de vásárolni lehet műsoros lézervelemezeket. Az üzlet forgalmának 35 százalékát már a lézerveideók eladásából éri el.

Kopper Judit





Keiko Sei,  
a Videó Magazin tudósítója  
jelenti  
Nyugat-Európa fesztiválvárosából:



# A komputeres

## grafikától az „Agyalapi törésig”

Az őszi Európában a videófesztiválok szezonja is. Bár ebben az évben kimaradt néhány két évente megrendezésre kerülő esemény, például a bonni Videonale és a Montbelliard Videofestival, így is elég utaznivalója marad a tudósítónak.

Az egyik legismertebb rendezvény az NSZK-beli Osnabrückben szeptember 7. és 12. között megtartott „European Media Art Festival” (európai médiaművészeti fesztivál), amelyet másodszor nyitottak meg azóta, hogy megváltoztatták az elnevezését, s némiképp a jellegét is. Korábban „Experimental Film Workshop” (kísérleti film műhely) címmel jelölték az összejövetelt. Az idei fesztiválnak óriási sikere volt. Hét installációt állítottak ki, számos kísérleti film- és videóalkotást mutattak be. Az életműsorozat keretében ezúttal Peter Greenaway, a híres brit rendező sokat vitatott műveit vetítették (A rajzoló szerződése, Egy 2 és két Nulla, Számok özönében, Az építész hása). Az angol filmes azon kevesek közé

témái között is szerepelt. Szó esett az elektronikus művészetek legkülönbözőbb ágazatáról, előadóművészetről, hangversenyekről, kiállításokról és filmekről.

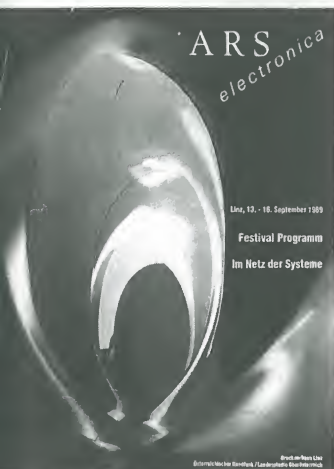
A művészek mindig a legkorszerűbb eszközöket alkalmazzák. A legújabb médium jelenleg a komputeres grafika és az interaktív rendszer. Az interaktív eszközök – ezekről már esett szó a Videó Magazinban – olyan berendezések, amelyek lehetővé teszik, hogy a közönség aktívan részt vegyen a mű alakításában, ne csupán passzív szemlélője legyen. A klasszikus interaktív művek lézerlemezjátszót és számítógépet használtak, melyek segítségével a néző mintegy összerakhatta magának a képernyőn megjelenő történetét. Ezúttal nemcsak ilyen típusú munkák kerültek kiállításra. Az újszerű interaktív alkotások között Jeffrey Shaw (Ausztrália/Hollandia) „The Legible City” (Az olvasható város) című kiállítási darabja volt a legnépszerűbb. A néző felült egy biciklire, pedálozott és „irányította” járművét, miközben előtt egy hatalmas ernyőn falszerűen felmagasodó feliratok jelentek meg és tűntek tova a pedálozás sebességétől és a kormány mozgásától függő gyorsasággal a kívánt irányban. A figyelmes olvasó tehát úgy érezhette magát, hogy óriási szobalabirintusban tesz különös utazást.

Ezenkívül voltak olyan művek is, amelyek tényleges fizikai érzéseket keltettek a nézőben. Például Roy Ascott (Anglia) „Aspects of Gaia” (Gaia nézőpontjai) című alkotásának szemlélője úgy érezhette magát, mintha egyszemélyes kocsi-ban fekvé utazna vasúton.

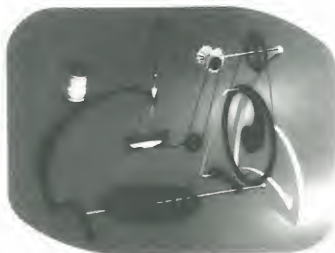
A szervezők igazi számítógépes játékokat is bemutatottak a Brucknerhaus fesztivál-termeiben, így teljes képet nyertünk korunk legújabb eszközeinek környezetünkbe való beépüléséről. Mivel a legfejlettebb csúcstechnológiákat először mindig katonai célokra alkalmazták, korunk művészeinek egyik legfontosabb hivatása, hogy bemutassák ugyanezen technikák békés felhasználását. Talán ezért is bizonygatják már-már agresszívításig fokozódó erőteljességgel, hogy a csúcstechnika nem idegen a művészetektől.

Ebben az évben a magyar küldöttség is nagy szerepet játszott a fesztiválon. Beke László, a Nemzeti Galéria egyik vezetője már ismert elméleti szakemberekkel együtt szimpóziumot tartott a „Rács” fogalmáról. Az Ars Electronica rendezvénysorozatának utolsó s egyben legérdekesebb előadása Szemző Tibor és társainak „Agyalapi törés” című bemutatója volt. A különleges produkció a természetes rezgések lefokozásának káros következményeit jelentette meg képre és hangra komponálva. Meg kell még említeni Waliczky Tamás nevét is, aki Goldene Nica díjat kapott, Rix Ars Electronica Computer Grafic műfajában. Waliczky a budapesti Caesar Software Stúdió (Novotrade) komputergrafikai művésze, talvány is nyert már díjat ugyanitt.

A magyarokon kívül más kelet-európai országok képviselői is aktív részt vállaltak az esemény menetében. Az utolsó napon megtartott Kelet-Nyugat Párbeszéd című szimpóziumon (magyar részről Peterárné Miklós művészettörténész vett részt benne) amerikai, orosz, lengyel, csehszlovák, bolgár és angol szakértők vitatták meg annak lehetőségét, miként lehetne közös kelet-nyugati hálózatot kialakítani a csúcstechnológia segítségével.



Waliczky Tamás  
Goldene Nica-díjas  
komputergrafikája



tartozik, aki a kísérleti filmek világából tört át a játékfilmek területére. Rendezte egy szimpóziumot is „A Rendszer Hálója-ban” címmel, amely az ausztriai Linzben szeptember 13. és 16. között megtartott „Ars Electronica” (elektronikus művészet)



Ausztráliában egyelőre hivatalos moratórium van életben a ppv-szolgáltatás bevezetésére, így a 90-es évek előtt nem terjed el a kontinentális országban. Az NSZK-ban akkor a műsorkínálat a különféle műhold és kábelszolgáltatások révén, hogy nem könnyű gyökeret vernie a ppv-nek. Japánban a Cable Television Tokyo üzemeltet egy hálózatot, amely a Herald Japan nevű forgalmazó filmet sugározza. Angliában a közvetlen műsorszóró műhold BSB csatornája kínál ppv szolgáltatást, főként zenés és sporteseményekről. A teljes műsorválaszték a tervek szerint csak 1990 tavaszára alakul ki.

## Amerikai szokások

A Nielsen Media Rescarel közzétette az amerikai videópiacra végzett legújabb felméréseinek eredményét. A kérdőívekre adott válaszokból meglepő összefüggések derültek ki. Például: a feltételezett 20-30 százalékkal szemben a készüléktulajdonosok 63 százaléka vásárolt az elmúlt évben műsoros videokazettát. A kölcsönzés intenzitásának ingadozásával kapcsolatban kiderült, hogy a nyári hónapokban csupán 22 százalékkal csökkent a videókész aktivitása. Néhány érdekes adat az észak-amerikai piacról:

- A készüléktulajdonosok 61 százaléka havonta, 16 százaléka pedig hetente legalább egy kazettát kölcsönöz.
- A legnépszerűbbek a „nagy mozisikerek” (39 százalék), s ezt mindjárt a gyerekfilmek követik (33 százalék). A többi műfaj (krimi, sci-fi, szex stb.) meg sem közelíti ezeket az arányokat.
- A kölcsönzők igen nagy hányada (37 százaléka) a lakóhelyéhez legközelebb eső kölcsönzőbe jár, függetlenül annak választékától vagy szolgáltatási színvonalától. Többeket vonz a választék (20 százalék), mint a kéréselt film elérhetősége (17 százalék). Az amerikai átlagvideós tehát nem egy bizonyos filmet keres a kölcsönzőben.
- A videózók 29 százaléka az érdekes című filmet kölcsönzi, 26 százaléka „csak úgy bogarászik”, 16 százaléka a boltban lehelyezett monitoron megjelenő filmrészletek vagy egyéb boltban belüli reklámok, 25 százaléka szöbeszéd alapján választja ki a filmeket. A bolti eladó véleményére a jó film keresők 4 százaléka hagyatkozik.

## Olasz pornó-tv

Az első olasz fizetőlevé-szolgáltatás kemény pornót fog sugározni egy Pisa környéki stúdióból. Emellett bizonyos „házi erotikus praktikák” élvezését műfajt is élvezhetnek azok, akik megveszik a 250 ezer líra dekódert, és leszurkálják a házi előfizetési díjat.



## Siker

### az iszapbirkózás



Az Egyesült Államokban lassan, de biztosan növekszik a ppv-ctv (payper-view cable television = fizess, ha megnézed kábeltévét) szolgáltatás. Ez annyiban különbözik a szokásos fizető kábeltévtől, hogy a néző nem átalánydíjat fizet, hanem a katalógusból megrendelt és az általa kiválasztott időpontban leadott filmek száma után. Egyelőre még viszonylag kevés filmnek van ppv-joga, mivel a videós lobbí ragaszkodik hozzá, hogy azt csak a videómegjelenést követő 30 nap múlva lehessen ilyen kábelen leadni. A United Cable kerülőútként megpróbál különleges sporteseményeket és kulturális rendezvényeket kínálni a ppv hálózat tagjainak. Például közvetítették a moszkvai heavy metal fesztiválon készült felvételt, de az iszap- és díjbirkózás nagy összezecsapásait is folyamatosan műsoron tartják.



## A JVC új vállalata

A japán JVC Társaság (a VHS rendszer szabadalmaztatója) Largo Entertainment néven filmforgalmazó és produkciós vállalatot alapított. A 100 millió dolláros alapítókész cég évi három film finanszírozását és forgalmazását tervezi. Lawrence Gordon, a Largo vezetője (korábban a 20th Century Fox elnöke) 30 filmtér közül választja ki a jövő nyáron bemutatandó első produkcióit.

## Következő számunk tartalmából:

### Brando újra forgat

### Mérlegen a színes tv-k

### Milánói film- és videóvásár

### Az év felvétele!





## 300 perces kazetták

A frankfurti BASF AG összeáll megkezdte az 3 órás (F-300-as) VHS kazetták gyártását. A különlegesen vékony szalagon 3 átlagos hosszúságú játékfilm vagy 6 folytatásos televíziós sorozat, LP üzemmódban 10 órányi műsort is rögzíthet a kazettán, amit nem zavar a kép- és hangminőség romlása.



## Rain Man-csúcs és Casablanca színesben

Az MGM/UA Home Video az Egyesült Államokban és Kanadában 1989. aug. 30. óta forgalmazza a *Rain Man*. Előrendelésre 602 ezer példányt szippantottak fel a videóköcsönzők, s ezzel megdöntö az előző évi 535 ezres rekord, melyet a *Three Men and a Baby* című nagysikerű komédia tartott. (Ez utóbbi film a nálunk mozikban bemutatott *Három férfi és egy műzeskosár* című produkció amerikai változata.)



A Warner Home Video megpróbálja „feldobni” a francia lézerképlemez-piacot. 1989 őszétől havi öt filmet jelentet meg, átlag 200-260 frankos áron. Ugyanakkor csökkentik a műsoros videókazetták árát 199 frankról 149-re. A CBS/FOX sem akar kimaradni az üzletből: sebtiben piacra dobja tíz nagysikerű filmjét, lemezenként 350-ért.



A Laserdiscre szakosodott Criterion Collection két lemezen 99,95 dollárért megjeleneti a *Casablanca* komputerrel színezett változatát. A különleges kiadás tartalmazza még a vágó, a zenei rendező és a producer visszaemlékezéseit, valamint korabeli dokumentu-

mokat. *Casablanca* második világárboru előtti szereplői. Az 1987-88-es időszak legjobbat foglalkoztatott filmje. Gene Hackman és Charlie Sheen voltak, akik klenc filmben szerepeltek. Még Paul Julia és Jim Belushi is háttérnép. Himmelt korozta le az olyan hírességek, mint Jack Nicholson vagy Melly Rourke.



Csaknem 180 ezer rajongó előtt szerepeltek a legnépszerűbb nyugati és szovjet heavy metal bandák a moszkvai Lenin Stadionban. A Bon Jovi, Ozzy Osbourne, a Mötley Crüe, a Scorpions, a Skid Row és a három szovjet együttes műsora lemezen is megjelenik, s az őszi-téli szezonban látható lesz az amerikai fizető-kábeltévé (ppv) hálózatban.



## Spielberg: Hollywoodnak fontos a videó

A Videóműsor Terjesztők Társasága'89-es évi rendes konferenciáján Steven Spielberg is felszólalt. Beszédében hangsúlyozta, hogy a videó megjelenése egyáltalán nem mellékes Hollywood számára sem gyártási, sem pénzügyi szempontból. A filmek készítésekor figyelembe veszik a képernyő speciális követelményeit, aminek haszna abban is megmutatkozik, hogy a filmek bevételének egyre növekvő hányada származik a videóból. Ugyanezen a konferencián jelentették be, hogy a filmek bemutatását követő szokatlanul

rovid időn belül meg ez idén karácsonykor megjelenő videói a Személyeskedés második részét és a nyári bombázást. A De-novemberben.



## Gyermekevelés kazettával

Az Egyesült Államokban nagy divatja van a családi kazettáknak. Ezúttal nem szexfilmekről, hanem audiovizuális nevelési tanácsadókrol van szó. A szülő BA-SIC-program segítségével felmérheti gyermeke intellektuális képességeit és közösségi viselkedési mintáit, majd tudományos alapossággal fejlesztheti a kicsi beszéd-készségét, személyiségét és kezdeményezőkészségét. (Mindezt potom 60 dollárért.) Egy másik 50 perces kazetta egyenesen a gyerekeknek szól, utazásra invitálja őket a könyvek szárnyain. A nagy vetélytárs, a képernyő segít tehát megszerettetni az olvasást a gyermekekkel (ára 40 dollár). Miért nem figyel rám a gyermekem? Ezt a kérdést válaszolja meg egy újabb kazettán Sam Goldstein, a gyermeklélektan tudományának doktora. A 76 perces előadásból kiderül, hogy sokféle oka lehet ennek. Például a figyelemhiány szükséges ismeretek hiánya (ilyenkor nevelni kell) vagy érdektelenség (ekkor motiválni kell). Az előadó különböző stratégiákat is ajánl a kudarcot vallott szülőknél – alig 30 dollárért.



## Hétezer kazettányi brutalitás

A 26 éves Cutoma Mijazaki azzal jelentkezett a rendőrségen, hogy megölt három 4-7 év közötti korú kislányt. A hatóságok a házkutatás során hétezer (!) kazettányi horrort és borzálkást pornót találtak lakásán. Mijazaki vallomása szerint egyik áldozatának kezét és lábát aztán vágta le, hogy videóján megnézzet néhány horror atrocitást. Az Asia Egyetem egyik szakértője szerint: „a fiatalember teljességgel a videó világában élt”. Az eset hatására a Távol-Keleten újból fellángoltak a műsorpolitikai viták a tévéállomások és a filmforgalmazók között...

HIT'89

# Mindent a kéznek is!



A kiállításokkal, vásárokkal az a baj, hogy semmihez sem lehet hozzányúlni, semmit sem lehet kipróbálni, s a legfontosabb: semmit sem lehet azonnal megvásárolni – *ittthon*.

Mert úgy tűnik, hogy már Bécsben is más szokás járja. A nagy reprezentatív bemutatók, az üzletembereknek szóló zártkörű kiállítások kora lejárt; a vásár végre újra az, ami volt, a vevő és az eladó találkozóhelye, ahol minden kipróbálható és megvehető!

Az ősszel megrendezett HIT '89 szórakoztatóelektromonikai kiállításra is már ez az újfajta mód volt a jellemző. A magyar turisták – igazán szép számmal voltak! – kijutását megkönnyítette, hogy az amúgy 90 schillinges napi belépőjegyet egy hazai utazási irodában 200 forintért már itthon is megválthatják. Több százan, tán ezren tanúsíthatják tehát, hogy ennyit is egy félnapos bámszokodást mindenképpen megért a HIT '89. S talán még a feleségek sem panaszkodtak! Nem kellett türelmetlenül topogniuk a férfiak mellett, hiszen a rádiók és videók tőzsomszédságában több hatalmas csarnokban mélyhűtőládák, mikrohullámú sütők és konyhai robotgépek parádéjában gyönyörködhetnek, míg az erősebbik nem tagjai a videócsodák legújabb generációját gusz-tálták.

Hasonlóan szép és kiváló műszaki tulajdonságokkal rendelkező gépek közül meglehetősen nehéz lenne választani. Ha mégis erre kerülne sor, a JVC Super VHS magnóit valószínűleg orrhomosznal nyernének.

## Mit remél az Audioton?

**A magyar vásárlók által is ismert és vásárolt Audioton termékek standja méltán pályázhatott a kiállítás leg-szerényebb sarka címre. A Jórészt középkeletgördű magnók, rádiók és videók között találkoztunk Grünwald úrral, a cég tulajdonosával, akit elsőként is az ideai vámkorlátozások következményeiről kérdeztünk.**

– Nézze, én régóta vagyok kapcsolatban magyarokkal. Nem rólant meg különö-sében a korlátozás, mert a cég forgalmának ma már a zömét a magyarországi eladók jelentik. Ausztriában a nagykészülékek – ide értem a videót és a tévét – forgalma közel 90 százalékkal visszaesett, de a bevételkiecsést pótolták az aprócskák: a walk-manek, a kiskisrádiók és magnók. Ezekből több mint kétszer annyit forgalmaztam, mint január elseje előtt.

**• A magyar turisták most már meglehetősen lapos pénztárcáját ismerve milyen újdonságot hozott erre a kiállításra?**

– Számos újdonsággal jelentkeztünk, melyek közül a tévével egybeépített videót és a kis VHS-C kamkordert emelném ki. Ez utóbbit egyébként most vizsgálja be a MEEL, és remélem, hogy hamarosan kapható lesz majd a magyarországi boltokban is. Az ára a szolgáltatásoknak megfelelően alacsony, 50-60 ezer forint lesz.

**• Említtette, hogy évek óta kapcsolatban áll magyar cégekkel. Gondolko-dott azon, hogy szélesítse magyar kapcsolatát?**

– Nyolc éve vagyok a magyar piacon, s egy időben cégem jelentős barterüzleteket bonyolított le. Most egy vegyes vállalat előkészítésén dolgozom. Úgy tervezem, hogy music centereket állítanak elő magyarországi gyárakban.

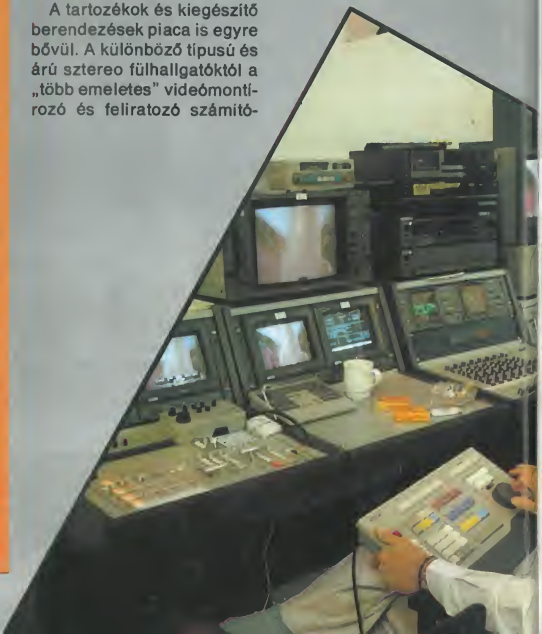
A HRS 550 vagy a HR-S-900 EG típusjelűek egy darabka jövőt is magukba foglalnak, hiszen D2MAC dekoderrel felszerelve már a direkt mű-sorszóró műholdak által sugárzott adások vételére is alkalmasak.

Sokan technikai zsákcú-nak nevezik a CD-videót, azaz a lézerképlemezt, s ezt a vélekedést támasztja alá az is, hogy alig néhány cég állított ki ilyen CD-t lejátszó készüléket. Az újfajta képleme-z minősége pedig egye-nesen félelmetes, s a készü-lékek – így a Philips CDV 495-ös típusjelű berendezése – alkalmasak audió CD-lejátszásra is! Egyszer-le lehet tehát hifi hang és képlejátszáshoz jutni – igaz, borsos áron, 14 ezer schillingért.

A tartozékok és kiegészítő berendezések piaca is egyre bővül. A különböző típusú és árú sztereo fülhallgatóktól a „több emeletű” videómóni-rozó és feliratozó számító-

gépcsoadák. A videókazet-ták közti versenyt, úgy tűnik, most a BASF nyerte meg, hisz-en elsőként hozott ki a pi-acra 5(1) órás VHS kazettát. Azt csak remélni merjük, hogy ez nem jut a 120 perces audiókazetták sorsára, hiszen a műholdas tévék korában az ilyen hosszúságú kazetta va-lóságos isten áldása lehet.

Aprópó műholdas vétel. A pavilonok előtt szabad té-ren több tucat forgalmazó cég állította ki kis parabola vevőt, -antennát. A sztár-ot itt is kétségtelenül az Astra vételére alkalmas vevőbe-rendezések voltak, de a vá-sárlók inkább az olyan tipu-sokat keresték, amelyekkel az Astrán kívül a Koperni-kusz műhold adatai is vehe-





tők. E kettő ugyanis együttesen már vagy két tucat állomást jelent – a közeljövőben. Ha jól belegondolunk (és a kódolt filmadások vételére is alkalmas dekóderek árát is beszámítjuk), egy-egy ilyen „családi” antenna pár hónap alatt megcsorgálja az árát, hiszen, akiknek a képernyőn ennyiféle műsor fogható, azok nem rohannak le esténként a sarki videókölcsönzőbe.

Ha egy kiállításnak tanulsága lehet, akkor a bécsi HIT '89-nek igazán van. A közönségsiker azt bizonyítja, hogy még a látszólag telített piacon is lehet, sőt kell harcolni a vevőért, s ennek a küzdelemnek csupán egyik „fegyvere” a tetszetős kivitel és a jó műszaki paraméterek. A nívós bemutatás és a „kézzelfoghatóság” pedig schillinggel mérhető sikereket hoz, akár már a standokon is.

**Szakonyi Péter**



**CD-lemezjátszók, videórekorderek,  
különböző kategóriájú hifitornyak, színes televíziók,  
egyéb szórakoztató elektronikai cikkek  
a BATAVIA-COSY Rt. forgalmazásában**



**Megér egy telefont!**

**Batavia-COSY Rt. 129-8477, 120-2604**

Speciálisan  
kialakított  
márkaszerveinkben

**JVC, Siemens,  
Grundig, Sony, Fisher**

és még sok más típusú  
szórakoztató elektronikai  
termékek javítását  
vállaljuk.



**Hangátalakítás,  
áthangolás**

a legkorszerűbb  
technológiával.

Bp. X., Pongrác u. 9.  
Tel.: 575-634



**ELSZÖV**  
ELEKTROMOS SZÖVETKEZET  
Budapest

Bp. VII., Majakovszkij u. 19.  
Tel.: 225-252



# Graffiti

## MOZI

A GRAFFITI 1989. decemberére a következő filmek magyarországi

premierjét tervezi:

Hercules színes, színr., amerikai sci-fi

Főszerepben: Lou Ferrigno

Merénylet színes, színr., amerikai krimi

Főszereplő: Charles Bronson

Delta Force színes, színr., amerikai akciófilm

Szakszervező színes, színr., amerikai háborús film

Ghor színes, színr., amerikai sci-fi

A filmek megjelenésének pontos időpontját és azok tartalmát

a Pesti Műsor közli.

**A mozi a műsorváltoztatás jogát fenntartja**

*Budapest  
VIII., József krt 63.*

A képernyőn manapság gyakorlatilag már bármi megtörténhet. Az ok egyszerű: a grafikai adatok elektronikus feldolgozása révén a képelemek feltétlen engedelmességgel tartoznak a rendezőnek és technikusainak. A magyar közönség éppen mostanában ismerkedett meg a *Denevéremberrel*. Elektronika nélkül féltáru őriás volna szegény: se autója, se repülője, se jövőből kölcsönzött fegyverei nem lennének. Hogy nem így történt, azért *Derek Meddings*nek tartozik hálával, aki négyhavi kemény munkát szentelt a *Denevérember*-produkciónak. A műveletek egyébként mind a

mai napig titkosak; tudni csak annyit lehet rólok, hogy kulcsszerepük volt bennük a számítógépeknek, és hogy nagy részük *George Lucastól* származott.

Az ő legújabb produkciójában, az *Indiana Jones és az utolsó keresztshadjárásban* például két repülőgép száguld szembe egymással. (A rendező *Steven Spielberg*.) Amikor megkérdezték az egyik számítógépestől, nem veszélyes-e az ilyesmi, így felelt: „De igen, néha az infarktus szélén táncolunk az idegességől, ha valami nem akar kijönni...” Az ilyesféle jelenetekhez régebben csakugyan két valódi repülőgépre volt szükség. *Spielberg* azonban az új *Indiana Jones*-ban már nem szorult ilyesmire: két, *Hewlett-Packard*

számítógép által vezérelt távirányítású modell csapott össze. A felvételeken rajztrükköket is alkalmaztak, amit azonban a nézők már nem érzékelnek. Számítógép kontrollálta a kamerákat is, amelyek – egy stúdiócsarnokban – a miniatűr légi csatát felvették. Mivel a modellek nem mozoghattak kellő sebességgel, a számítógépet úgy programozták, hogy a felvett anyagot tetszés szerint gyorsíthassák. Az eredmény: szédítő száguldás. A hi-telességről másképpen is gondoskodtak: a pilótafülkében – méretarányos kicsinyítésben – a játszó személyeket, például *Harrison Fordot* ábrázoló babák ültek. Ezeket a műanyag figurákat joystick segítségével a felvétel során technikusok mozgatták távirányítással, hogy még kevésbé tűnjön fel: nem élő emberekről van szó.

Ugyanebben a filmben a főhős autóval lángtengeren robot kereszttől. A lángokat átlátszó műanyag lapokra rajzolták, és rajzfilmet készítettek belőlük. Ezt egy IBM PC segítségével keverték rá az autóról készült felvételre, biztosítva, hogy a tűz pontosan nyaldossa körbe a járművet...

Veszélyes helyzetek kiküszöbölését teszi lehetővé az is, ha számítógép segítségével hitelesítik a műtermi felvételek „koholt” körülményeit. A *Lily Tomlin* és *Bette Midler* főszereplésével készült *Kétszer ketőben* például a hősök egy ho-

tel tetején, szédítő magasságban ágálnak, mögöttük és alattuk mélység tátong. Már a filmen: mert a jelenetet eredetileg egy műteremben két háttér előtt rögzítették, és erre „telték rá” utóbb a tájat, ezáltal borzolva fel a nézők idegeit. Az eljárás eddig is ismert volt; a számítógép abban segít, hogy ne jelentkezzen az áruló kontraszt, amelyből mindenki tudhatta: trükk az egész.

A számítógépes filmkészítés megeremője minden vitán felül *Lucas* volt. 1977-ben, a *Csillagok háborújának* készültkor egy rögtönzött komputerstúdió volt a számítógépes bázis, a Hollywood melletti *Van Nuys* egyik raktárepületében. Ma féltucat cég foglalkozik kizárólag ilyesmivel; a képek összepasszítása mellett a számítógépek ellenőrzik a stúdiók bevilágítását, választják ki a megfelelő szűrőket, szinkronizálják a zenét és a képen látható mozgást. A csúcst jelenleg a *Dream Quest* stúdió képviseli, amely a szeptemberben forgalomba hozott *Abyss* (A



szakadék) című akciófilm elefektjelnek 70 százalékát készítette. A történet egy elsüllyedt amerikai atom-tengeralattjáró keresése körül forog. Kifejezetten a film igényeire fejlesztették ki a Dream Quest Motion Control (D. Q. Mozgáskontroll)-rendszer. Egyidejűleg harminckét csatornán ad utasításokat, nyolcon a kamerákat vezérli, a többin a modelleket és a világítási effekteket irányítja. Mivel a számítógép bármilyen előzetesen beprogramozott utasítást képes tárolni, az operatőr és a rendező teljes jeleneteket előre rögzíthet.



## Színre lép egy új alkotó: a számítógép

Az Abyssben egy huszonegy méteres tengeralattjáró-makkettel kisebb víz alatti szállítójárművek ütköznek. Ajtók nyílnak és csukódnak, fénysugarak gyúlnak és alszanak ki újra. „A legjobb az egészben az, hogy minden előre programozható – mondja egy szakértő. – Az operatőr átengedheti a munkát a gépnek, és elmeget meginni egy kávét.” Egy vezető szakértő és számítógépes operatőr, Charlie Clavatscher szerint a manapság a filmekben látható speciális effektsok kilenc tizede nem lenne lehetséges a számítógép segítségével nélkül.

(-mpr-)



# Az ORION Elektronikai Gyár új termékei: EGYÉNI ÉS KISKÖZÖSSÉGI MŰHOLDVEVŐ RENDSZEREK

## ST-16 beltéri vevő

- kézi állomáskeresés, ki-  
bekapcsolható AFC
- nagyfrekvenciás antennakimenet  
a tv-készülék felé (UHF 32-39  
csatorna)
- DIN szabványú videókimenet
- monó hangcsatorna a kísérő  
hangra
- dekóderkimenet D2-MAC illetve  
analóg dekóder részére
- földi tv-antennabemenet  
(VHF-UHF)



## ST-29E beltéri vevő

- mikroprocesszoros vezérlés,  
29 programozható csatorna
- Infravörös távvezérlés
- kiváló minőségű  
sztereohangvétel
- nagyfrekvenciás antennakimenet  
a tv-készülék felé (UHF 32-39  
csatorna)
- csatlakoztatható: videómagnó, tv,  
D2 MAC dekóder,  
analóg-dekóder, földi tv-antenna
- megfelelő kültéri egységgel,  
bármely műhold vételére alkalmas.



Az ASTRA vevőszettek az egyszerűbb  
vagy igényesebb kivitelűtől függően

40 ezer forinttól kaphatók!

**ÚJ**

## TERMÉKÜNK AZ EGYÉNI D2-MAC DEKÓDER

Az ORION gyártmányú egyéni D2-MAC dekóder alkalmas minden  
D2-MAC-rendszerben sugárzott műholdas műsor dekódolására (pl. TDF-1, TV  
SAT-2). Bármilyen erre előkészített műholdvevő berendezéshez csatlakoztatva (pl.  
ST-29E) magas színűséget, kiváló képminőséget és HIFI sztereó hangminőséget ad.



Kültéri egység  
az ASTRA műhold  
adásainak vételére.

Ø 90 cm-es (Nyugat-Magyarország  
területére) és Ø 120 cm-es  
(az egész ország területére)  
alumínium parabolaantennával.

Érdeklődés –  
felvilágosítás:



ORION Vevőszolgálat Bp.,  
1102 Állomás u. 5.  
Tel.: 157-0889



RAVILL Elektron  
Vevőszolgálat Bp., 1067,  
Lenin krt. 77. Tel.: 132-4399